

ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขต
กรุงเทพมหานคร

Knowledge and Understanding in the Sufficiency Economy Philosophy
of Workers in Bangkok Area

ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

Knowledge and Understanding in the Sufficiency Economy Philosophy of Workers in
Bangkok Area

การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ปีการศึกษา 2559

© 2561

อริสรา เกิดผล

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

เรื่อง ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของคนทำงานในเขต
กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย อริสรา เกิดผล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร.อัจฉรา โยมสินธุ์)

ผู้เชี่ยวชาญ

(ดร.รพีสร เพ็ญเกษม)

(ดร.สุชาดา เจริญพันธุ์ศิริกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

20 ตุลาคม 2561

อริสรา เกิดผล. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, ตุลาคม 2561, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
(138 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.อัจฉรา โยมสินธุ์

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงาน
ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้
ความเข้าใจ และมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และการ
จัดการทางการเงินมากน้อยเพียงใด ซึ่งการศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มคนวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 20 - 60 ปี ในเขต
กรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability
Sampling) โดยการเลือกตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) และวิธีการทางสถิติ
ได้แก่ ค่าสถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์
แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation) และค่าสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทีเทส (t-test) กรณีการ
เปรียบเทียบสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way
ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และ
จำนวนเงินสำรอง ส่วนการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต พบว่า
กลุ่มตัวอย่างมีความพอประมาณในการจัดสรรรายได้ มีเหตุมีผลในการพิจารณาถึงความจำเป็นก่อน
จะใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดี เพราะยังขาดเงินสำรอง
ฉุกเฉินในระดับที่เหมาะสม สำหรับด้านการวางแผนทางการเงิน กลุ่มตัวอย่างไม่เคยคิดเรื่องการ
วางแผนทางการเงินและไม่มีการวางแผนทางการเงินในระยะยาว ทั้งที่ทราบดีว่าการวางแผนการเงิน
จะช่วยให้งบดุลเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ในอนาคตได้

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ, เศรษฐกิจพอเพียง, การจัดการการเงินส่วนบุคคล

Kerdthon, A. M.B.A., October 2018, Graduate School, Bangkok University.

Knowledge and Understanding in the Sufficiency Economy Philosophy of Workers in Bangkok Area (138 pp.)

Advisor: Atchara Yomsin, DBA

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the level of knowledge and understanding in the Sufficiency Economy Philosophy of people working in Bangkok area. This study is a quantitative research which used the questionnaire as the tool to collect the data from 420 working people, aged between 20 - 60 years. Data were analyzed with descriptive statistics, i.e., percentage, mean, and standard deviation. Moreover, inductive statistics of independent and dependent variations were used such as Pearson's correlation coefficient, t-test and One-way ANOVA.

The results showed that most of respondents had a moderate level of knowledge and understanding in the sufficiency economy philosophy. The significant factors with relative to knowledge and understanding at the level of 0.05 were occupation, numbers of family member, and the amount of reserved money. For the application of the philosophy of sufficiency economy for their daily life, respondents were modest in the allocation of their income and rational to consider the necessity before spending. However, most of respondents did not have enough financial immunity because they did not have the appropriate amount of reserved money. For the financial planning, respondents had never thought about financial planning and long-term financial planning although they had known that financial planning will help them to achieve their future financial goals.

Keywords: Knowledge and Understanding, Sufficient Economy, Personal Financial Management

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้คงไม่สำเร็จสมบูรณ์ขึ้นได้ หากปราศจากความเมตตาจาก ดร.อัจฉรา โยมสินธุ์ ที่เปิดโอกาสผู้วิจัยได้ศึกษาในหัวข้อการค้นคว้าอิสระที่สนใจ และกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้วิจัย อาจารย์ได้ให้ข้อมูลและสละเวลาให้คำปรึกษา ถ่ายทอดวิชาความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ทั้งท่านอาจารย์ยังได้สละเวลาอันมีค่า ตรวจสอบความถูกต้อง ให้คำแนะนำ ตีชม ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานผู้วิจัย เพื่อให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ขึ้นอีกด้วย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านตลอดหลักสูตรมหาบัณฑิต ที่ได้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดวิชาความรู้ทางด้านวิชาการ ประสบการณ์ ด้วยความเมตตา ความรักและความปรารถนาดี แก่ผู้วิจัย รวมทั้งได้แต่งตำราให้ผู้วิจัยได้ใช้ค้นคว้า อ้างอิง จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง รวมทั้งทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนตลอดมา

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ท่านให้โอกาสทางการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา ให้ความรัก ความเข้าใจและเป็นกำลังใจสำคัญ ซึ่งทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ โดยหากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีประโยชน์และคุณค่าทางการศึกษาอยู่บ้าง ผู้วิจัยขอยกความดีทั้งหมดแต่ ดร.อัจฉรา โยมสินธุ์ และคณาจารย์ทุกท่าน รวมทั้งกราบเป็นกตเวทิตาแก่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณ แต่หากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับความผิดพลาดไว้แต่เพียงผู้เดียว

อริสรา เกิดผล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	7
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	8
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 สถานการณ์ปัญหาทางการเงินของคนไทย	12
2.2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	21
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเงินส่วนบุคคล	29
2.4 อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio)	31
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
2.6 สมมุติฐานการวิจัย	36
2.7 กรอบแนวความคิดการวิจัย	37
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ประเภทของงานวิจัย	61
3.2 กลุ่มประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	61
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	63
3.4 การทดสอบเครื่องมือ	64
3.5 วิธีการเก็บข้อมูล	65
3.6 วิธีการทางสถิติ	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม	66
4.2 ข้อมูลด้านระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	71
4.3 ข้อมูลด้านพฤติกรรมทางการเงินของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร	78
4.4 ข้อมูลสถานการณ์ทางการเงินเชิงลึก	86
4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน	90
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	107
5.2 อภิปรายผล	114
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย	121
บรรณานุกรม	123
ภาคผนวก	126
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	127
ประวัติผู้เขียน	138
เอกสารข้อตกลงว่าด้วยการขออนุญาตให้ใช้สิทธิ์ในรายงานการค้นคว้าอิสระ	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1: จำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุ จำแนกตามกลุ่มอายุ (อายุ 60-69 ปี, 70-79 ปี และ 80 ปีขึ้นไป) เพศ และเขตที่อยู่อาศัย พ.ศ. 2553 - พ.ศ. 2583	10
ตารางที่ 1.2: อัตราส่วนทางการเงินส่วนบุคคล	11
ตารางที่ 2.1: สรุปลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
ตารางที่ 3.1: จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามสถานภาพแรงงาน ภาค และเขตการปกครอง	62
ตารางที่ 4.1: จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	66
ตารางที่ 4.2: จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ด้านระดับความรู้ ความเข้าใจ ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	72
ตารางที่ 4.3: จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแยกรายข้อคำถาม	72
ตารางที่ 4.4: จำนวนร้อยละของผู้ที่ตอบถูกและระดับความยากง่ายแยกตามข้อคำถาม	76
ตารางที่ 4.5: จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ตามพฤติกรรมด้านการเงินส่วนบุคคล	79
ตารางที่ 4.6: สรุปลข้อมูลและพฤติกรรมทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่	85
ตารางที่ 4.7: ค่าสถิติเชิงพรรณนาข้อมูลทางการเงินเชิงลึกของผู้สมัครใจให้ข้อมูล	87
ตารางที่ 4.8: ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของของกลุ่มตัวอย่างคนทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่สมัครใจให้ข้อมูล เปรียบเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง	88
ตารางที่ 4.9: จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจให้ข้อมูล ด้านระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	89
ตารางที่ 4.10: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อเพศที่ต่างกัน	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.11: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่ออายุที่ต่างกัน	91
ตารางที่ 4.12: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อภูมิภาคนาที่ต่างกัน	93
ตารางที่ 4.13: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อสถานภาพที่ต่างกัน	94
ตารางที่ 4.14: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อระดับการศึกษาที่ต่างกัน	95
ตารางที่ 4.15: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่ออาชีพที่ต่างกัน	96
ตารางที่ 4.16: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน	97
ตารางที่ 4.17: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณที่ต่างกัน	98
ตารางที่ 4.18: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อระดับรายได้ที่ต่างกัน	99
ตารางที่ 4.19: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อพฤติกรรมการออมที่ต่างกัน	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.20: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อสัดส่วนการออมที่ต่างกัน	100
ตารางที่ 4.21: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อปริมาณเงินสำรองที่ต่างกัน	101
ตารางที่ 4.22: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ต่างกัน	102
ตารางที่ 4.23: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อภาระหนี้สินที่ต่างกัน	102
ตารางที่ 4.24: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อทัศนคติต่อการประกันชีวิตที่ต่างกัน	103
ตารางที่ 4.25: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อทัศนคติต่อการลงทุนที่ต่างกัน	104
ตารางที่ 4.26: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อระดับการยอมรับความเสี่ยงที่ต่างกัน	104
ตารางที่ 4.27: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการวางแผนทางการเงินที่ต่างกัน	105
ตารางที่ 5.1: สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	113

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1.1:	ภาระหนี้สินแรงงาน	4
ภาพที่ 1.2:	สัดส่วนประชากรวัยแรงงานและเด็กกลดลงในขณะที่สัดส่วนประชากร สูงวัยเพิ่มขึ้น	5
ภาพที่ 1.3:	อัตราส่วนพึ่งพิงวัยทำงาน	6
ภาพที่ 1.4:	อัตราส่วนของคนวัยทำงานต่อผู้สูงอายุในประเทศไทย	7
ภาพที่ 2.1:	การเข้าถึงสินเชื่อของคนไทยแยกตามประเภทสินเชื่อ	14
ภาพที่ 2.2:	ผลสำรวจการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างของครัวเรือนในปี 2560	15
ภาพที่ 2.3:	แรงงานไทยแบกภาระหนี้สูงสุดในรอบ 8 ปี	16
ภาพที่ 2.4:	สังคมผู้สูงอายุแบ่งได้ 3 ระดับ	18
ภาพที่ 2.5:	ประเทศไทยเหลือเวลาเตรียมพร้อมอีกไม่ถึง 20 ปี ในการเข้าสู่สังคม ผู้สูงวัยระดับสูงสุด	19
ภาพที่ 2.6:	สัดส่วนประชากรวัยแรงงานและเด็กกลดลงในขณะที่สัดส่วนประชากร สูงวัยเพิ่มขึ้นรวดเร็วมาก	20
ภาพที่ 2.7:	สัดส่วนของประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 15 และ 60 ปีหรือมากกว่า ปี 2010–2040	21
ภาพที่ 2.8:	แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	25
ภาพที่ 2.9:	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	26
ภาพที่ 2.10:	กรอบแนวความคิดการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจครั้งใหญ่เมื่อ พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้รับรู้ถึงความผันผวนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างมาก ทุกภาคส่วนในระบบเศรษฐกิจไทยต่างได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงในครั้งนั้น ตั้งแต่สถาบันการเงินที่ล้มละลายไปจำนวนมาก ธุรกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่ต้องปิดตัวลง เพราะภาระหนี้สินที่สูงขึ้นหลายเท่าตัวจากการกู้เงินต่างประเทศ ประชาชนตกงานและขาดรายได้ในทันที นับเป็นวิกฤตทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งของประเทศไทย จากการลงทุนที่เกินตัวจนเกิดฟองสบู่ในภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ สืบเนื่องจากธุรกิจภาคอสังหาริมทรัพย์ซึ่งเติบโตอย่างมากในช่วงปี 2535-2539 ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย หมู่บ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม อาคารสำนักงาน สนามกอล์ฟ เนื่องจากผู้ประกอบการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศได้ง่าย รวมทั้งสามารถระดมทุนจากตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้จำนวนมาก เพื่อลงทุนในโครงการอสังหาริมทรัพย์ทั่วประเทศ นอกจากนั้นแล้ว ราคาอสังหาริมทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องยังทำให้เกิดความต้องการเก็งกำไร ซึ่งดึงดูดให้มีผู้เข้ามาลงทุนอย่างมากจนกลายเป็นภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่ (“สาเหตุของวิกฤตเศรษฐกิจ ต้มยำกุ้ง”, 2561)

ดร. บัณฑิต นิจถาวร อดีตผู้อำนวยการฝ่ายการธนาคารของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กล่าวว่า บทเรียนที่สำคัญที่สุดคือ การก่อหนี้ที่เกินตัว ความเสี่ยงที่มาจากหนี้ อันหนึ่งที่ชัดเจนคือ ประเทศไทยก่อหนี้เกินความสามารถที่จะชำระคืนได้ วิกฤตจึงเกิดขึ้นและที่สำคัญอีกข้อหนึ่งก็คือ วิกฤตเกิดขึ้นได้ในทุกภาคส่วน ทั้งนี้ภาครัฐ หนีภาคเอกชน และหนีภาคครัวเรือน หากมีหนี้เกินความสามารถในการชำระคืน วิกฤตก็จะเกิด และสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกประเทศ” (“20 ปีวิกฤตต้มยำกุ้ง: 4 คำถาม”, 2560)

การประกาศลอยตัวอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ทำให้เอสซีจี หรือ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด ซึ่งกู้ยืมเงิน เป็นเงินตราต่างประเทศ มียอดเงินกู้สุทธิสูงถึง 250,000 ล้านบาท มากกว่าจำนวนหนี้เดิมเกือบ 2 เท่า ขณะที่ความต้องการสินค้าในประเทศลดลงครั้งหนึ่ง ส่งผลให้ขาดทุนถึง 52,000 ล้านบาท ในครั้งนั้น เอสซีจี หรือ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจ เริ่มตั้งหลักและวางแผนการกอบกู้วิกฤตอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง จนทำให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และกลับมาเติบโตได้อย่างแข็งแกร่งยิ่งขึ้น (“ถอดบทเรียนธุรกิจยั่งยืน”, 2560)

นับเป็นความโชคดีของปวงชนชาวไทยที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ จากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีพระราชดำริชี้แนะให้สติ

และแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้คนไทยตั้งหลักได้ท่ามกลางวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ ทรงพระราชทานหลักคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติตนและดำรงชีวิตอย่างสมดุล ในภาวะวิกฤติ หากบุคคลหรือองค์กรใดก็ตามไม่มีหลักที่มั่นคงก็จะได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก องค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนต่างมองหาที่พึ่งพิงและทำความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปเป็นวิถีคิดในการดำเนินชีวิตให้ข้ามพ้นวิกฤตดังกล่าว และเป็นທີ່ประจักษ์ชัดว่าผู้ที่สามารถน้อมนำหลักคิดอันทรงคุณค่านี้ ไปสู่การปฏิบัติได้จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในภาวะความผันผวนได้ดีซึ่งจะบรรเทาผลกระทบ และความเสียหายรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งสามารถพลิกฟื้นกลับคืนสู่สถานะเดิมได้ไม่ยากนัก (จिरายู อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช ธรรมปิยา, 2556)

หลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำรัสมาตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2517 (นับถึงปัจจุบันก็เป็นเวลามากกว่า 40 ปี) ทรงชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปตามหลักทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก และภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำหลักวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก ได้เป็นอย่างดี (จिरายู อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช ธรรมปิยา, 2556)

คนจำนวนไม่น้อยโดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา มักเข้าใจผิดคิดว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือ เกษตรทฤษฎีใหม่หรือเข้าใจว่าต้องเป็นชาวไร่ชาวนา เป็นเกษตรกร อาศัยอยู่ในชนบทจึงจะประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ ซึ่งสาเหตุสำคัญคงเป็นเพราะว่าข้อมูลส่วนใหญ่ที่เราเห็นจากสื่อทั่วไป ก็คือ ตัวอย่างโครงการในพระราชดำริมากมายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของเกษตรกรที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร พระราชทานให้ นอกจากนี้ เด็กไทยจำนวนมากท่องจำ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้อย่างแม่นยำ แต่ไม่รู้ว่าจะต้องทำอย่างไรจึงจะเรียกว่า “พอเพียง” ทั้งที่จริงๆ แล้ว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทั้ง “หลักคิด” และ “หลักปฏิบัติ” ที่ชี้แนะแนวทางการใช้ชีวิตที่จะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่าง

มั่นคง หลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงจึงสามารถประยุกต์ใช้ได้สำหรับทุกคนทุกหน่วยงาน และทุกสาขาอาชีพ กระทั่งผู้คนในเมืองใหญ่ที่มีวิถีชีวิตที่ทันสมัย มีเครื่องใช้ไม้สอย อุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ก้าวล้ำนำเทคโนโลยีก็สามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้สำเร็จประโยชน์ได้อย่างแน่นอน

เพราะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็น หลักคิด หรือหลักแห่งความรู้ที่ชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติตนไปในทางที่ถูกที่ควรบนพื้นฐานการพัฒนาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา คนทำงานในเมือง ผู้มีวิถีชีวิตค่อนข้างสับสน วุ่นวาย และเร่งรีบ จึงควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาและลงมือปฏิบัติตามแนวทางแห่งการพัฒนาที่สมดุลนี้ (อัจฉรา โยมสินธุ์, 2559)

การดำเนินชีวิตของคนทำงานส่วนใหญ่ในปัจจุบัน มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเงิน ทั้งในด้านการทำงานหารรายได้และการใช้จ่าย การใช้ชีวิตที่ไม่พอเพียงและการจัดการเงินที่ไม่สมดุลอาจนำไปสู่ปัญหาทางการเงินได้ ดังผลสำรวจของนิด้าโพล ด้านความคิดเห็นของประชาชนเรื่อง "พฤติกรรมการออมและภาวะหนี้สินของประชาชนในช่วงครึ่งปีแรก 2560" พบว่า จากประชาชนที่มีรายได้ทั่วประเทศ 2,000 หน่วยตัวอย่าง ประชาชนส่วนใหญ่ คือ 45.15% มีรายได้พอๆกับรายจ่าย คนไทย 68.10% มีหนี้สินโดยรวมเฉลี่ยประมาณ 565,302.88 บาท โดย 59.47% เกิดจากการซื้อ การผ่อนชำระสินค้าและการบริการ สินค้าอุปโภคบริโภค รองลงมา 35.46% เกิดจากการลงทุนในการประกอบอาชีพ ดำเนินธุรกิจ กิจการ การเกษตร การค้าขาย 14.24% เกิดจากการเลี้ยงดูบุตรหลาน 11.89% เกิดจากการเลี้ยงดูบุคคลในครอบครัว และ 6.17% เกิดจากการสร้าง ต่อเติม ปรับปรุงที่อยู่อาศัย บ้าน คอนโด ที่ดิน อสังหาริมทรัพย์ต่างๆ สำหรับประชาชนส่วนใหญ่ที่มีเงินออมส่วนใหญ่ 48.79% ออมเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉิน เช่น เพื่อการรักษาพยาบาล การเจ็บป่วย อุบัติเหตุ 38.33% ออมเพื่อสำรองไว้ใช้ในอนาคต 26.91% ออมไว้ให้บุตรหลานตลอดจนการศึกษาของบุตรหลาน 12.58% ออมเพื่อใช้ในระยะเวลาช่วงหลังเกษียณอายุ ซึ่งมีเงินออมที่ไม่เพียงพอก็จะมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตในอนาคต

นอกจากนี้ ข้อมูลจากเครดิตบูโร เมื่อสิ้นปี 2559 พบว่ามีลูกหนี้บัตรเครดิตที่อยู่ในฐานข้อมูลของเครดิตบูโรทั้งสิ้น 19.07 ล้านบัญชี โดยในจำนวนนี้คิดเป็นลูกหนี้ที่เป็นเอ็นพีแอล หรือลูกหนี้ผิดนัดชำระ 888,214 บัญชี คิดเป็นมูลค่าหนี้เอ็นพีแอลที่ 53,593 ล้านบาท ซึ่งเติบโต 10.8% จากปีก่อนหน้า สัดส่วนมูลค่าหนี้เอ็นพีแอลต่อยอดการใช้จ่ายของบัตรเครดิตขยับขึ้นไปอยู่ที่ 13.2% ส่วนสินเชื่อบุคคลมีฐานข้อมูลลูกหนี้ทั้งสิ้น 15.49 ล้านบัญชี เป็นเอ็นพีแอลที่ 2,143,745 บัญชี มูลค่าหนี้เอ็นพีแอลรวม 166,241 ล้านบาท สอดคล้องกับข้อมูลของศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่เปิดเผยภาวะหนี้สินของแรงงานที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังภาพที่ 1.1

และเมื่อเป็นหนี้ ความสามารถในการใช้จ่ายใช้สอยของครัวเรือนก็จะลดลง เกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน ที่จะทำให้เกิดความเครียด เกิดปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคมตามมา

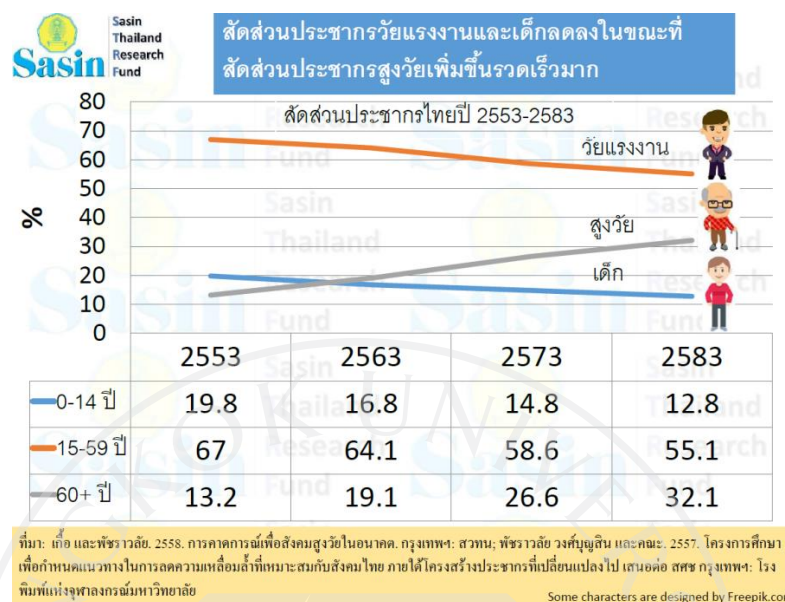
ภาพที่ 1.1: ภาระหนี้สินแรงงาน

ที่มา: Nation TV. (2560). สืบค้นจาก <http://www.nationtv.tv/main/content/37862>.

นอกจากนี้ประเทศไทยกำลังมีการเปลี่ยนแปลงจากการเป็นสังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) โดยดัชนีผู้สูงอายุของประเทศไทยในปัจจุบัน และในอนาคตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นรวดเร็วอย่างมาก เงินออมหลังเกษียณ และเงินใช้ยามฉุกเฉินของแรงงานส่วนใหญ่จะยังไม่เพียงพอต่อการรองรับรายจ่าย ปัญหาต่อมาก็คือจะอย่างไรเพื่อให้สามารถมีกินมีใช้เพียงพอหลังเกษียณโดยการพึ่งพาตัวเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งผู้อื่น “นับถอยหลังสู่ “สังคมผู้สูงอายุ”” (2560) ดังภาพที่ 1.2

ภาพที่ 1.2: สัดส่วนประชากรวัยแรงงานและเด็กลดลงในขณะที่สัดส่วนประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้น

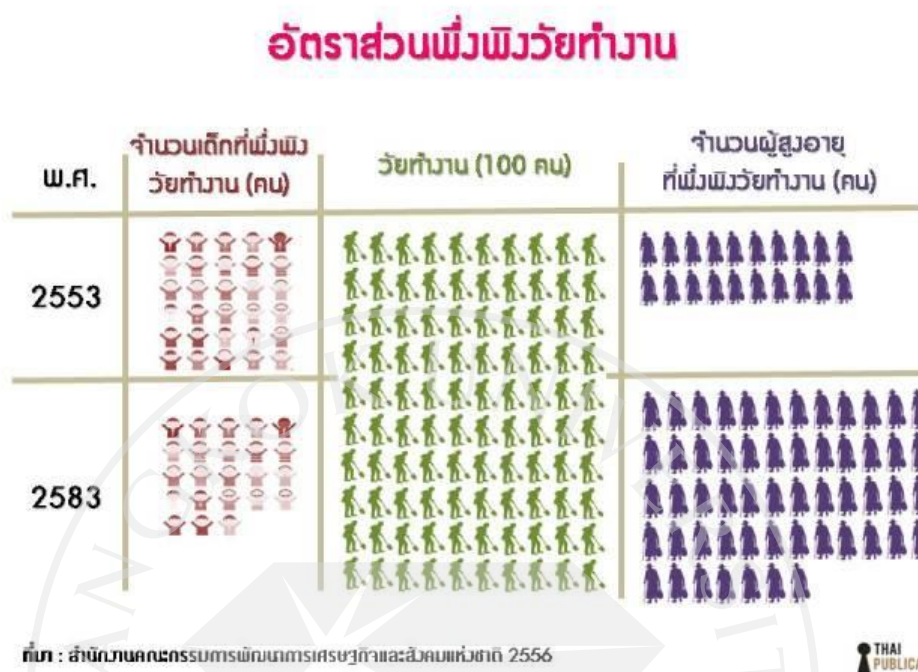
ที่มา: นับลอยหลังสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” โอกาสหรืออันตรายของ “เอสเอ็มอีไทย”. (2560). MGR Online. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/iBizchannel/ViewNews.aspx?NewsID=9590000122404>.

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ จะทำให้เกิดภาวะแก่คนทำงานในระบบ เพราะเมื่อกำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลง และผู้สูงอายุมีเพิ่มขึ้น จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของ “อัตราส่วนการพึ่งพิง” ซึ่งหมายถึง อัตราส่วนระหว่างประชากรวัยเด็กและประชากรวัยสูงอายุต่อประชากรวัยทำงาน 100 คน ดังภาพที่ 1.3

โดยในปี พ.ศ. 2553 อัตราส่วนพึ่งพิง คือประชากรวัยทำงาน 1 คน ต้องเลี้ยงดูเด็ก 0.3 คน และผู้สูงอายุ 0.2 คน แต่ในปี พ.ศ. 2583 อัตราส่วนพึ่งพิงเพิ่มขึ้นเป็นประชากรวัยทำงาน 1 คน ต้องเลี้ยงดูผู้สูงอายุ 0.6 คน และประชากรวัยทำงาน 1 คน ต้องเลี้ยงดูวัยเด็ก 0.2 คน

โครงการสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานต้องรับภาระเลี้ยงดูเด็กและดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินนโยบายต่างๆ และกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในที่สุด

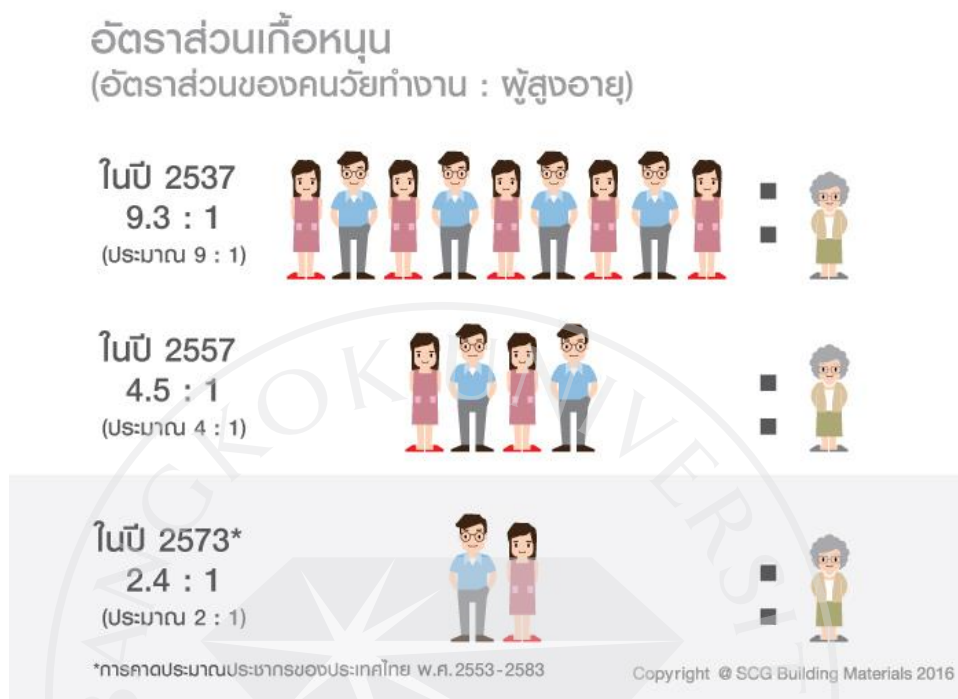
ภาพที่ 1.3: อัตราส่วนพึ่งพิงวัยทำงาน

ที่มา: โครงสร้างประชากร 30 ปีข้างหน้า (2): คนรุ่นใหม่วัยทำงานวันนี้กับภาระที่ต้องเลี้ยงดูคนแก่และเด็ก. (2556). สืบค้นจาก <https://thaipublica.org/2013/08/population-structure-2/>.

สำหรับอัตราส่วนเกือหนุนหรืออัตราส่วนของคนวัยทำงานอายุ 15-59 ปี ต่อผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพที่คนในวัยทำงานจะสามารถดูแลเกือหนุนผู้สูงอายุ 1 คน พบว่ามีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง จาก 9.3 : 1 ในปี 2537 เป็น 7 : 1 (ปี 2545) 6.3 : 1 (ในปี 2550) และ 5.5 : 1 (ในปี 2554) โดยในปี 2557 มีอัตราส่วนลดลงเหลือ 4.5 : 1 ซึ่งหมายความว่ามีความจำเป็นที่คนในวัยทำงานจำนวน 4 คน จะสามารถเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้ 1 คน แสดงให้เห็นถึงศักยภาพที่คนในวัยทำงานจะสามารถดูแลเกือหนุนผู้สูงอายุ 1 คน ซึ่งพบว่ามีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง ดังภาพที่ 1.4

ภาพที่ 1.4: อัตราส่วนของคนวัยทำงานต่อผู้สูงอายุในประเทศไทย

ที่มา: เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับสังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย. (2560). สืบค้นจาก <http://www.scgbuildingmaterials.com/th/LivingIdea/NewBuild/Preparation-for-Aging-Society-in-Thailand.aspx>.

จากข้อมูลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา “ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร” เพื่อศึกษาว่าคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้ ความเข้าใจ และมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และการจัดการทางการเงินมากน้อยเพียงใด

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาว่ากลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องหรือไม่

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ว่ามีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด

1.2.3 เพื่อร่วมหาแนวทางการจัดการทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อประโยชน์ต่อการรับมือกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ สำหรับกลุ่มคนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษาคือ กลุ่มคนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3.2 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

ตัวแปรต้นคือ ปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปรตามคือ ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2560 ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2560 รวมระยะเวลาประมาณ 2 เดือน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

1.4.1.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ของกลุ่มคนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.4.1.2 ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ของกลุ่มคนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.4.1.3 ทำให้ได้แนวทางในการเผยแพร่องค์ความรู้ และการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มคนวัยทำงาน และกลุ่มคนในวัยอื่นและในจังหวัดอื่นต่อไป

1.4.2 ประโยชน์ในการนำไปใช้

1.4.2.1 เพื่อเป็นแนวทางให้กับกลุ่มคนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานครได้สามารถปรับใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการวางแผนทางการเงินและการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

1.4.2.2 เพื่อเป็นแนวทางให้กับทุกเพศทุกวัย มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน อันจะนำไปสู่การจัดการทางการเงินที่ดีขึ้น

1.4.2.3 สามารถนำความรู้และแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการการเงินส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ เพิ่มความสามารถในการชำระ

หนี้ และส่งเสริมศักยภาพการออมให้เพิ่มขึ้นในอนาคตจนเกิดภาวะสมดุลในการดำเนินชีวิต เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวมอย่างแท้จริง

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน ความเป็นอยู่อย่างประมาทตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงใหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่หลงใหลไปพันนาการอยู่กับสิ่งใด

1.5.2 การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (Personal Financial Planning) หมายถึง กระบวนการกำหนดแนวทางการจัดการเงินอย่างมีทิศทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงิน ตามความเหมาะสมกับทรัพยากรทางการเงินของตนเอง และเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินในอนาคต

1.5.3 ผู้สูงอายุ Foundation For Older Persons' Development (2017) สถานการณ์ด้านประชากร การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางอายุของประชากรโครงสร้างทางอายุของประชากรผู้สูงอายุ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้สูงอายุไม่ได้มีลักษณะเหมือนกันหมดแต่จะมีความแตกต่างกันไปตามช่วงอายุโดยแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุได้ 3 กลุ่มคือ

1.5.3.1 ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60-69 ปี) เป็นช่วงที่ยังมีพลังช่วยเหลือตนเองได้

1.5.3.2 ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70-79 ปี) เริ่มขึ้นสู่ขั้นเสื่อมกล่าวคือ เริ่มมีอาการเจ็บป่วย ร่างกายเริ่มอ่อนแอ มีโรคประจำตัวหรือโรคเรื้อรัง

1.5.3.3 ผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) เข้าสู่วัยเสื่อม เจ็บป่วยบ่อยขึ้น อวัยวะเสื่อมสภาพ อาจมีภาวะทุพพลภาพ

โดยจำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุ จำแนกตามกลุ่มอายุ เพศ และเขตที่อยู่อาศัย พ.ศ. 2553 - พ.ศ. 2583 ปรากฏ ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1: จำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุ จำแนกตามกลุ่มอายุ (อายุ 60-69 ปี, 70-79 ปี และ 80 ปีขึ้นไป) เพศ และเขตที่อยู่อาศัย พ.ศ. 2553 - พ.ศ. 2583

ปี พ.ศ.	2553		2563		2573		2583	
	จำนวน (เป็นคน)	ร้อยละ	จำนวน (เป็นคน)	ร้อยละ	จำนวน (เป็นคน)	ร้อยละ	จำนวน (เป็นคน)	ร้อยละ
รวมผู้สูงอายุทั้งหมด	8,408.0	100.0	12,621.7	100.0	17,578.9	100.0	20,519.4	100.0
ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60-69 ปี)	4,629.7	55.1	7,255.6	57.5	9,260.4	52.7	8,958.5	43.7
ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70-79 ปี)	2,708.1	32.2	3,676.6	29.1	5,897.9	33.6	7,639.4	37.2
ผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป)	1,070.2	12.7	1,689.5	13.4	2,420.6	13.8	3,921.4	19.1
ผู้สูงอายุชาย	3,776.2	44.9	5,624.3	44.6	7,739.6	44.0	8,874.3	43.2
ผู้สูงอายุหญิง	4,631.7	55.1	6,997.4	55.4	9,839.4	56.0	11,645.1	56.8
ผู้สูงอายุในเขตเมือง	3,333.9	39.7	6,283.9	49.8	10,422.2	59.3	11,586.0	59.8
ผู้สูงอายุในเขตชนบท	5,074.1	60.3	6,337.8	50.2	7,156.8	40.7	7,774.6	40.2

แหล่งข้อมูล: การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2553 – พ.ศ.2583
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ที่มา: Foundation For Older Persons' Development. (2560). *สถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย (ด้านประชากร)*. สืบค้นจาก <http://fopdev.or.th/>.

จากผลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2553 – พ.ศ.2583 พบว่า สัดส่วนของประชากรสูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจนกล่าวคือสัดส่วนของผู้สูงอายุวัยปลายจะเพิ่มจากประมาณร้อยละ 12.7 ของประชากรสูงอายุทั้งหมดเป็นเกือบ 1 ใน 5 ของประชากรสูงอายุ ซึ่งการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุวัยปลายนี้ จะสะท้อนถึงการสูงอายุนั้นของประชากรสูงอายุ และนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของประชากรที่อยู่ในวัยพึ่งพิง ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพเมื่อพิจารณาสัดส่วนเพศของประชากรสูงอายุ พบว่า ประชากรสูงอายุเพศหญิงมีสัดส่วนร้อยละ 55.1 ในปี 2553 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 56.8 ในปี 2583 โดยเฉพาะประชากรสูงอายุวัยปลายเพศหญิงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากร้อยละ 13.9 ในปี 2553 เป็นร้อยละ 21.3 ในปี 2583 เนื่องจากเพศหญิงจะมีอายุยืนยาวกว่าเพศชาย สำหรับแนวโน้มประชากรสูงอายุไทยจะอาศัยอยู่ใน

เขตเทศบาลหรือเขตเมืองเพิ่มขึ้นโดยในปี 2553 มีประชากรสูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจำนวน 3.3 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 39.7 เพิ่มขึ้นเป็น 11.6 ล้านคน หรือร้อยละ 59.8 ในปี 2583 ทั้งนี้ เนื่องจากแนวโน้มการเติบโตของประชากรเมืองในประเทศไทยมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น

1.5.4 อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis) สูตรการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อตรวจสอบสุขภาพทางการเงิน ดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2: อัตราส่วนทางการเงินส่วนบุคคล

อัตราส่วนทางการเงิน			
การวิเคราะห์สภาพคล่อง	หน่วย	สูตร	มาตรฐาน
อัตราสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)	เท่า	$\frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{\text{หนี้สินระยะสั้น}}$	>1 เท่า
อัตราสภาพคล่องพื้นฐาน (Basic Liquidity Ratio)	เดือน	$\frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{\text{กระแสเงินสดจ่ายต่อเดือน}}$	3-6 เดือน
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่อง ต่อความมั่งคั่งสุทธิ	%	$\frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{\text{ความมั่งคั่งสุทธิ}}$	>15 %
การวิเคราะห์หนี้สิน	หน่วย	สูตร	มาตรฐาน
อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ทั้งหมด (Solvency Ratio)	%	$\frac{\text{ความมั่งคั่งสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$	>50 %
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to Asset Ratio)	%	$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$	<50%
อัตราส่วนแสดงการชำระหนี้สินจากรายได้	%	$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{รายได้รวม}}$	<35-45%
การวิเคราะห์การออมและการลงทุน	หน่วย	สูตร	มาตรฐาน
อัตราส่วนการออม (Saving Ratio)	%	$\frac{\text{เงินออม}}{\text{รายได้รวม}}$	>10%
อัตราส่วนการลงทุน (Net investment asset to net worth Ratio)	%	$\frac{\text{สินทรัพย์ลงทุน}}{\text{ความมั่งคั่งสุทธิ}}$	>=50%

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 สถานการณ์ปัญหาทางการเงินของคนไทย
- 2.2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเงินส่วนบุคคล
- 2.4 อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio)
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สมมติฐานการวิจัย
- 2.7 กรอบแนวความคิดการวิจัย

2.1 สถานการณ์ปัญหาทางการเงินของคนไทย

การดำเนินชีวิตของคนวัยทำงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการทางการเงิน ทั้งในด้านการทำงานหารายได้ และการใช้จ่ายบางครั้งรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ส่งผลให้ต้องใช้บัตรเครดิตซื้อสินค้าจนกลายเป็นผู้มีหนี้สินในที่สุด ประกอบกับการมีเงินออมที่ไม่เพียงพอก็จะมีผลกระทบต่อการจัดการการเงิน จะทำอย่างไรเพื่อให้สามารถมีเงินมีใช้เพียงพอหลังเกษียณโดยการพึ่งพาตัวเองได้ โดยไม่ต้องรบกวนผู้อื่น เป็นประเด็นสำคัญที่คนวัยทำงานควรคิดและวางแผนอย่างรอบคอบ

“โพลชี้คนไทยขาดเงินออม-หนี้” (2560) "นิด้าโพล" เผยผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเรื่อง "พฤติกรรมการออมและภาวะหนี้สินของประชาชนในช่วงครึ่งปีแรก 2560" ว่า จากประชาชนที่มีรายได้ทั่วประเทศ 2,000 หน่วยตัวอย่างพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ 45.15% มีรายได้พอๆกับรายจ่าย โดยประชาชนมีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 26,469.91 บาท ขณะที่รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 21,606.75 บาท ทั้งนี้ ประชาชนเกินครึ่งเล็กน้อย หรือ 51.65% มีเงินออมไว้ใช้ ขณะที่ 48.30% ไม่มีเงินออมไว้ใช้ และ 0.05% ไม่ระบุ โดยในส่วนที่มีเงินออมส่วนใหญ่ 48.79% ออมเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉิน เช่น เพื่อการรักษาพยาบาล การเจ็บป่วย อุบัติเหตุ 38.33% ออมเพื่อสำรองไว้ใช้ในอนาคตก 26.91% ออมไว้ให้บุตรหลานตลอดจนการศึกษาของบุตรหลาน 12.58% ออมเพื่อใช้ในระยะเวลาช่วงหลังเกษียณอายุ

ส่วนการมีหนี้สินของประชาชนพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ 68.10% ระบุว่าไม่มีหนี้สิน ซึ่งในจำนวนนี้มีหนี้สินโดยรวมเฉลี่ยประมาณ 565,302.88 บาท 59.47% เกิดจากการซื้อ/ผ่อน/ชำระ

สินค้า การบริการ สินค้าอุปโภคบริโภค รองลงมา 35.46% เกิดจากการลงทุนในการประกอบอาชีพ
 ดำเนินธุรกิจ กิจการ การเกษตร การค้าขาย 14.24% เกิดจากการเลี้ยงดูบุตรหลาน 11.89% เกิดจาก
 การเลี้ยงดูบุคคลในครอบครัว 6.17% เกิดจากการสร้าง ต่อเติม ปรับปรุงที่อยู่อาศัย บ้าน คอนโด
 ที่ดิน อสังหาริมทรัพย์ต่างๆ

“หนี้หมักนาน” (2560) สถานการณ์หนี้สินครัวเรือนของไทยหลายปีนับถือว่าอยู่ในระดับสูง
 โดยตัวเลขของสภาพพัฒนาปี 2559 อยู่ที่ 79.89% ของ GDP ซึ่งเริ่มชะลอตัวลงจากปี 2558 ที่ 81.2%
 ของ GDP ล่าสุดทางสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ เสนอข้อมูลงานวิจัยเรื่อง "มุมมองใหม่หนี้
 ครัวเรือนไทย ผ่าน Big Data ของเครดิตบูโร" ซึ่งเป็นข้อมูลที่ครอบคลุมผู้กู้ในระบบถึง 87% ของ
 ปริมาณหนี้ในระบบของครัวเรือนไทย โดยมีข้อมูลสินเชื่อ 60.5 ล้านบัญชี ของผู้กู้ 19.3 ล้านรายทั่ว
 ประเทศ และคิดเป็นยอดหนี้รวมทั้ง 9.8 ล้านล้านบาท โดยระบุว่า ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่าง
 ประเทศ (BIS) ชี้ว่าสถานการณ์หนี้สินครัวเรือนไทย สูงติดอันดับ 3 ของเอเชีย-แปซิฟิก โดย
 ออสเตรเลียติดอันดับ 1 ตามด้วยเกาหลีใต้ อันดับ 2

ข้อมูลระบุว่า 1 ใน 3 ของคนไทยมีหนี้ในระบบ คือ สินเชื่อบ้าน บัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคล
 สินเชื่อรถ และสินเชื่อเพื่อธุรกิจ ซึ่งกลุ่มที่มีหนี้มากที่สุดได้แก่ วัยเริ่มทำงาน (อายุ 25-35 ปี)
 ส่วนใหญ่จะเป็นสินเชื่อส่วนบุคคล รองลงมาเป็นสินเชื่อบัตรเครดิต ขณะเดียวกันก็เป็นกลุ่มที่มีหนี้เสีย
 มากที่สุด ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1: การเข้าถึงสินเชื่อของคนไทยแยกตามประเภทสินเชื่อ

ที่มา: หนี้หมักนาน วัลย์รุ่งถึงเกษียณ ไทยติดอันดับ 3 เอเชีย-แปซิฟิก. (2560). ประชาชาติธุรกิจ. สืบค้นจาก http://m.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1498629341.

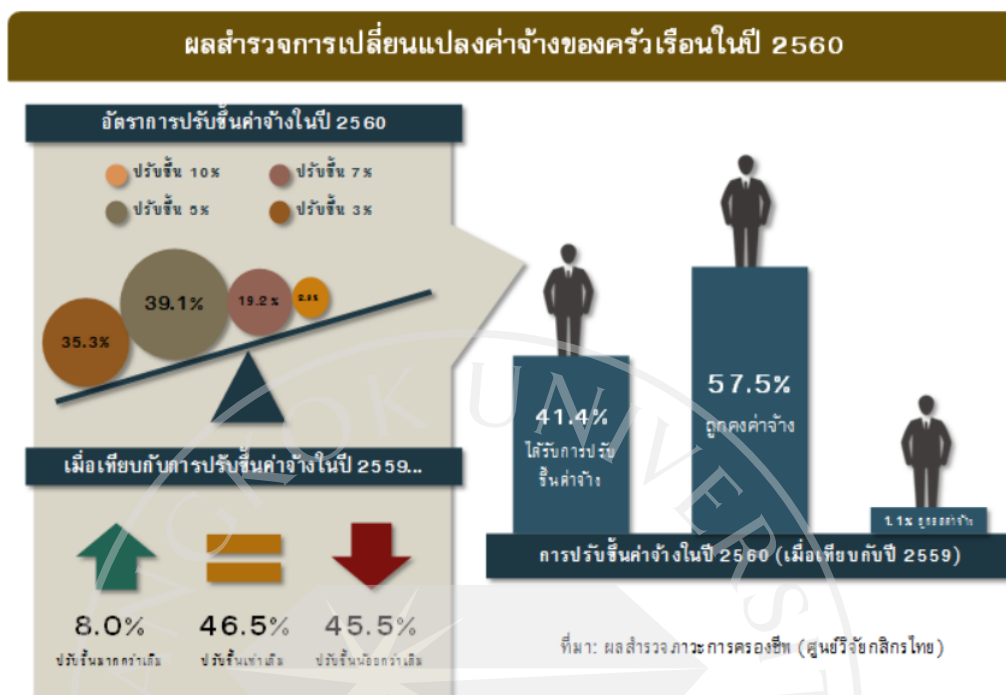
โดยสัดส่วนของประชากรที่มีหนี้สูงสุดอยู่ที่ จังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมถึงจังหวัดใหญ่ตามหัวเมืองส่วน "ปริมาณหนี้ต่อหัว" มากที่สุดอยู่ที่ภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) และภาคใต้ ขณะที่ "หนี้เสีย" มากที่สุดอยู่ที่ภาคใต้และภาคกลาง

ข้อมูลระบุว่าเด็ก (อายุ 25 ปีลงมา) และวัยทำงานเริ่มจะมีหนี้ซึ่งเป็นหนี้เสียค่อนข้างสูง หากเป็นหนี้เสียตั้งแต่ตอนนี้ ต่อไปอาจกระทบการเข้าถึงสินเชื่อในอนาคต เช่น สินเชื่อบ้าน สินเชื่อรถ ฯลฯ อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวม

กลุ่มคนวัยก่อนเกษียณ 55-60 ปี และวัยเกษียณ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีหนี้เป็นจำนวนมาก เพราะวัยเกษียณมีข้อจำกัด ทำให้เข้าถึงสินเชื่อที่มีหลักประกัน เช่น บ้านและรถ ได้น้อยลง

ธิดารัตน์ เห็นพร้อม (2560) ผลการสำรวจภาวะการณ์ครองชีพของศูนย์วิจัยกสิกรไทย ชี้ให้เห็นว่ามากกว่าครึ่งของครัวเรือนที่ถูกสำรวจ (ร้อยละ 57.5) ไม่ได้รับการปรับขึ้นค่าจ้างประจำปีในปี 2560 โดยมีเพียงร้อยละ 41.4 ของครัวเรือนที่ได้รับการปรับขึ้นค่าจ้าง ซึ่งครัวเรือนส่วนใหญ่ที่ได้รับการปรับขึ้นค่าจ้างนั้นเป็นไปในอัตราที่น้อยกว่าหรือเท่ากับอัตราการปรับขึ้นค่าจ้างในปีก่อนหน้า ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2: ผลสำรวจการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างของครัวเรือนในปี 2560

ที่มา: ความเชื่อมั่นครัวเรือนคาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้าปรับตัวดีขึ้น. (2560). สืบค้นจาก <http://www.thansettakij.com/content/138821>.

สอดคล้องกับ ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้เปิดเผยผลสำรวจสถานภาพแรงงานไทย กรณีศึกษาผู้มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท จากกลุ่มตัวอย่าง 1,258 ตัวอย่างทั่วประเทศ พบว่า สถานภาพของแรงงานไทย ร้อยละ 97 มีภาระหนี้สิน ซึ่งมีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น ที่ไม่มีหนี้สิน

ข้อมูลระบุว่า ภาระหนี้ของครัวเรือนแรงงานไทย มีหนี้สินรวมเฉลี่ย 131,479 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ที่มีหนี้สินเฉลี่ย 119,061 บาท ทำให้ยอดหนี้สินของแรงงานไทยปีนี้ สูงสุดในรอบ 8 ปี นับตั้งแต่ที่ได้สำรวจมา ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3: แรงงานไทยแบกภาระหนี้สูงสุดในรอบ 8 ปี

ที่มา: แรงงานไทยหนี้ท่วม. (2560). สืบค้นจาก

<https://www.posttoday.com/economy/finance/492230>.

แรงงานไทยมีแนวโน้มเป็นหนี้นอกระบบลดลง อยู่ที่ร้อยละ 53.6 ลดจากปี 2559 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 60.62 โดยแรงงานไทยหันมาเป็นหนี้ในระบบเพิ่มขึ้น อยู่ที่ร้อยละ 46.4 เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 39.38

สุกฤตา สงวนพันธุ์ (2558) ตามนิยามของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) หนี้ครัวเรือน หมายถึง เงินให้กู้ยืมที่สถาบันการเงินให้แก่บุคคลธรรมดาที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ ซึ่งบุคคลธรรมดาอาจนำเงินที่กู้ยืมไปใช้เพื่อการใช้จ่ายใช้สอยต่างๆ หรือเพื่อประกอบธุรกิจ โดยข้อมูลหนี้ครัวเรือนจะครอบคลุมเฉพาะเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินที่ ธปท. เก็บข้อมูลได้ ดังนั้น หนี้ครัวเรือนในที่นี้จึงไม่รวมหนี้นอกระบบ โดยทั่วไปแล้ว หนี้ครัวเรือนหากอยู่ในระดับที่เหมาะสมและสอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจการเงิน (ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชากร) ย่อมจะช่วยสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ผ่านเงินกู้ยืมที่ครัวเรือนนำไปใช้ในการอุปโภคบริโภคหรือประกอบธุรกิจต่างๆ อย่างไรก็ตาม หากหนี้ครัวเรือนอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องเป็นเวลานานจนไม่สอดคล้องกับระดับรายได้ ก็อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือน จนเป็นปัญหาต่อสถาบันการเงินที่ปล่อยกู้ได้

พวงทอง ไกรพิบูลย์ (2557) ผู้สูงอายุ หรือบางคนเรียกว่า ผู้สูงวัย เป็นคำที่บ่งบอกถึงตัวเลขของอายุว่า มีอายุมาก โดยนิยมนับตามอายุตั้งแต่แรกเกิด (Chronological age) หรือ ทั่วไป เรียกว่า คนแก่ หรือ คนชรา โดยพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของคำว่า คนแก่ คือ มีอายุมาก หรือ อยู่ในวัยชรา และ ให้ความหมายของคำว่า ชรา คือ แก่ด้วยอายุ ชำรุดทรุดโทรม นอกจากนี้ ยังมีการเรียกผู้สูงอายุว่า ราษฎรอาวุโส (Senior Citizen) ส่วน องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, WHO) และองค์การสหประชาชาติ (United Nations, UN) ใช้คำในภาษาอังกฤษของผู้สูงอายุว่า Older person or elderly person

องค์การสหประชาชาติได้ให้นิยามว่า "ผู้สูงอายุ" คือ ประชากรทั้งเพศชาย และเพศหญิง ซึ่งมีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป โดยเป็นการนิยาม นับตั้งแต่อายุเกิด ส่วนองค์การอนามัยโลกยังไม่มีให้นิยามผู้สูงอายุ โดยมีเหตุผลว่าประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีการนิยามผู้สูงอายุต่างกัน ทั้งนิยามตามอายุเกิดตามสังคม (Social) วัฒนธรรม (Culture) และสภาพร่างกาย (Functional markers) เช่น ในประเทศที่เจริญแล้วมักจัดผู้สูงอายุ นับจากอายุ 65 ปีขึ้นไป หรือบางประเทศอาจนิยามผู้สูงอายุตามอายุกำหนดให้เกษียณงาน (อายุ 50 หรือ 60 หรือ 65 ปี) หรือนิยามตามสภาพของร่างกายโดยผู้สูงอายุอยู่ในช่วง 45-55 ปี ส่วนชายสูงอายุอยู่ในช่วง 55-75 ปี

สำหรับประเทศไทย "ผู้สูงอายุ" ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 หมายความว่าบุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่า 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย

สังคมผู้สูงอายุ องค์การสหประชาชาติแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) และระดับสังคมอุดมไปด้วยผู้สูงอายุ (Super - aged society) โดยให้นิยามของระดับต่างๆ ซึ่งทั้งประเทศไทย และรวมทั้งประเทศต่างๆ ทั่วโลก ให้ความหมายเดียวกันในนิยามของทุกระดับของสังคมผู้สูงอายุดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4: สังคมผู้สูงอายุแบ่งได้ 3 ระดับ

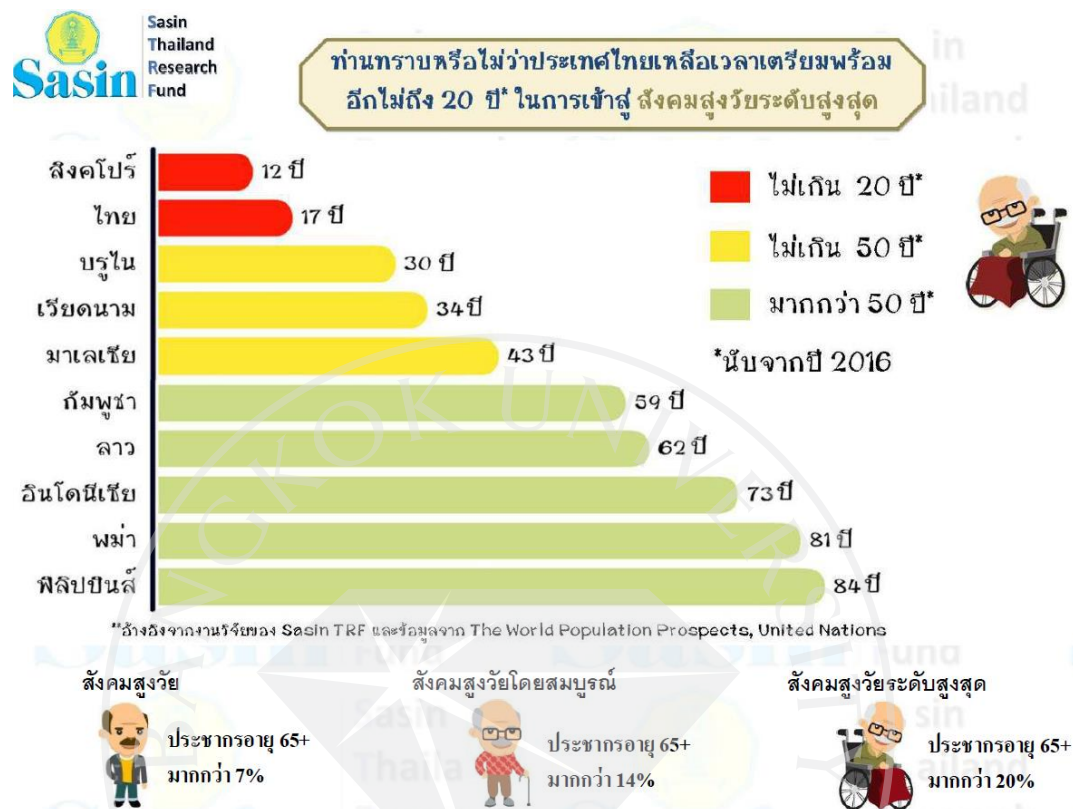

ที่มา: สังคมผู้สูงอายุ สังคมผู้สูงอายุ. (2559). สืบค้นจาก <http://www.hahahome55.com>.

1. ระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) หมายถึง สังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปีมากกว่าร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
2. ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) หมายถึงสังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปี มากกว่าร้อยละ 14 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์
3. ระดับสังคมอุดมไปด้วยผู้สูงอายุ (Super-aged society) หมายถึงสังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า ร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่

จำนวนประชากรสูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปจะเพิ่มสัดส่วนขึ้นเรื่อยๆ เพราะต่อไปคนไทยจะมีอายุยืนขึ้น โดยจากปี พ.ศ. 2553 มีประมาณ 13.2%, ปี พ.ศ. 2563 เพิ่มขึ้นประมาณ 19.1%, ปี พ.ศ. 2573 เพิ่มขึ้นประมาณ 26.6% และปี พ.ศ. 2583 เพิ่มขึ้นประมาณ 32.1% หรือจากประมาณ 8 ล้านคนในปัจจุบันเพิ่มขึ้นเป็นเกิน 20 ล้านคน ดังภาพที่ 2.5

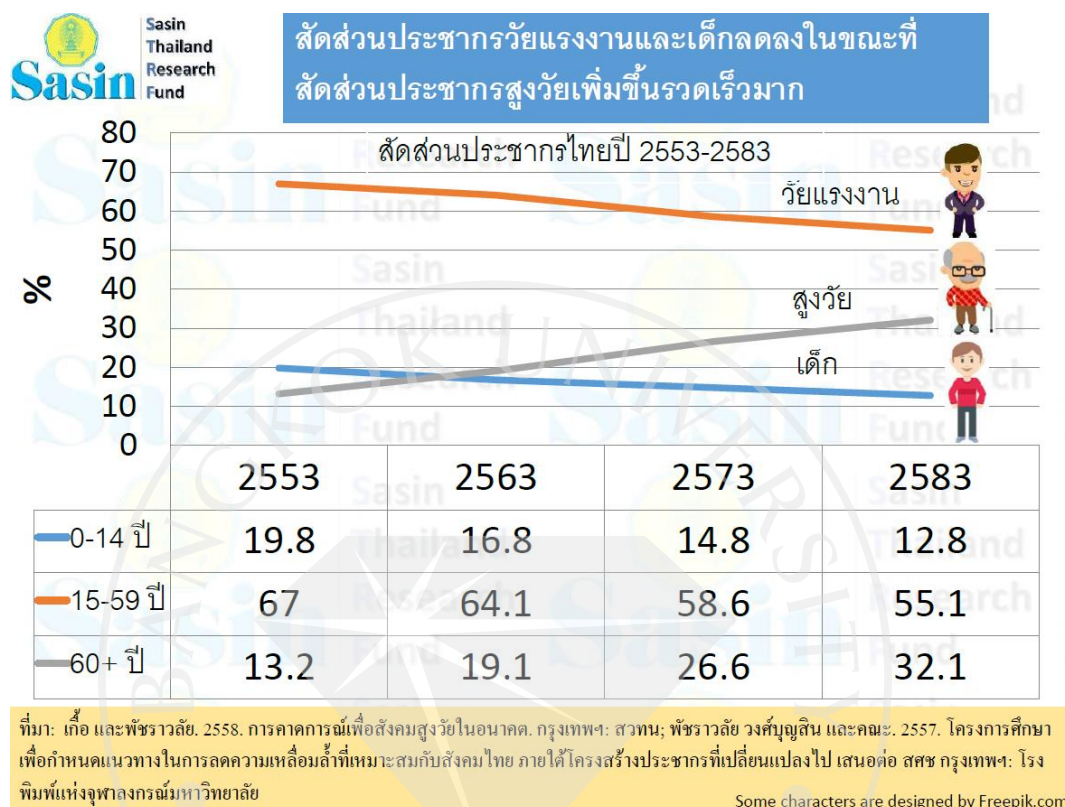
ภาพที่ 2.5: ประเทศไทยเหลือเวลาเตรียมพร้อมอีกไม่ถึง 20 ปี ในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสูงสุด

ที่มา: นับถอยหลังสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” โอกาสหรืออันตรายของ “เอสเอ็มอีไทย”. (2560). MGR Online. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/iBizchannel/ViewNews.aspx?NewsID=9590000122404>.

“นับถอยหลังสู่ “สังคมผู้สูงอายุ”” (2560) ศ.ดร.เกื้อ วงศ์บุญสิน กล่าวว่า “ในกลุ่มอาเซียน ประเทศไทยและสิงคโปร์เป็นเพียงสองประเทศที่จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแบบสูงสุดในเวลาอีกไม่เกิน 20 ปีเท่านั้น ซึ่งถือว่าน้อยมาก และยิ่งน่าห่วงกว่านั้น เพราะประเทศไทยมีการเตรียมพร้อมน้อยกว่าสิงคโปร์มาก เพราะประชากรไทยมีการออมเงินจำนวนไม่มากนัก รวมทั้ง สวัสดิการจากภาครัฐมีจำกัด ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะทำให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยในระยะยาว” ดังภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6: สัดส่วนประชากรวัยแรงงานและเด็กลดลงในขณะที่สัดส่วนประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้นรวดเร็วมาก

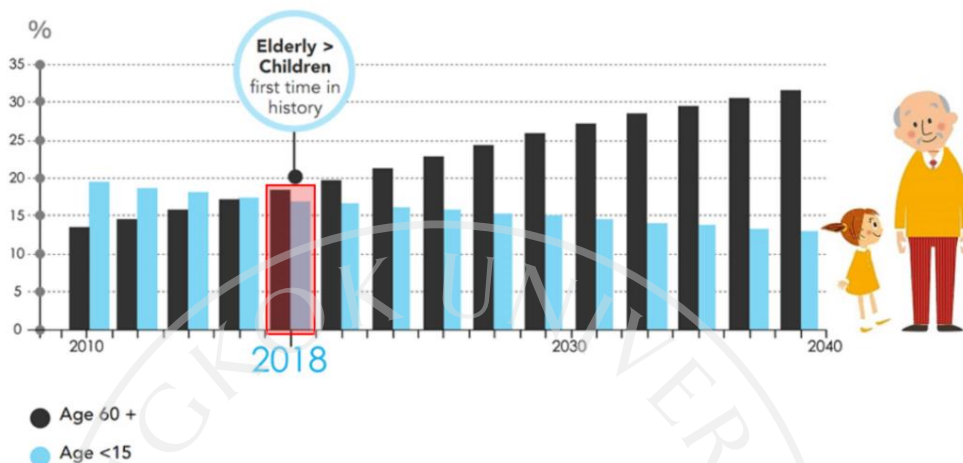

ที่มา: นับถอยหลังสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” โอกาสหรืออันตรายของ “เอสเอ็มอีไทย”. (2560). MGR Online. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/iBizchannel/ViewNews.aspx?NewsID=9590000122404>.

ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือ Aging Society โดยรายงานของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) เปิดเผยว่าในปี 2562 นี้ สัดส่วนของผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จะมากกว่าผู้มีอายุน้อยกว่า 15 ปีเป็นครั้งแรก นั่นหมายความว่า ผู้สูงอายุจะมีบุตรหลานดูแลน้อยลง หรือพูดง่ายๆ ก็คือการดูแลตัวเองในอนาคต ขึ้นอยู่กับ “เงินออมของเราในวันนี้” คำถามคือ...เรามีพอแล้วหรือยัง? ดังภาพที่ 2.7

ภาพที่ 2.7: สัดส่วนของประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 15 และ 60 ปีหรือมากกว่า ปี 2010 – 2040

**Proportion of the Population under Age 15 and 60 Years or Over:
2010 - 2040**

ที่มา: มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ. (2558). *สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society)*. สืบค้นจาก <http://fopdev.or.th/>.

2.2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นิยามและความหมาย

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก และภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง

ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก ได้เป็นอย่างดี (สถาบันไทยพัฒนา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2561)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระราชทานเป็นแนวทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ไม่ประมาท ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัว ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้รอดพ้นจากวิกฤติ มีความมั่นคงและยั่งยืนท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ศ.ดร.อมตยา เชน ศาสตราจารย์ชาวอินเดีย เจ้าของรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ ค.ศ. 1998 มองว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการใช้สิ่งต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และใช้โอกาสให้พอเพียงกับชีวิตที่ดี ซึ่งไม่ได้หมายถึงความไม่ต้องการ แต่ต้องรู้จักใช้ชีวิตให้ดีพอ อย่าให้ความสำคัญกับเรื่องของรายได้และความร่ำรวย แต่ให้มองที่คุณค่าของชีวิตมนุษย์

นายจิกมี ทินเลย์ นายกรัฐมนตรีแห่งประเทศภูฏาน ให้พรศนะว่า หากประเทศไทยกำหนดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นวาระระดับชาติ และดำเนินตามแนวทางนี้อย่างจริงจัง "ผมว่าประเทศไทยสามารถสร้างโลกใบใหม่จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างชีวิตที่ยั่งยืน และสุดท้ายจะไม่หยุดเพียงแค่นี้ประเทศ แต่จะเป็นหลักการและแนวปฏิบัติของโลก ซึ่งหากทำได้สำเร็จ ไทยก็คือผู้นำ"

ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ นายกสภาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้อธิบายความหมาย หลักการและแนวคิดรวมไปถึงกระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านมาของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับภาคีการพัฒนาต่างๆ ไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

ประเทศไทยยังขาดภูมิคุ้มกันในการรับมือการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม หลีกเลียงไม่ได้ที่จะต้องเผชิญกับการไหลเข้ามาของกระแสโลกาภิวัตน์ และโดยเนื้อแท้ ยังมีความไม่พร้อมที่จะรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างดีพอ เห็นได้จากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่วิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2540 ที่สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยยังขาดความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง หลงระเริงไปกับสิ่งฉาบฉวย หรือกล่าวได้ว่า ยังขาดความภูมิคุ้มกันที่ดี การขาดความภูมิคุ้มกัน คือยังพึ่งพาตนเองไม่ได้ และขาดความพอที่อยู่ ซึ่งหากขยายความออกไป อธิบายได้ว่า สังคมไทยยังขาดความพอดี ในเรื่องสำคัญรวม 5 ประการ คือ

1. ขาดความพอดีด้านจิตใจ : คนส่วนมากมีสภาวะจิตใจไม่เข้มแข็ง ยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ขาดจิตสำนึกที่ดี ไม่มีความเอื้ออาทร ไม่รู้จักประนีประนอม นึกถึงแต่ผลประโยชน์ส่วนตัว

2. ขาดความพอดีด้านสังคม : ไม่ค่อยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ชุมชนขาดความเข้มแข็ง และที่สำคัญไม่มีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากฐานรากที่มั่นคงและเข้มแข็ง
3. ขาดความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : ยังใช้และจัดการอย่างขาดความรอบคอบ และที่สำคัญใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศ อย่างไม่เป็นขั้นตอน
4. ขาดความพอดีด้านเทคโนโลยี : ยังไม่รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับความต้องการ และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านของเราเอง และสอดคล้องเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อม
5. ขาดความพอดีด้านเศรษฐกิจ : ส่วนใหญ่ดำรงชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย หรือเกินฐานะของตน เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ความรู้และคุณธรรม เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตัวเองได้ และเพื่อแผ่ไปถึงสังคม ซึ่งสามารถนำหลักการปฏิบัติไปปรับใช้ได้ทั้งในชีวิตการทำงาน และการดำรงชีวิต ซึ่งมุ่งให้ทุกคนสามารถพึ่งพาตัวเองได้ รวมถึงการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยตั้งอยู่บนหลักสำคัญสามประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี

แนวคิดและทฤษฎี

หลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร เป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง และมีความพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน ทั้งนี้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้แม้ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง

" ถ้าไม่มี เศรษฐกิจพอเพียง เวลาไฟดับ ...

จะพังหมด จะทำอย่างไร. ที่ที่ต้องใช้ไฟฟ้าก็ต้องแยกไป.

... หากมี เศรษฐกิจพอเพียง แบบไม่เต็มที

ถ้าเรามีเครื่องปั่นไฟ ก็ให้ปั่นไฟ

หรือถ้าขึ้นโบราณกว่า มีดก็จุดเทียน

คือมีทางที่จะแก้ปัญหาเสมอ.

... ฉะนั้น เศรษฐกิจพอเพียง นี้ ก็มีเป็นขั้น ๆ

แต่จะบอกว่า เศรษฐกิจพอเพียง นี้

ให้พอเพียงเฉพาะตัวเองร้อยเปอร์เซ็นต์ นี่เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้.

จะต้องมีการแลกเปลี่ยน ต้องมีการช่วยกัน.

..... พอเพียงในทฤษฎีหลวงนี้ คือให้สามารถที่จะดำเนินงานได้. "

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 23 ธันวาคม 2542

“เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy
 คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ
 จะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำรา
 เพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่ และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ
 ก็หมายความว่า เราก็สามารถที่จะไปปรับปรุงหรือไปใช้หลักการ
 เพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น”
 พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 23 ธันวาคม 2543

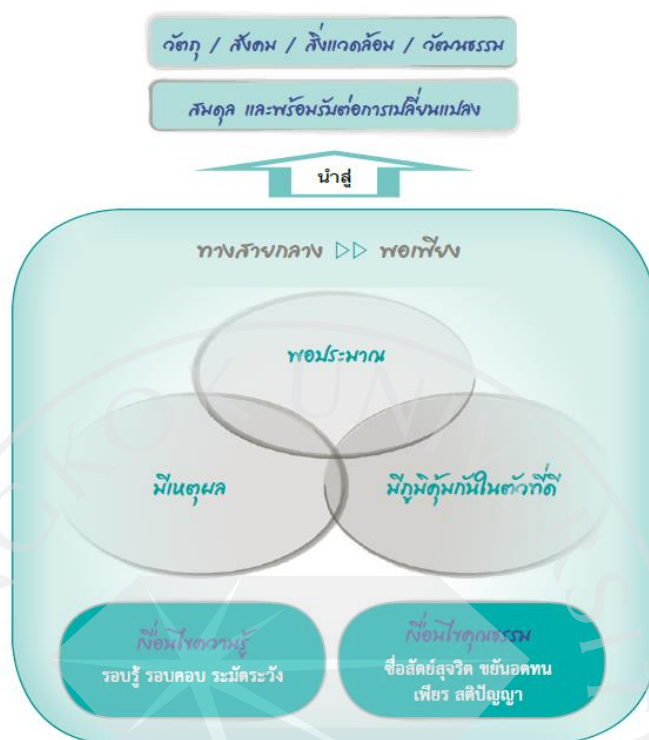
ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง จึงประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ
3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยมี เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ
2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ดังภาพที่ 2.8

ภาพที่ 2.8: แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช ธรรมปิยา. (2556). *ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/0ByOJKeWgkMLRRFloWUdteVWycUk/view>.

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิดที่ต้องใช้ความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม ในการตัดสินใจ โดยคำนึงถึง 3 หลักการ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมุ่งที่จะทำให้ผลที่เกิดขึ้นนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าที่สมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ใน 4 มิติได้แก่ด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ดังภาพที่ 2.9

ภาพที่ 2.9: หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ที่มา: จิราญ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช ธรรมปิยา. (2556). *ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/0ByOJKeWgkMLRRFloWUdteVWycUk/view>.

การอธิบายถึงคุณลักษณะและเงื่อนไขของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งหมดข้างต้น โดยการแยกแยะให้เห็นถึงคุณลักษณะและเงื่อนไขเป็นส่วนๆ ก็เพื่อให้เห็นความลึกซึ้งของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการวิเคราะห์แบบแยกส่วนเพื่อทำความเข้าใจในทางวิชาการ แต่การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัตินั้น ต้องคำนึงถึงความเกี่ยวข้องของแต่ละคุณลักษณะและเงื่อนไขต่างๆ ในแบบองค์รวม ทั้งคุณลักษณะด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ควบคู่ไปกับเงื่อนไขด้านความรู้ และคุณธรรม

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง

จिरายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช ธรรมปิยา (2556) กล่าวว่า การหาเลี้ยงชีพ (ผลิตและบริการ) อย่างพอเพียง โดยคำนึงถึงทรัพยากรในด้านต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่รวมถึงความสามารถในการบริหารจัดการ ทั้งความรู้ เทคโนโลยี ประสบการณ์ และศักยภาพของคนและชุมชน แล้วเลือกผลิตสินค้าที่ใช้ทรัพยากร และปัจจัยการผลิตสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของคนและภูมิสังคม โดยคำนึงถึงกรรมวิธีการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดโทษต่อคน สังคม สิ่งแวดล้อม หรือ ใช้วิธีการที่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น โดยการทุจริต ผิดกฎหมาย ไม่มีจรรยาบรรณ เพียงเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวอย่างไม่เป็นธรรม รวมถึงการวางแผนทั้งปริมาณและคุณภาพการผลิต ที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค และคำนึงถึงความคุ้มค่าของการลงทุน และการจัดการความเสี่ยง ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน และใช้ความรู้ทางวิชาการ ด้วยความรอบคอบ และระมัดระวังอย่างมีสติ อีกทั้งแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรอบรู้ และเพิ่มพูนปัญญา เพื่อให้ก้าวหน้าไปอย่างเป็นขั้นตอนพร้อมกับความสมดุลในชีวิต

การรักษาทรัพยากรอย่างพอเพียง เมื่อแต่ละคนประกอบอาชีพทำมาหากิน ทำให้ได้ทรัพย์มาครอบครอง และใช้เป็นปัจจัยในการบริโภคและยังชีพแล้ว ก็จำเป็นต้องรู้จักรักษาทรัพย์ต่างๆ ให้มีใช้นานๆ เช่น ทรัพย์ส่วนบุคคล ต้องมีการใช้อย่างประหยัด ไม่ใช้อย่างสิ้นเปลือง ทะนุบำรุงรักษาสິงของเครื่องใช้ไม้สอยต่างๆ ให้คงสภาพอยู่คงทน เพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้ยาวนาน และคุ้มค่า หรือ การมีส่วนร่วม ใส่ใจในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติ กิจกรรมต่างๆ ของสังคม การรักษาสสมดุลของธรรมชาติ การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมเอกลักษณ์ของชาติ เป็นต้น

การบริโภคอย่างพอเพียง คือการใช้ทรัพยากร รวมถึงการใช้จ่ายทรัพย์ อย่างมีธัยสัถ์ ซึ่งความมีธัยสัถ์นี้ ต่างจากความตระหนี่ที่เป็นโทษกับสังคมและตนเอง เพราะคนตระหนี่เป็นคนที่เห็นแก่ตัว แต่คนมีธัยสัถ์ เป็นคนที่รู้จักกาลเทศะในการใช้จ่ายใช้สอย มีความพอประมาณในการใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผล สมดุลกับรายรับและอัตภาพของตน และคำนึงถึงความประหยัด ความจำเป็น ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย ถ้าไม่มีเหตุจำเป็น หรือไม่เหมาะสม ก็ไม่ต้องใช้ ไม่ต้องซื้อ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างรอบคอบ ทั้งต่อตนเองต่อผู้อื่น ต่อสังคม และต่อส่วนรวม โดยใช้สติ ปัญญา พิจารณาตามเหตุผลความเป็นจริง อย่างไม่เข้าข้างตนเอง

การใช้ทรัพย์สินอย่างพอเพียง ควรมีการแบ่งสัดส่วนของทรัพย์สินในการใช้จ่าย อย่างเหมาะสม ทั้งเพื่อการดำเนินชีวิตภายในครอบครัว การแบ่งปันเพื่อแผ้วถ่วงญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง การทำบุญตามความเชื่อ และศรัทธาเพื่อประโยชน์ในภายภาคหน้าการสงเคราะห์ผู้ยากไร้ขัดสนในสังคม ตลอดจนการออมและลงทุน การทำประกันในรูปแบบต่างๆ เพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

อัจฉรา โยมสินธุ์ (2559) สรุปไว้ว่าการประยุกต์ใช้หลักพอเพียงในการจัดการทางการเงิน เริ่มต้นง่ายๆ จากหลักการเงื่อนไขตามคำนิยามของความพอเพียง 3 หลักการ 2 เงื่อนไขดังนี้

1. ความพอประมาณ ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการประเมินตัวเราเองว่ามีศักยภาพ มีทรัพยากรอะไรบ้าง มีมากหรือน้อยเพียงใด แล้ววางแผนว่าใช้ทรัพยากรหรือศักยภาพที่มีอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มประสิทธิภาพ จะพัฒนาต่อยอดต่อไปได้อย่างไร ทั้งนี้ ทรัพยากรสำคัญที่มนุษย์เมืองควรพิจารณาและเริ่มต้นบริหารจัดการอย่างจริงจังเป็นลำดับต้นๆ ก็คือ ทรัพยากรทางการเงิน

โดยการเริ่มลงมือจัดระเบียบทางการเงินสามารถทำได้ง่ายเพียงๆ จด จด จด ลองเริ่มต้นที่การจดบันทึกรายได้รายจ่าย ซึ่งอาจจะใช้วิธีจดผ่านแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนซึ่งมีให้เลือกดาวน์โหลดฟรีๆ มากมาย และเมื่อรู้ เมื่อเห็น “พฤติกรรมทางการเงิน” ผ่านการบันทึกรายได้รายจ่ายของตนเองแล้ว ให้ขยับไปจัดการสินทรัพย์และหนี้สินที่มี การจดบันทึกรายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และรายจ่ายนี้ จะช่วยให้เราเห็น “สถานการณ์ทางการเงิน” ของตัวเองชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ความมีเหตุผล คือ การตัดสินใจเรื่องใดๆ ก็ตามต้องมีเหตุผล ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ซึ่งจะต้องพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วนและคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างรอบด้าน

โดยตัวช่วยง่ายๆ คือ การกำหนดเป้าหมายในชีวิตเป้าหมายทางการเงินทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวอย่างเหมาะสม เพราะเป้าหมายจะช่วยให้เรา “มีเหตุผล” ในการใช้ชีวิตทุกวินาที การมีเป้าหมายที่ดียังช่วยเพิ่มความมุ่งมั่น ความแน่วแน่ และสร้างพลังให้เราในการที่จะมุ่งหน้าไปสู่เป้าหมายนั้น การใช้ชีวิตหรือใช้ทรัพยากรทางการเงินจึงจะมีเหตุมีผลมากขึ้น

3. การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น เราอาจจะเริ่มต้นง่ายๆ ด้วยการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงิน ด้วยการตั้ง “กองทุนครอบครัวสุขสันต์ กองทุนเพื่อความมั่นคงทางการเงิน กองทุนฉุกเฉิน หรือกองทุนเพื่ออนาคต” ไว้เพื่อความไม่ประมาท เพื่อรับมือกับเหตุไม่คาดฝันที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อทางการเงินได้ ใครมีความพยายามจะเก็บหอมรอมริบแต่ยังทำไม่ได้ ให้ทดลอง เก็บเงินก่อนใช้เงิน รับรองมีเงินเก็บเงินออมทุกเดือน

ที่สำคัญเราต้องคำนึงถึงเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมควบคู่ไปด้วยเสมอ เพราะ “ความรู้” เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการพัฒนา ส่วน “คุณธรรม” ก็จะช่วยสร้างสมดุลให้เกิดขึ้นในจิตใจของเรา ซึ่งจะช่วยลดการเบียดเบียนตนเองและผู้อื่นได้

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเงินส่วนบุคคล

นิยามและความหมาย

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2556) ได้กล่าวถึงการบริหารการเงินส่วนบุคคล ว่าเป็นการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลในด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินโดยมีกระบวนการ 6 ประการ คือ การตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการหารายได้ การตัดสินใจจัดการการเงินเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการควบคุมแผนการใช้จ่ายเงิน การสร้างความมั่นคงทางการเงินเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการจัดการเงินออม การจัดการทรัพยากรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัดสินใจในการจัดสรรรายได้ไปใช้ในส่วนต่าง ๆ การจัดการหนี้สิน และการจัดการความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ปานทอง (2557) การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (Personal Financial Planning) คือ กระบวนการกำหนดแนวทางการใช้เงินอย่างมีทิศทาง ให้บรรลุเป้าหมายทางการเงิน เหมาะสมกับรายได้ที่ได้รับและเพื่อให้เกิดความมั่งคั่งทางเงินในอนาคต การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลมีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือควบคุมการใช้จ่ายเงินส่วนบุคคล เพราะความต้องการบริโภคสินค้าและบริการมีมากมายไม่จำกัด หากปราศจากการควบคุมที่ดีก็จะมีภาระหนี้สินมากมายจนขาดอิสรภาพทางการเงินในที่สุด
2. เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายก่อให้เกิดการเงินออม การวางแผนทางการเงินจะทำให้บุคคลทราบว่าตนมีรายการจ่ายที่เกิดขึ้น ว่าเป็นรายจ่ายที่จำเป็นหรือฟุ่มเฟือยได้ทำให้บุคคลสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายที่จำเป็นหรือไม่จำเป็นได้ ทำให้มีเงินออมเก็บไว้ใช้ในอนาคต
3. เป็นเครื่องมือป้องกันปัญหาหนี้สิน การวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่ดีจะทำให้บุคคลใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบมีการใช้จ่ายเงินตามฐานะรายได้ของตนไม่ต้องมีภาระหนี้สินที่เกิดจากการใช้จ่ายเกินตัว
4. เป็นเครื่องมือสร้างความมั่งคั่งและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง เกิดจากการที่บุคคลมีรายได้สูงกว่ารายจ่าย เพื่อให้มีเงินออมมากพอที่จะเป็นหลักประกันของครอบครัวว่ามีความมั่นคงที่ยั่งยืนอันยาวนานตลอดไป เช่น การมีบ้านและที่ดิน มีหุ้นในบริษัท มีกิจการที่เป็นแหล่งรายได้ที่มั่นคง เป็นต้น
5. ช่วยทำให้สามารถประเมินฐานะทางการเงินของตนเองถูกต้องตามความเป็นจริง การวางแผนการเงินส่วนบุคคลจะทำให้บุคคลทราบว่ามีการจ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือนเท่าใดทำให้บุคคลประเมินทางการเงินของตนเองได้ตรงตามความเป็นจริงทำให้ระมัดระวังไม่ใช้จ่ายเงินเกินตัว

แนวคิดและทฤษฎี

วีระชาติ ชูตินันท์วโรตม (2556) David Berky ประธานบริษัท Simple Joe, Inc. ผู้ผลิตซอฟต์แวร์ทางการเงินได้ให้แนวคิดพื้นฐานในการบริหารการเงินส่วนบุคคลไว้ 4 ประการได้แก่

1. บริหารเงินเพื่อป้องกันผลกระทบจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน (Security) เนื่องจากเหตุการณ์เลวร้ายอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา แม้ว่าจะพยายามดูแลตัวเองอย่างดี อยู่อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลไม่ควรเลยที่จะเผื่อเงินส่วนหนึ่งไว้ใช้ในยามฉุกเฉินหรือเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ขาดรายได้ เช่น ตกงาน เกิดอุบัติเหตุถึงขั้นพิการ เป็นต้น การบริหารการเงินที่ท่านสามารถกระทำได้ ได้แก่ การทำประกันชีวิต การประกันสุขภาพ ประกันการว่างงาน และการกันเงินออมส่วนหนึ่งไว้สำหรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน เป็นต้น สำหรับบางท่านที่ยังมองว่าการทำประกันชีวิตและประกันสุขภาพเปรียบเสมือนการแข่งขันตัวเอง ก็น่าจะเปลี่ยนความคิดเสียใหม่ เพราะว่าเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ดังตัวอย่างที่มักเห็นทางหน้าหนังสือพิมพ์ ที่เมื่อหลายครอบครัวขาดเสาหลักในการหารายได้ คนที่อยู่เบื้องหลังจะต้องทนทุกข์ทรมานมากน้อยเพียงใด หรือหลายๆ คนที่ไม่ได้ทำประกันสุขภาพไว้ เมื่อตรวจพบโรคร้ายแรงที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาเป็นเงินจำนวนมาก และต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง ก็อาจทำให้ฐานะทางการเงินแย่งลงอย่างรวดเร็ว

2. บริหารเงินเพื่อความมั่นคงของชีวิต (Stability) โดยมีหลักง่ายๆ คือ ไม่ใช่จ่ายเกินรายได้ที่มีอยู่ และไม่พยายามสร้างหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ การใช้จ่ายเกินรายได้ที่มี เช่น การซื้อสินค้าราคาแพงผ่านบัตรเครดิต โดยคิดว่าในอนาคตจะมีรายได้เพิ่มพอที่จะจ่ายคืนได้ ถือว่าเป็นการนำเงินออมในอนาคตมาใช้ล่วงหน้า ในขณะที่รายได้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้นยังเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน การกระทำเช่นนี้นอกจากจะบั่นทอนความสามารถในการใช้จ่ายในอนาคตแล้ว ยังเป็นการเพิ่มความเสี่ยงที่จะสร้างภาระหนี้สินที่อาจไม่มีความสามารถที่จะชำระคืนได้ ซึ่งก็หมายความว่าความมั่นคงทางการเงินกำลังถูกสั่นคลอนจากภาระหนี้สินที่มีอยู่ อย่างไรก็ตาม หากภาระหนี้สินที่มีอยู่เป็นหนี้สินที่จะสร้างรายได้ในอนาคต เช่น เงินผ่อนชำระค่าอสังหาริมทรัพย์ที่ซื้อมาเพื่อปล่อยเช่าให้แก่ผู้อื่น หนี้สินเหล่านี้อาจจัดเป็นเงินลงทุนได้

3. การบริหารเงินเพื่อสร้างความมั่งคั่ง (Growth) หลังจากที่สามารถบริหารเงินเพื่อป้องกันผลกระทบจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน และสร้างความมั่นคงให้แก่ชีวิตได้แล้วก็สามารถจะเริ่มคิดถึงการสร้างความมั่งคั่งให้แก่ตนเอง โดยอาจจะเริ่มต้นจากการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการลงทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น การลงทุนในกองทุนตราสารเงิน พันธบัตรรัฐบาล หุ้น กองทุนรวมประเภทต่างๆ อสังหาริมทรัพย์ สินค้าโภคภัณฑ์ เป็นต้น โดยในช่วงเริ่มต้นของการลงทุน อาจจะเริ่มจากเงินจำนวนน้อย เพื่อประเมินว่ามีความเข้าใจในสิ่งที่ลงทุนอยู่มากน้อยเพียงใด เมื่อมั่นใจว่าตนเองมีความเข้าใจและมีความชำนาญเพียงพอแล้ว ก็อาจจะเพิ่มเงินลงทุนให้มากขึ้น

4. การป้องกันและบริหารความมั่งคั่ง (Protection and Management) หลังจากที่สามารถสร้างความมั่งคั่งได้เพียงพอกับความต้องการแล้ว สิ่งที่ต้องทำต่อไปก็คือรักษาระดับความมั่งคั่งไว้ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น หาที่ปรึกษาทางการเงินให้มาดูแลความมั่งคั่ง การทำประกันอัคคีภัยสำหรับอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

2.4 อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio)

การวิเคราะห์งบการเงินเป็นการเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ระหว่างรายงานในงบการเงินสำหรับระยะเวลาหนึ่ง โดยแสดงในรูปสัดส่วนหรืออัตราร้อยละ ผลการคำนวณสามารถนำมาแปลความและใช้ประโยชน์ได้ด้วยการเปรียบเทียบ การวัดมี 3 แบบ (เปอร์เซ็นต์ สัดส่วน(อัตราส่วน) ดัชนี) แต่ที่นิยมและมีประสิทธิภาพคืออัตราส่วนทางการเงิน (“การจัดการงบการเงิน”, 2561) ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อเจาะลึกถึงสุขภาพทางการเงินได้อย่างมั่นใจขึ้นดังนี้

การวิเคราะห์สภาพคล่อง

1. อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) ทำให้ทราบว่าสินทรัพย์สภาพคล่อง (เช่น เงินสด เงินออมทรัพย์) มีพอที่จะชำระหนี้ระยะสั้น (ไม่เกิน 1 ปี) หรือไม่ ตัวเลขที่ได้ควรจะต้องมีค่ามากกว่า 1 เท่า

$$\frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{\text{หนี้สินระยะสั้น}}$$

2. อัตราส่วนสภาพคล่องพื้นฐาน (Basic Liquidity Ratio) เงินฉุกเฉินที่ควรมีเก็บไว้ในกรณีที่เกิดตงงานกะทันหัน หรือขาดรายได้ในบางขณะ สินทรัพย์ที่กันสำรองไว้นั้นสามารถแปลงเป็นเงินสดและทำให้มีการใช้จ่ายอย่างปกติซึ่งอัตราส่วนสภาพคล่องพื้นฐานตามมาตรฐาน คือ 3-6 เดือน

$$\frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{\text{กระแสเงินสดจ่ายต่อเดือน}}$$

3. อัตราส่วนสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่อความมั่งคั่งสุทธิ (Liquidity asset to net worth Ratio) ในความมั่งคั่งสุทธิที่มีอยู่นั้นมีสินทรัพย์สภาพคล่องอยู่เท่าใด ซึ่งตามมาตรฐานต้องมีมากกว่าหรือเท่ากับ 15%

$$\frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{\text{ความมั่งคั่งสุทธิ}}$$

การวิเคราะห์หนี้สิน

4. อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ทั้งหมด (Solvency Ratio) เป็นอัตราส่วนที่วัดความสามารถในการชำระหนี้ในระยะยาว โดยที่อัตราส่วนนี้ต้องมีค่ามากกว่า 50% ซึ่งหมายความว่าสินทรัพย์รวมนั้นมีสัดส่วนของความมั่งคั่งสุทธิตั้งแต่ 50% ในทางกลับกันถ้าน้อยกว่า 50% ซึ่งหมายความว่าสินทรัพย์ที่มีนั้นมาจากการก่อหนี้เป็นส่วนใหญ่

$$\frac{\text{ความมั่งคั่งสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

5. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to Asset Ratio) เป็นอัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะปานกลางถึงระยะยาว โดยที่อัตราส่วนนี้

ต้องมีค่าน้อยกว่า 50% ซึ่งหมายความว่า มีสินทรัพย์รวมเพียงพอที่จะชำระหนี้ในระยะปานกลางถึงระยะยาวได้

แต่ถ้ามีค่ามากกว่า 50% นั้น หมายความว่า สินทรัพย์รวมนั้นไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ในระยะปานกลางถึงระยะยาวได้ แต่อัตราส่วนที่สูงนี้อาจจะไม่เป็นปัญหาสำหรับผู้ที่สามารถสร้างรายได้อย่างรวดเร็วเพื่อมาชำระหนี้ได้ทันเวลา

$$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

หนี้สินรวม

สินทรัพย์รวม

6. อัตราส่วนการชำระคืนหนี้สินจากรายได้ (Debt Service Ratio) เป็นอัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น โดยอัตราส่วนนี้ต้องน้อยกว่า 35-45% ซึ่งหมายความว่าความสามารถในการหารายได้ของเรานั้นเพียงพอที่จะจ่ายชำระหนี้ได้หรือไม่ (สมมติรายได้ 100 บาท ควรมีหนี้สินไม่เกิน 45 บาท)

$$\frac{\text{เงินชำระคืนหนี้สิน}}{\text{รายได้รวม}}$$

เงินชำระคืนหนี้สิน

รายได้รวม

การวิเคราะห์การออมและการลงทุน

8. อัตราส่วนการออม (Saving Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ดูความสามารถในการออมเงินจากรายได้ เพื่อไว้ใช้กับเป้าหมายทางการเงินในอนาคต เช่น ออมเงินเพื่อศึกษาต่อ ออมเงินเพื่อซื้อบ้าน ออมเงินเพื่อซื้อรถยนต์ ออมเงินเพื่อเกษียณ ออมเงินเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งอัตราส่วนนี้ต้องมีมากกว่า 10%

$$\frac{\text{เงินออม}}{\text{รายได้รวม}}$$

เงินออม

รายได้รวม

9. อัตราส่วนการลงทุน (Net investment asset to net worth Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความมั่งคั่งของแหล่งที่มาของรายได้ที่จะไว้ในวัยเกษียณอายุ ซึ่งอัตราส่วนนี้ต้องมีมากกว่า 50% เป็นการแสดงถึงสัดส่วนของสินทรัพย์ที่นำไปลงทุน เพื่อให้เกิดรายได้ไว้ใช้จ่ายในยามเกษียณหากน้อยไป นั้นหมายความว่า จะต้องทำงานไปตลอด โดยไม่สามารถที่จะเกษียณได้เลย

$$\frac{\text{สินทรัพย์ลงทุน}}{\text{ความมั่งคั่งสุทธิ}}$$

สินทรัพย์ลงทุน

ความมั่งคั่งสุทธิ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขวัญกมล ดอนขวา (2557) ศึกษาเรื่อง แบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 416 คน ซึ่งประกอบด้วย ประชาชนในจังหวัด กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ขอนแก่น และสงขลา ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ที่อยู่ในกลุ่ม Generation B (Baby Boomer Generation) คือ กลุ่มคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2489 – 2507 อายุ 44 – 62 ปี และประชาชนในประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่ม Generation X (Extraordinary Generation) คือ กลุ่มคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2508 – 2522 อายุ 29 – 43 ปี

ผลจากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีค่ามากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รองลงมาคือ ด้านความมีเหตุผล และด้านความพอประมาณ ตามลำดับ โดยมีเงื่อนไขด้านความรู้มากกว่าเงื่อนไขด้านคุณธรรม น้ำหนักองค์ประกอบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการสร้างสรรค์งาน ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และด้านการใช้องค์ความรู้ ตามลำดับ สำหรับองค์ประกอบการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการมีงานทำรองลงมา คือ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการกระจายรายได้ที่ดี ด้านมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้น และด้านการควบคุมการเกิดมลภาวะเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

สนทยา เขมวิรัตน์ และดวงใจ เขมวิรัตน์ (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 349 คน ซึ่งประกอบด้วย บุคลากร กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลจากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล ของบุคลากร มหาวิทยาลัยกลุ่มเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในครอบครัว (ภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัว) ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม (อิทธิพลของสื่อ) และปัจจัยสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน (การเลียนแบบเพื่อนร่วมงาน)

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ตำแหน่งทางวิชาการ และเงินเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร มหาวิทยาลัยกลุ่มเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการ การเงินส่วนบุคคลของบุคลากร มหาวิทยาลัยกลุ่มเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร คือปัจจัยสิ่งแวดล้อมในครอบครัว ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม

3. ปัจจัยที่ร่วมกันพยากรณ์การจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร มหาวิทยาลัยกลุ่มเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานครคือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางครอบครัว และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม

พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) (2556) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 คน ซึ่งประกอบด้วย ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านคลองใหม่ หมู่ที่ ๓ ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ที่กรอกแบบสอบถามเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนจากครัวเรือน

ผลจากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวม ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วม ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ขณะที่ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือนระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน สถานภาพในชุมชน และการเข้าร่วมกลุ่มในชุมชน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ พบว่า อุปสรรคหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาต่างๆ เริ่มตั้งแต่ให้ประชาชนร่วมรับรู้ รับทราบ ร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นๆร่วมกันเป็นอย่างดี ชุมชนมีรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ เป็นเครือข่ายประชาชน เครือข่ายกลุ่มกิจกรรมในชุมชนทำให้สะดวกต่อการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนผู้บริหารชุมชน ผู้นำชุมชน พัฒนาการ องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทเป็นผู้ให้การส่งเสริม สนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ เช่น การสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ การสนับสนุนงบประมาณ การสนับสนุนผลผลิตหรือผลงานที่เกิดขึ้น อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน โดยการรวมกลุ่มกิจกรรมเป็นเครือข่ายชุมชนและการมีส่วนร่วมที่ดีของประชาชน ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ คือ ด้านการพัฒนาคน ด้านการพัฒนาพื้นที่ ด้านการพัฒนาแหล่งรายได้ และด้านการพัฒนาแผนชุมชน ประโยชน์เกิดขึ้นแก่ชุมชน แก่ประชาชนในชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมและตรงประเด็นความต้องการ หรือปัญหาของชุมชน อย่างเห็นได้ชัด ชุมชนบ้านคลอง

ใหม่นี้ว่า แบบอย่างการพัฒนาชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมแก่สังคมไทยตามบริบทชุมชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันนี้

ชุดินันท์ ทองคำ (2555) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของครัวเรือนในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 393 คน ซึ่งประกอบด้วย ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ผลจากการวิจัยพบว่า

1. ครัวเรือน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 21,844.27 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 15,785.95 บาท มีเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน 6,854.63 บาท และมีภาวะหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน 4,209.26 บาท
2. ความรู้เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือนอยู่ในระดับมาก โดยตอบคำถามได้ถูกต้อง ร้อยละ 89.30
3. เจตคติต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
4. พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือน ในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าครัวเรือนในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก เมื่อพิจารณารายคุณลักษณะพบว่าด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ความพอประมาณ และความมีเหตุผลส่วนด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน
5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือน มี 3 ปัจจัยได้แก่ เจตคติต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และปัจจัยเศรษฐกิจระดับครัวเรือน โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือนในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ได้ร้อยละ 46.64

พัฒน์ ทองพึ้ง (2555) ศึกษาเรื่อง การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ : กรณีศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 534 คน ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่อยู่ตามเขตต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร รวม 49 เขต จากข้อมูล 436 โรงเรียน

ผลจากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับตำแหน่งครูชำนาญการ มีครอบครัวแล้ว ขนาดครอบครัว 3-5 คน คู่สมรสรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ปัจจัยด้านรูปแบบการออม พบว่า รูปแบบการออมที่สำคัญคือ เงินบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ การลงทุนในเงินฝากธนาคาร การลงทุนหุ้นสหกรณ์ ปัจจัยด้านความพร้อมพบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อวัยเกษียณอายุมีการรับรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ทางด้านการเงิน เศรษฐกิจ

การเมือง การตลาดและการลงทุนเป็นประจำ ถ้าเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรกได้แก่ รายได้ประจำ สถานภาพทางครอบครัว ตำแหน่งหน้าที่การงาน เงินบำเหน็จ บำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ และอายุงาน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อัตราร้อยละ 86.9 คิดว่าภายหลังเกษียณอายุ จะมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น แต่พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รายได้ไม่พอเพียง ซึ่งจะกระทบต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครทำให้ไม่มีอิสรภาพทางการเงิน

2.6 สมมุติฐานการวิจัย

2.6.1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

2.6.2 ปัจจัยด้านการเงินส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

2.7 กรอบแนวความคิดการวิจัย

ภาพที่ 2.10: กรอบแนวความคิดการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2.1: สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
1	ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร	รองศาสตราจารย์ ดร.สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ ร.ต.ท. หญิง พรรณแก้วเอี่ยม	2558	ใช้แบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างเป็นแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) สถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) พื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยหาค่า Chi-square ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	<p>ความรู้ด้านการจัดการการเงิน วินัยทางการเงินและความตระหนักด้านจริยธรรมทางการเงิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านความรู้ด้านการจัดการการเงิน พบว่า มีความเข้าใจในการจัดสรรเงินลงทุน เพื่อกระจายความเสี่ยงจากการลงทุน อยู่ในระดับปานกลาง และ ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ อยู่ในระดับน้อย ข้าราชการตำรวจควรสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการการเงินส่วนบุคคลทั้งด้านการเงิน การออมและการลงทุน เพื่อช่วยให้การดำรงชีวิตของบุคคลมีคุณภาพอย่างยั่งยืนในอนาคต - ด้านวินัยทางการเงิน จากผลการศึกษา พบว่า มีวินัยทางการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการมีวินัยทางการเงินเป็นหลักการพื้นฐานที่ขาดไม่ได้ - ดังนั้นข้าราชการตำรวจควรต้องนำหลักการสร้างวินัยทางการเงินมาใช้ หากบุคคลทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้จะช่วยให้สามารถสร้างวินัยทางการเงินได้

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
					ด้านความตระหนักทางด้านจริยธรรมทางการเงิน พบว่าการนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง ข้าราชการตำรวจต้องรู้จักพอตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ปล่อยให้เกิดเป้าหมายทางการเงินมากมายเกินจำเป็นที่จะต้องตอบสนองความต้องการที่ไม่สิ้นสุด
2	แบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย	รองศาสตราจารย์ ดร. ขวัญกมล ดอนขวา	2557	วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratify random sampling)	แบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สำคัญคือ (1) เพื่อสร้างแบบจำลองสมการโครงสร้างการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย และทำการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
				<p>จำนวน 416 คน</p> <p>วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนี้ยังใช้สถิติอ้างอิง (Interface statistics) ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และองค์ประกอบของการพัฒนาเศรษฐกิจ และสถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple regressions) โดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>(2) เพื่อศึกษาขนาดของความสัมพันธ์ในแต่ละองค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และการพัฒนาเศรษฐกิจ และ (3) เพื่อศึกษาถึงขนาดของผลกระทบในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ</p> <p>ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีค่ามากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รองลงมาคือ ด้านความมีเหตุผล และด้านความพอประมาณ ตามลำดับ โดยมีเงื่อนไขด้านความรู้มากกว่าเงื่อนไขด้านคุณธรรม</p> <p>น้ำหนักองค์ประกอบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการสร้างสรรค์งาน ด้านการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา และด้านการใช้องค์ความรู้ ตามลำดับ สำหรับองค์ประกอบการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการมีงานทำรองลงมา คือ</p>

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
				องค์ประกอบของเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ที่มีผลต่อการพัฒนา เศรษฐกิจ	ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการกระจายรายได้ที่ ดี ด้านมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้น และด้านการควบคุมการ เกิดมลภาวะเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ นอกจากนี้ยัง พบว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย
3	ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยการ บริหารการเงินกับ พฤติกรรมการ วางแผนทางการเงิน ส่วนบุคคล ของ ลูกค้ายานยนต์ พาณิชย์ในจังหวัดสุ ราษฎร์ธานี	พิชามญชุ์ ศรีสุวรรณ	2557	ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือใน การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 400 คน ใช้วิธีการ สุ่มโดยการกำหนดสัดส่วน และการ สุ่มแบบบังเอิญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประ สิทธิ์สหสัมพันธ์ และสถิติค่าการ ถดถอยแบบพหุคูณ	1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมายทาง การเงิน ของลูกค้ายานยนต์พาณิชย์ใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า การจัดระบบและการกระจาย สินทรัพย์เพื่อความมั่นคงอยู่ในระดับสูง รองลงมาอยู่ในระดับ ปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเตรียมการเรื่องความมั่นคงทางการเงินของตนเอง และครอบครัวการที่มีความเป็นอยู่สะดวกสบายตามมาตรฐาน การป้องกันตัวเองจากความเสียหาย และการเตรียมการสำหรับ การมีอิสระทางการเงิน

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
					<p>2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์พบว่า มีความรู้เรื่อง การจัดทำงบประมาณ รายรับ รายจ่าย แต่ละเดือน คิดเป็นร้อยละ 98.00 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์ของการลงทุนทางการเงิน เพื่อจะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบ ดอกเบี้ยเงินปันผลและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 92.5</p> <p>3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านประสบการณ์ทางการเงินของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับสูง 4 ข้อ ได้แก่ อ่านรายงานเครดิตที่ธนาคารส่งให้เพื่อตรวจสอบระดับเครดิต การวางแผนการลงทุนสำหรับชีวิตหลังเกษียณ การนำบัญชีไปปรับให้เป็นปัจจุบันทุกเดือน การมีประสบการณ์ในการซื้อสินทรัพย์ที่มีมูลค่ามาก</p>

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
					4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูง 3 ด้าน ได้แก่ การติดตามและปรับปรุงแผน การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน การกำหนดทางเลือกและประเมินทางเลือก และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ การสร้างและปฏิบัติตามแผนการเงิน และการประเมินสถานการณ์ทางการเงินของตนเองในปัจจุบัน
4	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	กานดา เต๊ะ ชันหมาก	2556	เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ จำนวน ความถี่ ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด	1. ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 86.1) รองลงมาคือจากการเรียนการสอน (ร้อยละ 78.8) อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 66.9) และหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร (ร้อยละ 61.9) ตามลำดับ

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
				ฐานนิยม ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานโดยการหาค่าสหสัมพันธ์โดยวิธีการของเพียร์สัน	<p>2. นักศึกษาตอบแบบสอบถามถูกน้อยที่สุด 3 ข้อ และมากที่สุด 15 ข้อ โดยมีตอบถูกเฉลี่ย 9.74 ข้อ มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ร้อยละ 22.9 ในระดับปานกลาง ร้อยละ 51.2 และในระดับน้อย ร้อยละ 25.9 มีรายการที่นักศึกษามีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก จำนวน 6 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 40.00) ระดับปานกลาง จำนวน 3 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 20.00) และระดับน้อย จำนวน 6 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 40.00)</p> <p>3. มีเจตคติต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดีมาก จำนวน 2 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 13.33) ในระดับดี จำนวน 6 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 40.00) และในระดับที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 7 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 46.67)</p>

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
					<p>4. มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับเกือบทุกครั้งในทุกด้าน (ด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ และด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย)</p> <p>5. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก) 2) จำนวนเงินที่ได้รับเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายต่อเดือน (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก) และ 3) ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก)</p>

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
5	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร	สนทยา เขมวิรัตน์ ดวงใจ เขมวิรัตน์	2556	การวิจัยเชิงคุณภาพ : โดยการสัมภาษณ์จำนวน 15 คน เลือกตัวอย่างด้วยการเลือกแบบเจาะจง หรือเลือกอย่างมีจุดมุ่งหมาย (Purposive sampling) การวิจัยเชิงปริมาณ : ใช้แบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 334 คน ประมาณขนาดตัวอย่างด้วยสูตร Yamane โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณหาค่าจำนวนและร้อยละและค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคกำลังสอง และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรมหาวิทยาลัยกลุ่มเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครได้แก่ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในครอบครัว(ภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัว) ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม(อิทธิพลของสื่อ) และปัจจัยสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน(การเลียนแบบเพื่อนร่วมงาน) 1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ตำแหน่งทางวิชาการ และเงินเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร มหาวิทยาลัยกลุ่มเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร มหาวิทยาลัยกลุ่มเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร คือปัจจัยสิ่งแวดล้อมในครอบครัว ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
					3. และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม ปัจจัยที่ร่วมกันพยากรณ์การจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร มหาวิทยาลัยกลุ่มเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานครคือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางครอบครัว และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม
6	ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้างสังกัดสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร	นางสาวญาดา วัลยานนท์ นางสาวศนิษฐ์ สุวรรณหงษ์	2556	เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 253 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS ด้วยค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้างสังกัดสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พบว่า วิธีการออมและการลงทุนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการเตรียมตัวด้านทรัพย์สินก่อนการเกษียณอายุ และปัจจัยการเตรียมตัวด้านการออมและการลงทุนด้านความรู้ความเข้าใจ ประเภทการลงทุนในหลักทรัพย์มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ปัจจัยการเตรียมตัวด้านทรัพย์สินก่อนการเกษียณอายุ และปัจจัยการเตรียมตัวด้านการออมและการลงทุนด้านความรู้ความเข้าใจและความเสี่ยง ระยะเวลาการออมและการลงทุนมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา สถานภาพในการทำงานปัจจัยการเตรียมตัวด้านทรัพย์สินก่อนการเกษียณอายุ และ

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
					ปัจจัยการเตรียมตัวด้านการออมและการลงทุนด้านผลตอบแทน สัดส่วนในการออมและการลงทุนต่อรายได้มีความสัมพันธ์กับ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพในการทำงาน รายได้ต่อเดือน ปัจจัยการเตรียมตัวด้านทรัพย์สินก่อนการเกษียณอายุ
7	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	พระมหาประกาศิต สิริเมธ (ฐิติปสิทธิกร)	2556	เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วยวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 ตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน วิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique)	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วน

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
					<p>บุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวม ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วม ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ขณะที่ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือนระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน สถานภาพในชุมชน และการเข้าร่วมกลุ่มในชุมชน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้</p> <p>4. ปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ พบว่า อุปสรรค หรือ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาต่างๆ เริ่มตั้งแต่ให้ประชาชนร่วมรับรู้ รับทราบ ร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นๆร่วมกันเป็นอย่างดี ชุมชนมีรวมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ เป็นเครือข่ายประชาชน เครือข่ายกลุ่มกิจกรรมในชุมชนทำให้สะดวกต่อการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน ผู้บริหารชุมชน ผู้นำชุมชน พัฒนาการ องค์การบริหารส่วนตำบล</p>

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
					<p>มีบทบาทเป็นผู้ให้การส่งเสริม สนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ เช่น การสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้การสนับสนุนงบประมาณ การสนับสนุนผลิตหรือผลงานที่เกิดขึ้นอีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน โดยการรวมกลุ่มกิจกรรมเป็นเครือข่ายชุมชน และการมีส่วนร่วมที่ดีของประชาชน ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ คือ ด้านการพัฒนาคน ด้านการพัฒนาพื้นที่ ด้านการพัฒนาแหล่งรายได้ และด้านการพัฒนาแผนชุมชน ประโยชน์เกิดขึ้นแก่ชุมชน แก่ประชาชนในชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่างๆ เป็นปัจจัยส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นที่รูปธรรมและตรงประเด็น ความต้องการ หรือปัญหาของชุมชนอย่างเห็นได้ชัด ชุมชนบ้านคลองใหม่เห็นว่า แบบอย่างการพัฒนาชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมแก่สังคมไทยตามบริบทชุมชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันนี้</p>

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
8	การพัฒนาบัญชีครัวเรือนเพื่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของชุมชนบ้านสันลมจอย ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่	นิศราจันทร์เจริญสุข	2556	กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น และใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้นำหมู่บ้านคือผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ผู้นำคุ้มบ้าน 10 คน และสมาชิกคุ้มบ้านเลือกจากผู้สมัครใจในการทำบัญชีครัวเรือนของบ้านสันลมจอย 43 คน รวมทั้งสิ้น 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จัดเวทีสนทนา แบบไม่มีโครงสร้างแบบขยายความออกไป (Divergent Interviewing)	ประชาชนของบ้านสันลมจอยส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน 5,001–10,000 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน 5,001–10,000 บาท ทางด้านหนี้สินครัวเรือนส่วนใหญ่มีหนี้สิน อยู่ในระดับ 10,000–50,000 บาท เป็นหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบ ที่เกิดจากการซื้อยานพาหนะ เครื่องใช้ภายในบ้าน อาคารสิ่งปลูกสร้าง รวมไปถึงการเลือกใช้สินค้าฟุ่มเฟือย ดังนั้น ถ้าจะสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจครัวเรือน ยึดทางสายกลางในการดำเนินชีวิต โดยพัฒนาบัญชีครัวเรือนเพื่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลให้กับประชาชนในหมู่บ้านสันลมจอย และทำให้หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านนำร่องในการใช้บัญชีครัวเรือนเพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบอย่างยั่งยืนประสบความสำเร็จนั้น จะต้องส่งเสริมให้ประชาชนเกิด

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
					การคิดวิเคราะห์ห้อย่างเป็นระบบมีเหตุผลและทดลองปฏิบัติ เพื่อประเมินสถานการณ์ทางการเงินในครัวเรือน ด้วยสมุดบัญชีครัวเรือนที่มีความเหมาะสมกับชุมชน สามารถนำข้อมูลมาพัฒนาแผนการเงินส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจครัวเรือน เพิ่มความสามารถในการชำระหนี้และส่งเสริมศักยภาพ การออมให้เพิ่มขึ้นในอนาคต เกิดภาวะสมดุลและมั่นคงในการดำเนินชีวิต และเกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมอย่างแท้จริง
9	การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ : กรณีศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	พัฒน์ ทองพิง	2555	ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 534 ตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจัดสลาก (Lots Drawing)	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับตำแหน่งครูชำนาญการ(คศ.2) มีครอบครัวแล้ว ขนาดครอบครัว 3-5 คน คู่สมรสรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ปัจจัยด้านรูปแบบการออมพบว่า รูปแบบการออมที่สำคัญคือ เงินบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ(กบข) การลงทุนในเงินฝากธนาคารการลงทุนหุ้นสหกรณ์ ปัจจัยด้านความพร้อมว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุมี

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
				สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบสองทางการ วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ	การรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร ทางด้านการเงิน เศรษฐกิจ การเมือง การตลาดและการลงทุนเป็นประจำ ถ้า เรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรกได้แก่ รายได้ประจำ สถานภาพทางครอบครัว ตำแหน่งหน้าที่การงาน เงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพ ข้าราชการ และอายุงาน
10	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของครัวเรือนใน เขตอำเภอโนนสูง จังหวัด นครราชสีมา	ชุตินันท์ ทองคำ	2555	ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 393 ครัวเรือน ใช้การสุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) วิธีการสุ่ม ตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ การ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิง พรรณนา	1. ครัวเรือน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 21,844.27 บาท มี รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 15,785.95 บาท มีเงินออมเฉลี่ย ต่อเดือน 6,854.63 บาท และมีภาวะหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน 4,209.26 บาท 2. ความรู้เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ครัวเรือนอยู่ในระดับมาก โดยตอบคำถามได้ถูกต้อง ร้อย ละ 89.30 3. เจตคติต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
				ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ	<p>4. พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือนในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมาพบว่า ครัวเรือนในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก เมื่อพิจารณารายคุณลักษณะพบว่าด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ความพอประมาณ และความมีเหตุผลส่วนด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน</p> <p>5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือน มี 3 ปัจจัยได้แก่ เจตคติต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และปัจจัยเศรษฐกิจระดับครัวเรือน โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือนในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ได้ร้อยละ 46.64</p>

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
11	การวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุสำหรับข้าราชการสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง	เสาวนีย์ บุญเฉลิม	2554	เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 147 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย อัตราร้อยละ มูลค่าเงินปัจจุบัน	ข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข. และไม่เป็นสมาชิก กบข. ที่ต้องการเกษียณก่อนกำหนด ทั้งที่เลือกรับเงินบำนาญหรือเงินบำนาญ และกลุ่มของข้าราชการที่ไม่เป็นสมาชิก กบข.เกษียณตามกำหนด เลือกรับเงินบำนาญ และมีรายได้อื่น ผลการเปรียบเทียบข้อมูลปรากฏว่ามีมูลค่าปัจจุบันกระแสเงินสดเข้าสูงกว่ามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดออก ซึ่งแสดงว่าข้าราชการกลุ่มดังกล่าวมีการวางแผนที่ดี ส่วนข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข. และที่ไม่เป็นสมาชิก กบข. ไม่ต้องการเกษียณก่อนกำหนด เลือกรับเงินบำนาญ และมีรายได้อื่น ผลการเปรียบเทียบข้อมูลปรากฏว่ามีมูลค่าปัจจุบันกระแสเงินสดเข้าต่ำกว่ามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดออกแสดงว่าข้าราชการกลุ่มนี้วางแผนทางการเงินไม่ดี

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
12	การวางแผนการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุของพนักงานไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	ธิดารัตน์ อติชาตนันท์ แพรวพรรณ มังคลา	2554	วิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) รวมทั้งสิ้น 335 คน ประมาณขนาดตัวอย่างด้วยสูตร Yamane โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Stratified Random Sampling) สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติพรรณนา และใช้สถิติเชิงอนุมานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS	พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีบุคคลในครอบครัว ผิดชอบ คือ พ่อ-แม่ มีรายได้ 40,000 บาทขึ้นไป และเป็นพนักงานมากกว่าผู้บริหาร และมีระดับความคิดเห็นต่อความเสี่ยงโดยรวมในระดับปานกลาง เน้นการออมและการลงทุนที่มีความปลอดภัยสูง เลือกการลงทุนที่ทำให้เงินต้นไม่สูญหาย
13	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการขอสินเชื่อส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	ภาวดี แซ่คู	2552	ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) ทั้งนี้ สำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการขอสินเชื่อส่วนบุคคล ได้แก่ 1. ปัจจัยทางด้านค่าใช้จ่ายต่อเดือน โดยมีผลต่อพฤติกรรมการขอสินเชื่อส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานครในด้านวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อส่วนบุคคล ประเภทของการขอสินเชื่อส่วนบุคคลและแหล่งเงินกู้ที่เลือกขอใช้บริการสินเชื่อส่วนบุคคล

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
				ที่เกิดขึ้น สถิติที่ใช้ก็คือ วิธี Least Significant Difference (LSD)	<p>2. ปัจจัยทางด้านประสบการณ์ในการขอสินเชื่อส่วนบุคคล โดยมีผลต่อพฤติกรรมการขอสินเชื่อส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานครในด้านผู้มีอิทธิพลในการขอสินเชื่อส่วนบุคคล</p> <p>3. ปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ยของสินเชื่อส่วนบุคคล โดยมีผลต่อพฤติกรรมการขอสินเชื่อส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานครในด้านผู้มีอิทธิพลในการขอสินเชื่อส่วนบุคคล</p> <p>4. ปัจจัยทางด้านระยะเวลาการผ่อนชำระ โดยมีผลต่อพฤติกรรมการขอสินเชื่อส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานครในด้านประเภทของการขอสินเชื่อส่วนบุคคล และความถี่ในการขอสินเชื่อส่วนบุคคล</p> <p>5. ปัจจัยทางด้านข้อกำหนดอื่น ๆ โดยมีผลต่อพฤติกรรมการขอสินเชื่อส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานครในด้านวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อส่วนบุคคล แหล่งเงินกู้ที่เลือกขอใช้บริการสินเชื่อส่วนบุคคล ความถี่ในการขอสินเชื่อส่วนบุคคล และผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจขอสินเชื่อส่วนบุคคล</p>

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
					6. ปัจจัยทางด้านการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลผ่านสื่อต่าง ๆ โดยมีผลต่อพฤติกรรมการขอสินเชื่อส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อส่วนบุคคล แหล่งเงินกู้ที่เลือกขอใช้บริการสินเชื่อส่วนบุคคล ลักษณะการสมัครขอใช้บริการสินเชื่อส่วนบุคคล และผู้มีอิทธิพลในการขอสินเชื่อส่วนบุคคล
14	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	กิจติพร สิทธิพันธุ์	2552	ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน วิธีการทดสอบทางสถิติ โดยใช้ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย และสถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน	กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนเท่ากันคือ 75 คน ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี สถานภาพโสด มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 10,001 – 15,000 บาท และประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานครในด้านกรอบระยะเวลาที่กำหนดและรูปแบบในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ด้านอาชีพ

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
					<p>มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานครในด้านการอบระยะเวลาที่กำหนดและรูปแบบในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชน</p> <p>ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานครในด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงิน มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานครในด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ด้านภาวะทางเศรษฐกิจ มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล และด้านปัจจัยอื่นๆ มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ในด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล</p>

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ): สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ปี	วิธีการ	ผลการศึกษา
15	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวหลังเกษียณของผู้สูงอายุในจังหวัดพัทลุง	ฉัตรจงกล ตุลยนิษกะ	2552	วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไค-สแควร์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวหลังเกษียณอายุด้านสรีรวิทยา พบว่า อายุ สถานภาพทางสุขภาพ และระยะเวลาหลังเกษียณอายุ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ทศนคติต่อการเกษียณอายุ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวหลังเกษียณอายุด้านอัตมโนทัศน์ พบว่า สถานภาพทางสุขภาพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสัมพันธ์ ระดับตำแหน่งก่อนเกษียณอายุ
16	การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มวัยรุ่น	นายนิทรปราษฎ์ นันทวัฒน์กุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภิญญา อุนกานนท์	2551	ใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลปฐมภูมิเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 212 คน ประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS ใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าไคสแควร์ และทีเทส	วัยรุ่นส่วนมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ โดยมีความเข้าใจต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในวัยรุ่นส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นเป็นเพราะว่าวัยรุ่นต้องเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบตัว ขณะที่สถาบันครอบครัว เพื่อน และสถานศึกษาไม่สามารถเป็นที่ปรึกษาที่ดีได้

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

3.1 ประเภทของงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 กลุ่มประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชากรกลุ่มคนวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 20-60 ปี ทั้งเพศชายและหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มคนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย ตามข้อมูลสรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ณ เดือนกรกฎาคม 2560 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560) ดังตารางที่ 3.1 มีจำนวน 5,189,900 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างและวิธีการเลือกตัวอย่างโดยใช้ทฤษฎีของ Yamane (1970) โดยใช้วิธีการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% จะใช้ค่า 0.05 แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{5,189,900}{1 + 5,189,900 \times 0.05^2}$$

$$n = 399.97$$

จากการคำนวณตามสูตร ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จำนวน 400 คน สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 3.1: จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามสถานภาพแรงงาน ภาค และเขตการปกครอง

สถานภาพแรงงาน	ทั่วราชอาณาจักร			กรุงเทพฯ- มหานคร	กลาง			เหนือ			ตะวันออกเฉียงเหนือ			ใต้		
	รวม	ในเขตฯ	นอกเขตฯ		รวม	ในเขตฯ	นอกเขตฯ	รวม	ในเขตฯ	นอกเขตฯ	รวม	ในเขตฯ	นอกเขตฯ	รวม	ในเขตฯ	นอกเขตฯ
	จำนวน ('000)															
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	55,979.3	25,461.0	30,518.2	7,568.6	16,641.0	7,700.2	8,940.8	9,493.7	3,330.7	6,163.0	14,948.2	4,382.8	10,565.3	7,327.9	2,478.8	4,849.1
กำลังแรงงานรวม	38,502.3	17,318.6	21,183.7	5,270.5	11,721.5	5,373.3	6,348.3	6,373.4	2,198.4	4,175.0	9,995.0	2,774.6	7,220.5	5,141.9	1,701.9	3,440.0
1. กำลังแรงงานปัจจุบัน	38,453.7	17,299.8	21,153.8	5,264.2	11,706.8	5,364.0	6,342.8	6,356.0	2,197.9	4,158.1	9,989.0	2,772.8	7,216.2	5,137.6	1,700.9	3,436.7
1.1 ผู้มีงานทำ	37,977.3	17,072.5	20,904.8	5,189.9	11,561.8	5,300.9	6,260.9	6,283.5	2,164.4	4,119.1	9,890.5	2,741.1	7,149.4	5,051.7	1,676.3	3,375.5
1) ทำงาน	37,794.5	17,021.2	20,773.3	5,182.2	11,527.2	5,292.4	6,234.8	6,249.7	2,155.6	4,094.1	9,862.5	2,735.6	7,126.9	4,973.0	1,655.4	3,317.6
2) มีงานประจำแต่ไม่ทำงาน	182.8	51.3	131.5	7.6	34.6	8.6	26.1	33.8	8.8	25.0	28.0	5.5	22.5	78.8	20.9	57.9
1.2 ผู้ว่างงาน	476.3	227.3	249.0	74.3	145.0	63.0	82.0	72.6	33.6	39.0	98.5	31.8	66.8	85.9	24.6	61.3
1) หางานทำ	108.9	64.9	44.0	25.1	42.9	25.6	17.4	19.2	4.3	14.9	10.1	3.5	6.7	11.6	6.5	5.2
2) ไม่หางานทำแต่พร้อมทำงาน	367.4	162.4	205.0	49.2	102.1	37.5	64.6	53.4	29.3	24.2	88.4	28.3	60.1	74.3	18.2	56.1
2. กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	48.6	18.8	29.9	6.3	14.7	9.3	5.5	17.3	0.5	16.9	6.0	1.7	4.3	4.2	1.0	3.2
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน อายุ 15 ปีขึ้นไป	17,477.0	8,142.4	9,334.6	2,298.1	4,919.4	2,326.9	2,592.6	3,120.3	1,132.3	1,988.0	4,953.1	1,608.3	3,344.8	2,186.0	776.9	1,409.2
1. ทำงานบ้าน	5,074.3	2,347.1	2,727.2	731.8	1,626.3	775.1	851.2	893.9	267.2	626.7	1,077.2	323.6	753.6	745.1	249.4	495.7
2. เรียนหนังสือ	4,363.7	2,195.9	2,167.8	594.8	1,046.4	519.4	527.0	728.4	313.2	415.2	1,424.2	534.1	890.1	570.0	234.4	335.6
3. ยังเด็ก ขรา/ไม่สามารถทำงานได้	6,282.8	2,556.9	3,726.0	625.3	1,656.3	700.7	955.6	1,284.5	436.7	847.8	2,022.9	580.9	1,442.0	693.8	213.3	480.5
4. อื่น ๆ	1,756.2	1,042.7	713.6	346.2	590.4	331.7	258.7	213.6	115.3	98.3	428.9	169.7	259.2	177.2	79.8	97.4
	ร้อยละ															
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
กำลังแรงงานรวม	68.8	68.0	69.4	69.6	70.4	69.8	71.0	67.1	66.0	67.7	66.9	63.3	68.3	70.2	68.7	70.9
1. กำลังแรงงานปัจจุบัน	68.7	67.9	69.3	69.6	70.3	69.7	70.9	67.0	66.0	67.5	66.8	63.3	68.3	70.1	68.6	70.9
1.1 ผู้มีงานทำ	67.8	67.1	68.5	68.6	69.5	68.8	70.0	66.2	65.0	66.8	66.2	62.5	67.7	68.9	67.6	69.6
1) ทำงาน	67.5	66.9	68.1	68.5	69.3	68.7	69.7	65.8	64.7	66.4	66.0	62.4	67.5	67.9	66.8	68.4
2) มีงานประจำแต่ไม่ทำงาน	0.3	0.2	0.4	0.1	0.2	0.1	0.3	0.4	0.3	0.4	0.2	0.1	0.2	1.1	0.8	1.2
1.2 ผู้ว่างงาน	0.9	0.9	0.8	1.0	0.9	0.8	0.9	0.8	1.0	0.6	0.7	0.7	0.6	1.2	1.0	1.3
1) หางานทำ	0.2	0.3	0.1	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2	0.3	0.1
2) ไม่หางานทำแต่พร้อมทำงาน	0.7	0.6	0.7	0.7	0.6	0.5	0.7	0.6	0.9	0.4	0.6	0.6	0.6	1.0	0.7	1.2
2. กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน อายุ 15 ปีขึ้นไป	31.2	32.0	30.6	30.4	29.6	30.2	29.0	32.9	34.0	32.3	33.1	36.7	31.7	29.8	31.3	29.1
1. ทำงานบ้าน	9.1	9.2	8.9	9.7	9.8	10.1	9.5	9.4	8.0	10.2	7.2	7.4	7.1	10.2	10.1	10.2
2. เรียนหนังสือ	7.8	8.6	7.1	7.9	6.3	6.7	5.9	7.7	9.4	6.7	9.5	12.2	8.4	7.8	9.5	6.9
3. ยังเด็ก ขรา/ไม่สามารถทำงานได้	11.2	10.0	12.2	8.3	10.0	9.1	10.7	13.5	13.1	13.8	13.5	13.3	13.6	9.5	8.6	9.9
4. อื่น ๆ	3.1	4.1	2.3	4.6	3.5	4.3	2.9	2.2	3.5	1.6	2.9	3.9	2.5	2.4	3.2	2.0

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). สรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560. สืบค้นจาก

<http://www.nso.go.th/sites/2014/>.

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกตัวอย่างสำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ทฤษฎีน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการเลือกตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยการเก็บข้อมูลจากสถานที่ที่มีกลุ่มตัวอย่างหนาแน่น โดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานในห้างสรรพสินค้า ในย่านการค้า และในบริเวณที่มีคนวัยทำงานหนาแน่นในกรุงเทพมหานคร

สาเหตุที่เลือกกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์รวมของงานในหลากหลายอาชีพ หรือเป็นจุดหมายปลายทางของกลุ่มคนวัยทำงานที่เดินทางมาทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อทำงานเก็บเงิน เพราะเป็นจังหวัดที่มีงานให้ทำบวกกับเงินเดือนที่มากกว่า ถ้าเทียบกับการทำงานในต่างจังหวัด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สนใจศึกษาเฉพาะคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามวิจัยประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มคนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร รู้จักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ และได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อใด โดยเป็นคำถามแบบเป็นตัวเลือกเพื่อตอบเพียงคำตอบเดียว มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close Ended Question) แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของกลุ่มคนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 ข้อ โดยคำถามครอบคลุมนิยามของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ เกณฑ์ 3 ห่วง คือ 1. ความพอประมาณ 2. ความมีเหตุผล และ 3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้อุดมการณ์ 2 เงื่อนไขคือ 1. ความรู้ และ 2. คุณธรรม โดยข้อคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Close ended question) โดยมีรายละเอียดการให้คะแนนดังต่อไปนี้

0 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม และแปลความหมายดังนี้

คำตอบ	ให้คะแนนเท่ากับ	แปลความหมาย
ตอบผิด	0	ไม่มีความรู้
ตอบถูก	1	มีความรู้

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงินของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน เงินออม รายได้ และรายจ่าย โดยใช้แบบสอบถามแบบ Quantitative Questions

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามข้อมูลด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยลักษณะข้อความเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อใช้ประกอบในการศึกษา และรับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถาม

3.4 การทดสอบเครื่องมือ

3.4.1 กำหนดเรื่องที่ต้องการสอบถามให้สอดคล้องกับหัวข้อการวิจัยและวัตถุประสงค์กำหนดมาตรวัด (Scale of Measurement) ของตัวแปรที่ต้องการศึกษา แล้วจึงยกร่างแบบสอบถามในครบทุกตัวแปร (ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม)

3.4.2 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและหนังสือทางวิชาการที่เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในงานวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.4.3 นำร่างแบบสอบถามไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีค่า IOC มากกว่า 0.50 ทุกข้อ จึงจะนำไปทดลองใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.4.4 นำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญไปทำการทดสอบความเที่ยง (Reliability) และปรับปรุงให้มีความเหมาะสมให้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ก่อนการนำไปใช้จริง และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างให้ครบตามจำนวนวัตถุประสงค์

3.5 วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ในการแจกแบบสอบถามเริ่มตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2560 ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2560 รวมเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 2 เดือน

รายละเอียดของขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานที่มาห้างสรรพสินค้า สถานที่ทำงาน สถานที่สาธารณะ ย่านธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเข้าใจในข้อคำถาม และความต้องการของผู้วิจัย

ขั้นที่ 3 แจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับกลุ่มคนวัยทำงาน

ขั้นที่ 4 รวบรวมเก็บแบบสอบถาม และประเมินจำนวนแบบสอบถามที่ได้กลับมาว่ามีความสมบูรณ์และมีจำนวนครบตามที่ได้ออกแบบไว้ คือ 400 ชุดหรือไม่ หากยังไม่ครบผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามที่เหลือให้ครบตามจำนวนต่อไป อย่างไรก็ตาม มีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้ข้อมูลทางการเงินเชิงลึก

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อไป

3.6 วิธีการทางสถิติ

การวิจัยเชิงปริมาณใช้การบรรยายโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์แต่ละข้อแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสถิติที่ใช้เป็นค่าจำนวนและค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มคนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงินของของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร” นี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติและได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 5 ส่วน ตามลำดับดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 ข้อมูลด้านระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4.3 ข้อมูลด้านพฤติกรรมทางการเงินของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
- 4.4 ข้อมูลสถานการณ์ทางการเงินเชิงลึก
- 4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 420 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20 - 30 ปี ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้าง บริษัทเอกชน มีรายได้ประมาณ 10,001 - 30,000 บาทต่อเดือน มีสมาชิกในครอบครัว จำนวน 3 - 5 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เชื่อว่า ตนเองรู้จักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามที่แสดงในตารางที่ 4.1 ถึง 4.27 ดังนี้

ตารางที่ 4.1: จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 420)

ตัวแปร/ ตัวชี้วัด	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	188	44.76
หญิง	232	55.24
รวม	420	100.00

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ): จำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 420)

ตัวแปร/ ตัวชี้วัด	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	9	2.14
20 – 30 ปี	252	60.00
31 – 40 ปี	68	16.19
41 – 50 ปี	56	13.34
51 – 60 ปี	31	7.38
61 ปีขึ้นไป	4	0.95
รวม	420	100.00
3. ภูมิลำเนา		
ภาคเหนือ	15	3.57
ภาคใต้	19	4.53
ภาคตะวันออก	16	3.81
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	25	5.95
ภาคตะวันตก	27	6.43
ภาคกลาง	287	68.33
กรุงเทพมหานคร	31	7.38
รวม	420	100.00
4. สถานภาพ		
โสด	253	60.24
สมรส	136	32.38
หย่าร้าง/ หม้าย	24	5.71
แยกกันอยู่	7	1.67
รวม	420	100.00

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ): จำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 420)

ตัวแปร/ ตัวชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
5. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	65	15.48
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช	48	11.43
อนุปริญญา / ปวส.	27	6.43
ปริญญาตรี	266	63.33
ปริญญาโท	13	3.09
ปริญญาเอก	1	0.24
รวม	420	100.00
6. อาชีพ		
ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	70	16.67
พนักงาน / ลูกจ้างบริษัทเอกชน	275	65.47
ประกอบธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	26	6.19
รับจ้างทั่วไป	20	4.76
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	12	2.86
อื่น ๆ	17	4.05
รวม	420	100.00
7. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	77	18.34
10,001 - 30,000 บาท	275	65.47
30,001 - 50,000 บาท	57	13.57
50,001 - 80,000 บาท	11	2.62
80,001 - 100,000 บาท	-	-
มากกว่า 100,000 บาท	-	-
รวม	420	100.00

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ): จำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 420)

ตัวแปร/ ตัวชี้วัด	จำนวน	ร้อยละ
8. จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 - 2 คน	73	17.38
3 - 5 คน	269	64.05
6 - 10 คน	59	14.05
มากกว่า 10 คน	19	4.52
รวม	420	100.00
9. ระยะเวลาที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร		
ไม่ถึง 1 ปี	134	31.91
1 ปี - 3 ปี	104	24.76
3 ปี - 5 ปี	97	23.09
5 ปี - 10 ปี	54	12.86
มากกว่า 10 ปี	31	7.38
รวม	420	100.00
10. ท่านรู้จักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่		
รู้จัก	347	82.62
ไม่รู้จัก	5	1.19
ไม่แน่ใจ	68	16.19
รวม	420	100.00
11. ท่านได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อใดมากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
อินเทอร์เน็ต	232	19.76
โทรทัศน์	399	33.99
วิทยุ	97	8.26
หนังสือ / นิตยสาร / วารสาร	228	19.42
ครู / อาจารย์ / โรงเรียน	137	11.67
เพื่อน /ญาติพี่น้อง	30	2.56
การอบรมสัมมนา	50	4.26
อื่น ๆ	1	0.08

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาดังตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 232 คน หรือร้อยละ 55.24 เป็นเพศหญิง และที่เหลือร้อยละ 44.76 เป็นเพศชาย ซึ่งมีจำนวน 188 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี ซึ่งมีจำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจำนวน 68 คน มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.19 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.95 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 68.33 มีผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.38 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันตก มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.43 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 5.95 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.53 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.81 และน้อยที่สุดมีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.57

ด้านสถานภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นคนโสด คือมีจำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 60.24 มีผู้สมรส จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 32.38 มีผู้หย่าร้างหรือเป็นหม้าย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71 และมีผู้แยกกันอยู่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 ส่วนระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งมีจำนวนถึง 226 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.33 ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน ซึ่งมีมากถึง 275 คน คิดเป็นร้อยละ 65.47 มีผู้ประกอบอาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.19 มีผู้ตอบแบบสอบถามที่รับจ้างทั่วไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 ประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.05 นอกจากนี้ ยังมีพ่อบ้านหรือแม่บ้าน อีกจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86

สำหรับรายได้ต่อเดือนพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ จำนวน 275 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 65.47 มีรายได้ 10,001 - 30,000 บาทต่อเดือน มีผู้มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 18.34 มีผู้มีรายได้ต่อเดือน 30,001 - 50,000 บาท จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 13.57 และมีผู้มีรายได้ต่อเดือน 50,001 - 80,000 บาท จำนวน 11 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 2.62 ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวประมาณ 3 - 5 คน จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 64.05 สำหรับระยะเวลาที่อาศัยในกรุงเทพมหานครพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่ถึง 1 ปี มีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 และมีผู้ที่อาศัยในกรุงเทพมหานครระหว่าง 1 ปี - 3 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 24.76 หรืออาจสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในงานวิจัยนี้ (ร้อยละ 56.66) จึงเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครไม่ถึง 3 ปี

เมื่อสอบถามว่าท่านรู้จักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 347 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 82.62 ตอบว่ารู้จักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ตอบจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 16.19 ไม่แน่ใจว่าตนเองรู้จักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีผู้ตอบจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.19 ที่ไม่รู้จักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อสอบถามว่าได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อใดมากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตอบว่าได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ รองลงมาคือ ได้รับรู้ข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต จากหนังสือ นิตยสารและวารสาร

4.2 ข้อมูลด้านระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การวัดระดับความรู้และความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยวัดด้วยคำถามที่เกี่ยวข้องกับหลักการของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 20 ข้อ (20 คะแนน) ทั้งนี้ คำถามทั้ง 20 ข้อ เป็นคำถามแบบมีตัวเลือก โดยผู้วิจัยได้ดัดแปลงและเรียบเรียงขึ้นจากวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร” ของ ศีลวัต ศรีสวัสดิ์ (2552) โดยจากการสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 19 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 10.64 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.69

เมื่อนำคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง มาแบ่งระดับความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ ตามเกณฑ์ดังนี้

ตอบถูกร้อยละ 80 ขึ้นไป (16 ข้อขึ้นไป)	มีความรู้ความเข้าใจใน ระดับมาก
ตอบถูกร้อยละ 50 - 79 (10 - 15 ข้อ)	มีความรู้ความเข้าใจใน ระดับปานกลาง
ตอบถูกน้อยกว่าร้อยละ 50 (น้อยกว่า 10 ข้อ)	มีความรู้ความเข้าใจใน ระดับน้อย

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีผู้ตอบถูกอยู่ในช่วงคะแนนร้อยละ 50 - 79 (10 - 15 ข้อ) จำนวน 200 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 47.62 รองลงมา คือ มีความรู้ในระดับน้อย จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 38.57 ส่วนในระดับดีมาก มีจำนวน 58 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.81 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2: จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ด้านระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (n = 420)

ระดับความรู้เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดีมาก (ร้อยละ 80 ขึ้นไป)	58	13.81
ระดับปานกลาง (ร้อยละ 50 - 79)	200	47.62
ระดับน้อย (น้อยกว่าร้อยละ 50)	162	38.57
รวม	420	100.00

ตารางที่ 4.3: จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแยกรายข้อคำถาม (n = 420)

คำถาม	ตอบถูก		ตอบผิด		ไม่รู้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง	351	83.57	4	0.95	65	15.48
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดสำหรับเกษตรกรเป็นหลัก	83	19.76	215	51.19	122	29.05
3. การดำเนินชีวิตแบบพอเพียงคือไม่แก่งแย่งแข่งขันกับใคร ไม่ก่อกวน ไม่ลงทุน	22	5.24	300	71.43	98	23.33
4. เศรษฐกิจพอเพียงกับโลกาภิวัตน์ไปด้วยกันไม่ได้	145	34.52	89	21.18	186	44.29

(ตารางรายชื่อต่อ)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ): จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแยกรายข้อคำถาม (n = 420)

คำถาม	ตอบถูก		ตอบผิด		ไม่รู้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. การลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ หรือ เมกะโปรเจค สามารถเป็นไปตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้	*242	57.62	55	13.10	123	29.28
6. เศรษฐกิจพอเพียง ขัดต่อหลักการทางธุรกิจที่เน้นการหากำไร	145	34.52	123	29.29	152	36.19
7. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ได้กับทุกศาสนา	290	69.05	15	3.57	115	27.38
8. ความพอเพียงใช้ได้กับคนบางกลุ่ม บางอาชีพ	174	41.43	117	27.86	129	30.71
9. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงห้ามกู้เงิน	166	39.52	120	28.57	134	31.91
10. การวางแผนระยะยาวเพื่อเตรียมพร้อมกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ถือเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	270	64.29	37	8.81	113	26.90
11. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิตเพื่อบริโภคเองเท่านั้น ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อการค้าขาย	193	45.95	116	27.62	111	26.43

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ): จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแยกรายข้อคำถาม (n = 420)

คำถาม	ตอบถูก		ตอบผิด		ไม่รู้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
12. เศรษฐกิจพอเพียงให้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นทุนเดิมของตนเองหรือภายในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดก่อน	290	69.05	41	9.76	89	21.19
13. เศรษฐกิจพอเพียงห้ามซื้อของหรูหรา ราคาแพง	134	31.90	148	35.24	138	32.86
14. คนพอเพียงจะคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและส่วนรวม อย่างรอบคอบ	320	76.19	20	4.76	80	19.05
15. คนพอเพียงจะใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผล สมดุลกับรายรับและอัตรภาพของตน	331	78.81	21	5.00	68	16.19
16. คนพอเพียงจะไม่สร้างภาระหนี้มากจนเกินตัว และสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด	318	75.71	21	5.00	81	19.29
17. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีสามารถลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ความเสี่ยงของสภาพเศรษฐกิจ	288	68.57	25	5.95	107	25.48

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ): จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแยกรายข้อคำถาม (n = 420)

คำถาม	ตอบถูก		ตอบผิด		ไม่รู้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
18. คนพอเพียงจะสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีสติ จึงช่วยลดความเสี่ยงลงได้	304	72.38	14	3.33	102	24.29
19. การปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มต้นที่การมีความรู้ที่ถูกต้อง	293	69.76	27	6.43	100	23.81
20. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดในอุดมคติ	108	25.72	156	37.14	156	37.14

จากตารางที่ 4.3 สรุปได้ว่า คนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง โดยมีผู้ที่ตอบถูกต้องจำนวนมากถึง 351 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 83.5 ข้อที่ตอบถูกมากที่สุดเป็นลำดับที่สอง คือ กลุ่มตัวอย่างตอบได้ถูกต้องว่าคนที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผล สมดุลกับรายรับและอัตรภาพของตน โดยมีผู้ที่ตอบถูกต้อง จำนวน 331 คน คิดเป็นร้อยละ 78.81 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังเข้าใจว่าคนที่ใช้ชีวิตพอเพียงจะคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและส่วนรวม โดยข้อนี้มีผู้ที่ตอบถูกต้อง จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 76.19 และมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 75.71 ตอบถูกว่า คนที่ใช้ชีวิตพอเพียงจะไม่สร้างภาระหนี้มากจนเกินไป และสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด นอกจากนี้ มีผู้ตอบจำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 72.38 ตอบถูกว่า คนที่ใช้ชีวิตพอเพียงจะสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีสติ ทำให้เกิดความผันผวนในการดำเนินชีวิตน้อย และมีผู้ที่ตอบ จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 69.76 รู้ว่าการปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มต้นที่การมีความรู้ที่ถูกต้อง

สำหรับคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกไม่ถึงร้อยละ 35 ได้แก่ คำถามที่ว่าเศรษฐกิจพอเพียงห้ามซื้อของหรูหรา ราคาแพง โดยมีผู้ที่ตอบถูกต้องเพียง 134 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ประมาณร้อยละ 75) ยังเชื่อว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดในอุดมคติ นอกจากนี้ ผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 80 ยังเข้าใจว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเพียงแนวคิดสำหรับเกษตรกร ซึ่งเป็นความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง เพราะหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด หลักปฏิบัติที่สามารถปรับใช้ได้กับคนทุกอาชีพ

ทั้งนี้ จากคำถามเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 20 ข้อ จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องอยู่มากเกี่ยวกับของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะความเข้าใจที่ว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดสำหรับเกษตรกร และเรื่องของการไม่ก่อหนี้ การไม่ลงทุน และเมื่อพิจารณาคำถามแยกเป็นรายข้อเพื่อ

พิจารณาระดับความยาก ง่ายของแต่ละคำถาม โดยกำหนดให้

คำถามที่มีผู้ตอบถูก ร้อยละ 70 – 100 เป็นคำถามระดับ ง่าย

คำถามที่มีผู้ตอบถูก ร้อยละ 40 – 69 เป็นคำถามระดับ ปานกลาง

คำถามที่มีผู้ตอบถูก ร้อยละ 0 – 39 เป็นคำถามระดับ ยาก

จากการวิเคราะห์พบว่า มีคำถามระดับง่าย จำนวน 7 ข้อ คำถามระดับปานกลาง จำนวน 7 ข้อ และเป็นคำถามระดับยาก จำนวน 6 ข้อ ดังสรุปในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4: จำนวนร้อยละของผู้ที่ตอบถูกและระดับความยากง่ายแยกตามข้อคำถาม (n = 420)

คำถาม	ร้อยละของผู้ที่ตอบถูก	ระดับความยากง่ายของคำถาม
1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง	0.8357	ง่าย
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดสำหรับเกษตรกรเป็นหลัก	0.1976	ยาก
3. การดำเนินชีวิตแบบพอเพียง คือไม่แก่งแย่งแข่งขันกับใคร ไม่ก่อหนี้ ไม่ลงทุน	0.0524	ยาก
4. เศรษฐกิจพอเพียงกับโลกาภิวัตน์ไปด้วยกันไม่ได้	0.3452	ยาก

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ): จำนวนร้อยละของผู้ที่ตอบถูกและระดับความยากง่ายแยกตามข้อคำถาม (n = 420)

คำถาม	ร้อยละของผู้ที่ตอบถูก	ระดับความยากง่ายของคำถาม
5. การลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ หรือ เมกะโปรเจค สามารถเป็นไปตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้	0.5762	ปานกลาง
6. เศรษฐกิจพอเพียง ชัดต่อหลักการทางธุรกิจที่เน้นการหากำไร	0.3452	ยาก
7. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ได้กับทุกศาสนา	0.6905	ปานกลาง
8. ความพอเพียงใช้ได้กับคนบางกลุ่ม บางอาชีพ	0.4143	ปานกลาง
9. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ห้ามกู้เงิน	0.3952	ปานกลาง
10. การวางแผนระยะยาวเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ถือเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	0.6429	ปานกลาง
11. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิตเพื่อบริโภคเองเท่านั้น ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อการค้าขาย	0.4595	ปานกลาง
12. เศรษฐกิจพอเพียงให้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นทุนเดิมของตนเองหรือภายในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดก่อน	0.6905	ง่าย
13. เศรษฐกิจพอเพียงห้ามซื้อของหรูหรา ราคาแพง	0.3190	ยาก
14. คนพอเพียงจะคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและส่วนรวม อย่างรอบคอบ	0.7619	ง่าย
15. คนพอเพียงจะใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผล สมดุลกับรายรับและอัตราของตน	0.7881	ง่าย
16. คนพอเพียงจะไม่สร้างภาระหนี้มากจนเกินตัว และสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด	0.7571	ง่าย

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ): จำนวนร้อยละของผู้ที่ตอบถูกและระดับความยากง่ายแยกตามข้อคำถาม (n = 420)

คำถาม	ร้อยละของผู้ที่ตอบถูก	ระดับความยากง่ายของคำถาม
17. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีสามารถลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ความเสี่ยงของสภาพเศรษฐกิจ	0.6857	ปานกลาง
18. คนพอเพียงจะสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีสติ จึงช่วยลดความเสี่ยงลงได้	0.7238	ง่าย
19. การปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มต้นที่การมีความรู้ที่ถูกต้อง	0.6976	ง่าย
20. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดในอุดมคติ	0.2572	ยาก

4.3 ข้อมูลพฤติกรรมทางการเงินของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 420 คน พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้หลักจากเงินเดือน ค่าจ้าง และไม่มีรายได้จากแหล่งรายได้อื่น กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งมีการแบ่งเงินเพื่อออมก่อนการใช้จ่าย โดยส่วนใหญ่มีการออมเงินน้อยกว่า 10% ของรายได้ต่อเดือน และไม่มีเงินสำรองเพื่อฉุกเฉิน ซึ่งอาจจะทำให้ต้องประสบปัญหาเมื่อจะพบกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน รวมทั้ง อาจจะไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติหากมีเหตุให้ต้องขาดรายได้ เมื่อถามถึงรายได้ที่ไม่คาดฝัน กลุ่มตัวอย่างตอบว่าหากได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท จะแบ่งเงินเพื่อเก็บออม 3,000 บาท และใช้จ่ายทันที 7,000 บาท

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่มีภาระหนี้สิน และไม่มีบัตรเครดิต จึงไม่มีหนี้ค้างชำระ และไม่ต้องชำระดอกเบี้ย สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีหนี้ ให้ข้อมูลว่าเงินกู้ยืมในระบบเป็นปัญหาในชีวิตมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเสาหลักของครอบครัว หากมีเหตุที่ทำให้ไม่สามารถทำงานหารายได้ได้อีกต่อไป ครอบครัวจะต้องเดือดร้อนมาก เพราะขาดหลักประกันในชีวิต จึงมีความเห็นว่าควรทำประกันชีวิต แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะยังไม่มีเงินลงทุนในปัจจุบัน แต่ก็ทัศนคติเกี่ยวกับการลงทุนที่เหมาะสมคือ มีความเข้าใจว่าการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูง ย่อมมีความเสี่ยงสูง และมีเป้าหมายในการลงทุนที่เน้นด้านผลตอบแทนเป็นหลัก ทั้งที่ยอมรับความเสี่ยงได้ในระดับต่ำมาก ที่สำคัญกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เหลือเวลาการทำงานมากกว่า 20 ปี จึงจะเกษียณอายุ จึงไม่เคยคิดเรื่อง

การวางแผนทางการเงินและไม่มีกรวางแผนทางการเงิน เพราะเข้าใจว่าไม่สามารถประมาณการรายจ่ายในอนาคตได้ ทั้งที่ทราบดีว่าการวางแผนการเงินจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ในอนาคตได้ รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5: จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ตามพฤติกรรมด้านการเงินส่วนบุคคล (n = 420)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	ฐานนิยม
1. ปัจจุบันคุณมีรายได้หลักมาจากแหล่งใด			
เงินเดือน ค่าจ้าง	329	78.33	เงินเดือน ค่าจ้าง
รายได้จากธุรกิจส่วนตัว	75	17.86	
รายได้จากธุรกิจส่วนตัว	0	0	
ไม่มีรายได้ประจำ	16	3.81	
2. นอกจากรายได้ในข้อ 1 แล้ว คุณยังมีรายได้มาจากแหล่งอื่นอีกหรือไม่			
ไม่มี	249	59.29	ไม่มี
มี... แต่รายได้ไม่แน่นอน	114	27.14	
มี... แต่รายได้ไม่ต่อเนื่อง	34	8.09	
มี... รายได้แน่นอนและต่อเนื่อง	23	5.48	
3. คุณจัดการเงินแบบใด			
แบ่งเงินเพื่อออกก่อนการใช้จ่าย	197	46.91	แบ่งเงินเพื่อออกก่อน
ใช้ก่อนเหลือจึงค่อยออม	98	23.33	
ไม่เคยออม	54	12.86	
อยากออมแต่ไม่เคยมีเงินพอใช้ถึงสิ้นเดือนเลย	71	16.90	
4. ที่ผ่านมามีคุณออมเงินประมาณเท่าใดของรายได้ต่อเดือน			
ไม่เคยออมเงิน	126	30.00	น้อยกว่า 10%
น้อยกว่า 10%	156	37.14	
10% - 20%	104	24.76	
มากกว่า 20%	34	8.10	

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ): จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ตามพฤติกรรมด้านการเงินส่วนบุคคล (n = 420)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	ฐานนิยม
5. ถ้าคุณได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท คุณจะจัดสรรเงินอย่างไร			
ใช้เงินซื้อของที่อยากได้ทั้งหมด	74	17.62	แบ่งออม 3,000 บาท
แบ่งออม 3,000 บาท และใช้จ่าย 7,000 บาท	164	39.05	และแบ่งไว้ใช้อีก
แบ่งออม 5,000 บาท และใช้จ่าย 5,000 บาท	100	23.81	7,000 บาท
เก็บไว้ โดยฝากธนาคารหรือลงทุนทั้งหมด	82	19.52	
6. ปัจจุบันคุณมีเงินสำรองเพื่อฉุกเฉินที่ทำให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยไม่มีรายได้ นานที่สุดกี่เดือน			
ไม่เคยเก็บเงินสำรองเลย	176	41.90	ไม่มีเงินสำรองเลย
ไม่เกิน 3 เดือน	118	28.10	
ประมาณ 3 - 6 เดือน	65	15.48	
มากกว่า 6 เดือน	61	14.52	
7. เวลาคุณจะใช้เงินซื้ออะไรบางอย่าง คุณจะ...			
พิจารณาว่าจำเป็นและได้ใช้แน่นอน จึงจะซื้อ	266	63.33	พิจารณาว่าจำเป็น
หากมีการลดราคา 50% - 70% จึงจะซื้อ	45	10.71	และได้ใช้แน่นอน จึง
หากมีโปรโมชั่นซื้อ 1 แถม 1 จึงจะซื้อ	64	15.25	จะซื้อ
อยากได้ก็ซื้อทันที	45	10.71	
8. ปัจจุบันคุณมีภาระหนี้สินประเภทใดมากที่สุด			
เงินกู้ในระบบ	73	17.38	ไม่มีภาระหนี้สิน
หนี้สินจากบัตรเครดิต	103	24.52	
เงินกู้ในระบบ	64	15.24	
ไม่มีภาระหนี้สิน	180	42.86	
9. คุณมีบัตรเครดิตกี่ใบ			
ไม่มี	249	59.28	ไม่มี
1 ใบ	64	15.24	
2 ใบ	58	13.81	
มากกว่า 3 ใบ	49	11.67	

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ): จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ตามพฤติกรรมด้านการเงินส่วนบุคคล (n = 420)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	ฐานนิยม
10. คุณมีบัตรเครดิตที่มียอดคงค้างและต้องชำระดอกเบี้ยกี่ใบ			
ไม่มีบัตร หรือไม่มียอดคงค้างเลย	274	65.24	ไม่มีบัตร หรือไม่มียอด
1 ใบ	105	25.00	คงค้างเลย
2 ใบ	27	6.43	
มากกว่า 3 ใบ	14	3.33	
11. หากว่าคุณมีหนี้ที่อยู่หลายประเภท หนี้ประเภทใดที่เป็นปัญหาในชีวิตของคุณมากที่สุด			
เงินกู้ยืมในระบบ	238	56.67	เงินกู้ยืมในระบบ
หนี้บัตรเครดิต	109	25.95	
เงินกู้ระยะสั้น เช่น เงินกู้ค่าผ่อนชำระสินค้า	23	5.48	
สินเชื่อส่วนบุคคล ฯลฯ			
เงินกู้ระยะยาว เช่น เงินกู้เพื่อซื้อบ้าน ฯลฯ	50	11.90	
12. ในแต่ละเดือน คุณมีภาระต้องชำระหนี้สินทุกประเภทคิดเป็นร้อยละเท่าใดของรายได้			
ไม่มีภาระหนี้สินต้องชำระ	174	41.43	ไม่มีภาระหนี้สิน
1% - 20%	147	35.00	
มากกว่า 20% - 40%	63	15.00	
มากกว่า 40%	36	8.57	
13. กรณีที่คุณเป็นเสาหลักของครอบครัว และไม่สามารถทำงานหารายได้ได้อีกต่อไป คุณคิดว่าครอบครัวของคุณจะเป็นอย่างไร			
เดือดร้อนแน่ เพราะขาดหลักประกันในชีวิต	232	55.24	เดือดร้อนแน่ เพราะ
เดือดร้อนในระดับหนึ่ง เพราะมีเงินออม	81	19.29	ขาดหลักประกันใน
เดือดร้อนในระดับหนึ่ง เพราะมีเงินออมและทำ	68	16.19	ชีวิต
ประกันชีวิตไว้บ้าง			
ไม่เดือดร้อนเลย เพราะมีเงินออมและทำ	39	9.28	
ประกัน			
ชีวิตเป็นหลักประกันแก่ตนเองและครอบครัว			

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ): จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ตามพฤติกรรมด้านการเงินส่วนบุคคล (n = 420)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	ฐานนิยม
14. คุณมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการทำประกันชีวิต			
ไม่มีความจำเป็นต้องทำประกันชีวิต	107	25.48	ต้องทำประกันชีวิต
ทำได้ ไม่ทำก็ไม่เป็นไร	107	25.48	เพื่อเป็นหลักประกัน
ต้องทำประกันชีวิต เพื่อเป็นหลักประกันแก่ตนเองและครอบครัว	124	29.52	แก่ตนเอง
เห็นความจำเป็น แต่ยังไม่ได้ทำประกัน	82	19.52	
15. การลงทุนของคุณในปัจจุบันเป็นการลงทุนสำหรับ			
ไม่มีเงินลงทุน	246	58.57	ไม่มีเงินลงทุน
1 - 5 ปี	110	26.19	
6 - 10 ปี	32	7.62	
มากกว่า 10 ปี	32	7.62	
16. ขณะนี้คุณมีทัศนคติเกี่ยวกับการลงทุนอย่างไร			
ฉันไม่สามารถยอมรับการขาดทุนจากการลงทุนได้เลย	120	28.57	ฉันเข้าใจดีกว่า การลงทุนที่ให้
ฉันสามารถรับการขาดทุนได้บ้าง ถ้าได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น	88	20.95	ผลตอบแทนสูง ย่อมมีความเสี่ยงสูง และ
ฉันยอมรับการขาดทุนได้เต็มที่	11	2.62	ฉันมีเป้าหมายใน
ฉันเข้าใจดีกว่า การลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูง ย่อมมีความเสี่ยงสูง และฉันมีเป้าหมายในการลงทุนที่เน้น ด้านผลตอบแทนเป็นหลัก	201	47.86	การลงทุนที่เน้น ด้านผลตอบแทนเป็นหลัก

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ): จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ตามพฤติกรรมด้านการเงินส่วนบุคคล (n = 420)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	ฐานนิยม
17. คุณคิดว่าคุณจะยอมรับความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด			
รับความเสี่ยงได้ในระดับต่ำมาก	201	47.86	รับความเสี่ยงได้ในระดับต่ำมาก
รับความเสี่ยงได้ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของคนทั่วไป	89	21.19	
รับความเสี่ยงได้เท่ากับค่าเฉลี่ยของคนทั่วไป	103	24.52	
รับความเสี่ยงได้ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคนทั่วไป	27	6.43	
18. คุณเหลือเวลาอีกกี่ปี จึงจะเกษียณอายุ			
1 - 5 ปี	39	9.28	มากกว่า 20 ปี
6 - 10 ปี	38	9.05	
15 - 20 ปี	76	18.10	
มากกว่า 20 ปี	267	63.57	
19. เหตุผลที่คุณไม่มีการวางแผนทางการเงิน			
รายได้ไม่แน่นอน	139	33.09	ไม่สามารถประมาณ
ไม่มีเวลาในการวางแผน	43	10.24	การรายจ่ายในอนาคตได้
ไม่สามารถประมาณการรายจ่ายในอนาคตได้	191	45.48	
ไม่มีความรู้ทางการวางแผนการเงินส่วนบุคคล	47	11.19	
20. คุณทราบหรือไม่ว่าการวางแผนการเงินช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ในอนาคต			
ทราบ	309	73.57	ทราบ
ไม่ทราบ	29	6.90	
ไม่แน่ใจ	75	17.86	
ไม่เคยได้ยินมาก่อน	7	1.67	

โดยสรุป กลุ่มตัวอย่างมีรายได้หลักมาจากเงินเดือน ค่าจ้าง (ร้อยละ 78.33) ซึ่งนอกเหนือจากรายได้หลักแล้ว ผู้ที่ไม่มีรายได้จากแหล่งรายได้อื่นมีมากถึงร้อยละ 59.29 ซึ่งหากพิจารณาความสอดคล้องของพฤติกรรมทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปได้ดังนี้

ความพอประมาณในการจัดสรรรายได้ พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 47 มีการออมเงินก่อนใช้เงินซึ่งแสดงถึงความพยายามในการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินและการใช้จ่ายบนพื้นฐานของความพอเหมาะพอดี ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างที่ออมเงินได้มากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ จำนวน 108 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33 และเมื่อรวมกลุ่มตัวอย่างที่ออมเงินได้น้อยกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ จะมีกลุ่มตัวอย่างที่มีเงินออมจำนวน 294 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 70

ความมีเหตุผล พบว่ากลุ่มตัวอย่างมากถึงร้อยละ 63 เมื่อจะซื้อของจะพิจารณาถึงความจำเป็นและคาดว่าจะได้ใช้แน่นอนก่อนจึงจะซื้อ

สำหรับในด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 15 เท่านั้นที่มีเงินสำรองเผื่อฉุกเฉินที่สามารถดำรงชีพอยู่ได้มากกว่า 6 เดือนโดยไม่มีรายได้ และร้อยละ 16 มีเงินสำรองฉุกเฉินสำหรับ 3 – 6 เดือน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 28 มีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ยังไม่ดีพอเพราะมีเงินสำรองไม่เพียงพอสำหรับ 3 เดือน และอีกร้อยละ 41.90 ไม่มีภูมิคุ้มกันทางการเงินในระยะสั้น เพราะไม่มีเงินสำรองเผื่อฉุกเฉินเลย หรืออาจสรุปได้ว่ามากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างขาดภูมิคุ้มกันทางการเงิน (ร้อยละ 70) นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมากถึงร้อยละ 55.24 ยังยอมรับว่าครอบครัวจะประสบปัญหาเดือดร้อนถ้าไม่สามารถทำงานหารายได้ได้อีกต่อไปเพราะขาดหลักประกันในชีวิต รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างมากถึงร้อยละ 50.96 มีความเห็นว่าการทำประกันชีวิตไม่มีใช้เรื่องจำเป็น จากข้อมูลนี้สินส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีหนี้สิน (ร้อยละ 57.14) มีหนี้บัตรเครดิต เงินกู้ยืมในระบบและเงินกู้ในระบบ ซึ่งหนี้สินที่เป็นปัญหาในชีวิตมากที่สุด (ร้อยละ 56.67) คือ เงินกู้ยืมในระบบ รองลงมา คือ หนี้บัตรเครดิต (ร้อยละ 24.52) โดยส่วนใหญ่ของผู้ที่มีหนี้สินมีภาระต้องชำระหนี้ไม่เกินร้อยละ 20 ของรายได้ มีเพียงร้อยละ 8.57 ที่มีภาระหนี้จ่ายมากกว่าร้อยละ 40 ของรายได้ ซึ่งเป็นภาระจ่ายชำระหนี้ในแต่ละเดือนที่สูงมากเทียบกับรายได้

สำหรับข้อมูลด้านการลงทุนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 47.86) เข้าใจดีว่า การลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงย่อมมีความเสี่ยงสูง และมีเป้าหมายในการลงทุนที่เน้นด้านผลตอบแทนเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58.57 ไม่มีการลงทุนใดๆ และมีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 7.62 ที่มีการลงทุนระยะยาว (มากกว่า 10 ปี) โดยมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 69.05 ประเมินว่า ตนเองสามารถรับความเสี่ยงได้ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของคนทั่วไป

จากข้อมูลยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.57) ยอมรับว่าการวางแผนการเงินจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ในอนาคตได้ แต่กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหรือร้อยละ 45.48 ไม่มีการวางแผนทางการเงิน เพราะคิดไม่สามารถประมาณการรายจ่ายในอนาคตได้

ตารางที่ 4.6: สรุปข้อมูลและพฤติกรรมทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (n = 420)

ข้อมูล	พฤติกรรมทางการเงิน	ร้อยละ
1. แหล่งรายได้หลัก	เงินเดือน ค่าจ้าง	78.33
2. รายได้จากแหล่งรายได้อื่น	ไม่มี	59.29
3. การจัดสรรเงินออม	แบ่งเงินเพื่อออมก่อนการใช้จ่าย	46.91
4. สัดส่วนเงินออมต่อรายได้ต่อเดือน	น้อยกว่าร้อยละ 10	37.14
5. ถ้าได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท จะจัดสรรอย่างไร	ออม 3,000 บาท ใช้ 7,000 บาท	39.05
6. เงินสำรองเผื่อฉุกเฉินที่ทำให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยไม่มีรายได้ นานที่สุดกี่เดือน	ไม่เคยเก็บเงินสำรองเลย	41.90
7. เวลาคุณจะใช้เงินซื้ออะไรบางอย่าง คุณจะ	จำเป็นและได้ใช้แน่นอน จึงจะซื้อ	63.33
8. ปัจจุบันคุณมีภาระหนี้สินประเภทใดมากที่สุด	ไม่มีภาระหนี้สิน	42.86
9. คุณมีบัตรเครดิตกี่ใบ	ไม่มี	59.28
10. คุณมีบัตรเครดิตที่มียอดคงค้างและต้องชำระดอกเบี้ยกี่ใบ	ไม่มีบัตร หรือไม่มียอดคงค้างเลย	65.24
11. หากคุณมีหนี้อยู่หลายประเภท หนี้ประเภทใดที่เป็นปัญหาในชีวิตของคุณมากที่สุด	เงินกู้ยืมในระบบ	56.67
12. ในแต่ละเดือน คุณมีภาระต้องชำระหนี้สินทุกประเภทคิดเป็นร้อยละเท่าใดของรายได้	ไม่มีภาระหนี้สินต้องชำระ	41.43
13. หากคุณเป็นเสาหลักของครอบครัว และไม่สามารถทำงานหารายได้ได้อีกต่อไป คุณคิดว่าครอบครัวของคุณจะเป็นอย่างไร	เดือดร้อนแน่ เพราะขาดหลักประกันในชีวิต	55.24
14. คุณมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการทำประกันชีวิต	ต้องทำประกันชีวิต เพื่อเป็นหลักประกันแก่ตนเองและครอบครัว	29.52

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ): สรุปข้อมูลและพฤติกรรมทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (n = 420)

ข้อมูล	พฤติกรรมทางการเงิน	ร้อยละ
15. การลงทุนของคุณในปัจจุบันเป็นการลงทุนสำหรับ	ไม่มีเงินลงทุน	58.57
16. คุณมีทัศนคติเกี่ยวกับการลงทุนอย่างไร	ฉันเข้าใจดีกว่า การลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูง ย่อมมีความเสี่ยงสูง และฉันมีเป้าหมายใน การลงทุนที่เน้น ด้านผลตอบแทนเป็นหลัก	47.86
17. คุณคิดว่าคุณจะยอมรับความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด	รับความเสี่ยงได้ในระดับต่ำมาก	47.86
18. คุณเหลือเวลาอีกกี่ปี จึงจะเกษียณอายุ	มากกว่า 20 ปี	63.57
19. เหตุผลที่คุณไม่มีการวางแผนทางการเงิน	ไม่สามารถประมาณการรายจ่ายในอนาคตได้	45.48
20. คุณทราบหรือไม่ว่าการวางแผนการเงินช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ในอนาคต	ทราบ	73.57

4.4 ข้อมูลสถานการณ์ทางการเงินเชิงลึก

ทั้งนี้ จากการเก็บข้อมูลทางการเงินเชิงลึกมีผู้ที่สมัครใจให้ข้อมูล จำนวน 18 คน โดยข้อมูลทางการเงินเชิงลึกที่สอบถามเพิ่มเติม ได้แก่ ข้อมูลสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นข้อมูลสำหรับจัดทำงบดุลส่วนบุคคล และงบรายได้รายจ่ายส่วนบุคคล เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเงินเชิงลึกของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถสรุปข้อมูล ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.7: ค่าสถิติเชิงพรรณนาข้อมูลทางการเงินเชิงลึกของผู้สมัครใจให้ข้อมูล (n = 18)

ข้อมูล	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ข้อมูลทั่วไป				
อายุ (ปี)	32	46	19	7
รายได้ต่อเดือน (บาท)	27,500	65,000	9,999	13,531
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	4	8	2	2
ระยะเวลาที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร (ปี)	5	11	1	4
ข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่าย (บาทต่อเดือน)				
รายได้จากการทำงาน	29,517	65,000	15,000	16,104
รายได้จากแหล่งอื่น	306	4,500	0	1,073
รายได้จากสินทรัพย์ลงทุน*	0	0	0	0
รายได้รวม	29,822	65,000	15,000	16,185
ค่าใช้จ่ายเพื่อการออม / การลงทุน	3,797	15,000	0	4,487
ค่าใช้จ่ายในการผ่อนชำระหนี้	7,333	25,000	0	6,763
ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	6,081	23,300	0	5,478
ค่าใช้จ่ายรวม	17,211	37,500	1,100	10,541
ข้อมูลแสดงสถานะทางการเงิน (บาท)				
มูลค่าสินทรัพย์เฉลี่ย	946,945	7,840,000	10,000	1,859,914
มูลค่าหนี้สินเฉลี่ย	468,803	2,001,850	10,000	639,237
ความมั่งคั่งสุทธิเฉลี่ย	478,142	980,000	(710,000)	926,033

ตารางที่ 4.7: แสดงค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทางการเงิน และสถานะทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่สมัครใจให้ข้อมูล จำนวน 18 คน จากข้อมูลทั่วไปสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครมีอายุเฉลี่ย 32 ปี รายได้ต่อเดือน 27,500 บาท จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน อาศัยในกรุงเทพมหานครประมาณ 5 ปี สำหรับด้านรายได้และค่าใช้จ่ายต่อเดือน พบว่ารายได้เฉลี่ยรวม 29,822 บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นรายได้หลักมาจากรายได้จากการทำงาน

29,517 บาท และมีบางคนที่ไม่มีรายได้จากแหล่งอื่นประมาณ 306 บาทต่อเดือน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ไม่มีรายได้จากสินทรัพย์ลงทุนเลย

สำหรับค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ย 17,211 บาทต่อเดือน เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ในการผ่อนชำระหนี้เฉลี่ย 7,333 บาท ค่าใช้จ่ายผันแปรเฉลี่ย 6,081 บาท และค่าใช้จ่ายเพื่อการออมเฉลี่ย 3,797 บาท สำหรับสถานะทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างนี้ มีสินทรัพย์มูลค่าประมาณ 946,945 บาท มีหนี้สินเฉลี่ย 468,803 บาท และความมั่งคั่งสุทธิเฉลี่ย 478,142 บาท จากข้อมูลทางการเงินทั้งหมดนี้ สามารถวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างได้ ดัง รายละเอียดในตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8: ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขต

กรุงเทพมหานคร ที่สมัครใจให้ข้อมูล เปรียบเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง (n = 18)

อัตราส่วนทางการเงิน	ค่าเฉลี่ย ของกลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์มาตรฐาน
การวิเคราะห์สภาพคล่อง		
อัตราส่วนสภาพคล่อง	1.77 เท่า	ควรมากกว่า 1 เท่า
อัตราส่วนสภาพคล่องพื้นฐาน	7.50 เดือน	ประมาณ 3 - 6 เดือน
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อความมั่งคั่งสุทธิ	ร้อยละ 27.01	ควรเกินร้อยละ 15
การวิเคราะห์สถานการณ์หนี้สิน		
อัตราส่วนความสามารถในการชำระคืนหนี้ทั้งหมด	ร้อยละ 50.49	มากกว่าร้อยละ 50
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์	ร้อยละ 49.51	ไม่ควรเกินร้อยละ 50
อัตราส่วนแสดงการชำระหนี้สินจากรายได้	ร้อยละ 24.59	ไม่ควรเกินร้อยละ 40
การวิเคราะห์ความสามารถในการออมและการลงทุน		
อัตราส่วนการออม	ร้อยละ 12.73	อย่างน้อยร้อยละ 10
อัตราส่วนการลงทุน	ร้อยละ 8.13	อย่างน้อยร้อยละ 50

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจให้ข้อมูล 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพคล่อง สถานการณ์หนี้สินและความสามารถในการออมการลงทุน ซึ่งเมื่อนำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า

โดยรวมสภาพคล่องของกลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกด้าน ตั้งแต่อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) ซึ่งหมายถึงการมีสินทรัพย์สภาพคล่องพอที่จะชำระหนี้ระยะสั้นได้ โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีอัตราส่วนสภาพคล่อง 1.77 เท่า ซึ่งมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ควรจะมีมากกว่า 1 เท่า สำหรับอัตราส่วนสภาพคล่องพื้นฐาน (Basic Liquidity Ratio) หรือเงินฉุกเฉินที่ควรมีไว้ในกรณีที่ขาดรายได้ในระยะสั้น กลุ่มตัวอย่างจะมีเงินใช้จ่ายอย่างปกติ ได้ถึง 7.50 เดือนซึ่งมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ควรสำรองไว้ 3 – 6 เดือน และอัตราส่วนสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่อความมั่งคั่งสุทธิ (Liquidity asset to net worth Ratio) ที่กลุ่มตัวอย่างมีมากถึงร้อยละ 27.01 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ควรมีไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 โดยสรุป สภาพคล่องของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 3 ด้าน

สำหรับสถานการณ์หนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความสามารถในการชำระหนี้ทั้งหมด (Solvency Ratio) มีอัตราส่วนร้อยละ 50.49 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ควรมีไม่เกินร้อยละ 50 สำหรับอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to Asset Ratio) ที่มีค่าร้อยละ 49.51 แสดงว่าสินทรัพย์รวมนั้นมีเพียงพอที่จะชำระหนี้ทั้งหมดได้ และอัตราส่วนการชำระหนี้สินจากรายได้ (Debt Service Ratio) ที่เป็นอัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ในแต่ละเดือน มีอัตราส่วนร้อยละ 24.59 ซึ่งหมายความว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ได้ค่อนข้างดี กล่าวคือ รายได้ทุก 100 บาท กลุ่มตัวอย่างใช้จ่ายไปเพื่อการชำระหนี้ 24.59 บาทในแต่ละเดือน ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ไม่ควรชำระหนี้เกินร้อยละ 40 ของรายได้ที่ทำได้ในแต่ละเดือน

และเมื่อวิเคราะห์การออมและการลงทุนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างออมเงินได้ประมาณเดือนละ 12.73 บาท จากรายได้ 100 บาทที่ทำได้ในแต่ละเดือน ซึ่งถือว่ามากกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่แนะนำให้ออมร้อยละ 10 ของรายได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณา อัตราส่วนการลงทุน (Net investment asset to net worth Ratio) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนของสินทรัพย์ลงทุนประมาณ ร้อยละ 8.13 ของความมั่งคั่งซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ เพราะตามมาตรฐานบุคคลควรมีสินทรัพย์ลงทุนอย่างน้อยร้อยละ 50 ของความมั่งคั่งสุทธิ

ตารางที่ 4.9: จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สนใจให้ข้อมูล ด้านระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (n = 18)

ระดับความรู้เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก (ร้อยละ 80 ขึ้นไป)	8	44.44
ระดับปานกลาง (ร้อยละ 50 - 79)	8	44.44

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ): จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจให้ข้อมูล ด้านระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (n = 18)

ระดับความรู้เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับน้อย (น้อยกว่าร้อยละ 50)	2	11.12
รวม	18	100.00

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจให้ข้อมูลทางการเงินเชิงลึก จำนวน 18 คน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับดีมากถึงปานกลาง คือ มีผู้ตอบถูกอยู่ในช่วงคะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมา คือ มีความรู้ในระดับปานกลาง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 และมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับน้อย มีจำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.12

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F- test; One - way Analysis of Variance) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้ผลการศึกษาดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศหญิง (คะแนนเฉลี่ย 10.92) มีระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าเพศชาย (คะแนนเฉลี่ย 10.28)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.1 พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศและระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยสถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) พบว่า $t = -1.39$ และ $\text{Sig. (2 - tailed)} = 0.16 (> 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.1 รายละเอียดในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อเพศที่ต่างกัน

เพศ	จำนวน ตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	T	Sig. (2 - tailed)
ชาย	188	10.28	4.79	-1.39	0.16
หญิง	232	10.92	4.60		
รวม	420	10.60			

สมมติฐานที่ 1.2 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-40 ปี (คะแนนเฉลี่ย 11.72) มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงสุด รองลงมา คือ อายุ 20-30 ปี (คะแนนเฉลี่ย 10.67) อายุ 41-50 ปี (คะแนนเฉลี่ย 9.91) อายุ 51-60 ปี (คะแนนเฉลี่ย 9.81) อายุต่ำกว่า 20 ปี (คะแนนเฉลี่ย 9.78) และอายุ 61 ปีขึ้นไป (คะแนนเฉลี่ย 8.50)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.2 พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุและระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว (F - test; One -way Analysis of Variance) พบว่า $F = 1.43$ และ $p - value = P = 0.21 (> 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.2 รายละเอียดในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่ออายุที่ต่างกัน

อายุ	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจ
ต่ำกว่า 20 ปี	9.78
20-30 ปี	10.67

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ): ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่ออายุที่ต่างกัน

อายุ	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจ				
31-40 ปี	11.72				
41-50 ปี	9.91				
51-60 ปี	9.81				
61 ปีขึ้นไป	8.50				
การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว					
อายุ	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig. (p - value)
ระหว่างกลุ่ม	155.96	5	31.19	1.43	0.21
ภายในกลุ่ม	9,061.30	414	21.89		
รวม	9,217.26	419			

สมมติฐานที่ 1.3 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีภูมิลำเนาต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันตก (คะแนนเฉลี่ย 12.44) มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงสุด รองลงมา คือ ภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ย 12.04) ภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ย 11.89) ภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร (คะแนนเฉลี่ย 11.03) ภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ย 10.75) ภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ย 10.25) และภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ย 9.93)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.3 พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาและระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว (F - test; One -way Analysis of Variance) พบว่า $F = 1.71$ และ $p - value = P = 0.12 (> 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.3 รายละเอียดในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อภูมิสำเนาที่ต่างกัน

ภูมิสำเนา	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจ
ภาคเหนือ	9.93
ภาคใต้	11.89
ภาคตะวันออก	10.75
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	12.04
ภาคตะวันตก	12.44
ภาคกลาง	10.25
กรุงเทพมหานคร	11.03

การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว					
ภูมิสำเนา	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig. (p - value)
ระหว่างกลุ่ม	223.51	6	37.25	1.71	0.12
ภายในกลุ่ม	8,993.75	413	21.78		
รวม	9,217.26	419			

สมมติฐานที่ 1.4 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแยกกันอยู่ (คะแนนเฉลี่ย 11.68) มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงสุด รองลงมา คือ สถานภาพหย่าร้าง/ หม้าย (คะแนนเฉลี่ย 11.21) สถานภาพโสด (คะแนนเฉลี่ย 10.82) และสถานภาพสมรส (คะแนนเฉลี่ย 10.13)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.4 พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครด้วยสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว (F - test; One - way Analysis of Variance) พบว่า $F = 0.95$ และ $p - value = P = 0.42 (> 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.4 รายละเอียดในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อสถานภาพที่ต่างกัน

สถานภาพ	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจ
โสด	10.82
สมรส	10.13
หย่าร้าง/ หม้าย	11.21
แยกกันอยู่	11.86

การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว					
สถานภาพ	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig. (p - value)
ระหว่างกลุ่ม	62.58	3	20.86	0.95	0.42
ภายในกลุ่ม	9,154.69	416	22.01		
รวม	9,217.26	419			

สมมติฐานที่ 1.5 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานุปริญญา/ ปวส. (คะแนนเฉลี่ย 12.00) มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงสุด รองลงมา คือ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. (คะแนนเฉลี่ย 11.02) ระดับการศึกษาปริญญาโท (คะแนนเฉลี่ย 10.92) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (คะแนนเฉลี่ย 10.52) ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า (คะแนนเฉลี่ย 10.23) และระดับการศึกษาปริญญาเอก (คะแนนเฉลี่ย 8.00)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.5 พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว (F - test; One -way Analysis of Variance) พบว่า $F = 0.72$ และ $p - value = P = 0.61 (> 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.5 รายละเอียดในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อระดับการศึกษาที่ต่างกัน

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	10.23
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	11.02
อนุปริญญา/ ปวส.	12.00
ปริญญาตรี	10.52
ปริญญาโท	10.92
ปริญญาเอก	8.00

การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว					
ระดับการศึกษา	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig. (p - value)
ระหว่างกลุ่ม	79.46	5	15.89	0.72	0.61
ภายในกลุ่ม	9,137.81	414	22.07		
รวม	9,217.26	419			

สมมติฐานที่ 1.6 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงาน/ ลูกจ้างบริษัทเอกชน กับ อาชีพพ่อบ้าน / แม่บ้าน (คะแนนเฉลี่ย 11.33) มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงสุด รองลงมา อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย (คะแนนเฉลี่ย 10.58) อาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ (คะแนนเฉลี่ย 9.21) อาชีพรับจ้างทั่วไป (คะแนนเฉลี่ย 9.00) และอาชีพอื่น ๆ (คะแนนเฉลี่ย 6.76)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.6 พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว (F - test; One -way Analysis of Variance) พบว่า $F = 5.65$ และ $p - value = P = 0.00 (< 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1.6 รายละเอียดในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่ออาชีพที่ต่างกัน

อาชีพ	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจ
ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	9.21
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัทเอกชน	11.33
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	10.58
รับจ้างทั่วไป	9.00
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	11.33
อื่น ๆ	6.76

การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว					
อาชีพ	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig. (p - value)
ระหว่างกลุ่ม	588.52	5	117.70	5.65	0.00
ภายในกลุ่ม	8,628.74	414	20.84		
รวม	9,217.26	419			

สมมติฐานที่ 1.7 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิก 6 - 10 คน (คะแนนเฉลี่ย 11.63) มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงสุด รองลงมา คือ จำนวนสมาชิก 3 - 5 คน (คะแนนเฉลี่ย 11.09) จำนวนสมาชิกมากกว่า 10 คน (คะแนนเฉลี่ย 10.21) และจำนวนสมาชิก 1 - 2 คน (คะแนนเฉลี่ย 8.26)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.7 พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครอบครัวและระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว (F - test; One -way Analysis of Variance) พบว่า $F = 8.45$ และ $p - value = P = 0.00 (< 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1.7 รายละเอียดในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน

จำนวนสมาชิกในครอบครัว		ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจ			
1 - 2 คน		8.26			
3 - 5 คน		11.09			
6 - 10 คน		11.63			
มากกว่า 10 คน		10.21			
การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว					
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig. (p - value)
ระหว่างกลุ่ม	529.58	3	176.53	8.45	0.00
ภายในกลุ่ม	8,687.69	416	20.88		
รวม	9,217.26	419			

สมมติฐานที่ 1.8 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณ 15 -20 ปี (คะแนนเฉลี่ย 11.68) มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงสุด รองลงมา คือ ระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณมากกว่า 20 ปี (คะแนนเฉลี่ย 10.78) ระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณ 1 - 5 ปี (คะแนนเฉลี่ย 10.18) และระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณ 6 - 10 ปี (คะแนนเฉลี่ย 9.86)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.8 พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณและระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว (F - test; One -way Analysis of Variance) พบว่า $F = 1.54$ และ $p - value = P = 0.20 (> 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.8 รายละเอียดในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณที่ต่างกัน

ระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณ	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจ
1 - 5 ปี	10.18
6 - 10 ปี	9.86
15 - 20 ปี	11.68
มากกว่า 20 ปี	10.78

การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว					
ระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณ	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig. (p - value)
ระหว่างกลุ่ม	101.39	3	33.80	1.54	0.20
ภายในกลุ่ม	9,115.88	416	21.91		
รวม	9,217.26	419			

สมมติฐานที่ 2 ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการเงินส่วนบุคคลของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับรายได้ต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ต่อเดือน 50,001-80,000 บาท (คะแนนเฉลี่ย 11.09) มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงสุด รองลงมา คือ ระดับรายได้ต่อเดือน 10,001-30,000 บาท (คะแนนเฉลี่ย 10.85) ระดับรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท (คะแนนเฉลี่ย 10.51) และระดับรายได้ต่อเดือน 30,001-50,000 บาท (คะแนนเฉลี่ย 9.67)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.1 พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครด้วยสถิติการวิเคราะห์ทางเดียว (F - test; One -way Analysis of Variance) พบว่า $F = 1.07$

และ $p - \text{value} = P = 0.36 (> 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับรายได้ต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.1 รายละเอียดในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อระดับรายได้ที่ต่างกัน

ระดับรายได้	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	10.51
10,001-30,000 บาท	10.85
30,001-50,000 บาท	9.67
50,001-80,000 บาท	11.09

การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว					
ระดับรายได้	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig. (p - value)
ระหว่างกลุ่ม	70.26	3	23.42	1.07	0.36
ภายในกลุ่ม	9,147.00	416	21.99		
รวม	9,217.26	419			

สมมติฐานที่ 2.2 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีพฤติกรรมการออมต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออมของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและระดับความรู้ความเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยสถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) พบว่า $t = 0.24$ และ $\text{Sig. (2 - tailed)} = 0.81 (> 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.2 รายละเอียดดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อพฤติกรรมกรออมที่ต่างกัน

พฤติกรรมกรออม	จำนวน ตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	T	Sig (2-tailed)
ไม่มีเงินออม	125	10.72	4.37	0.24	0.81
มีเงินออม	295	10.60	4.83		
รวม	420	10.66			

สมมติฐานที่ 2.3 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสัดส่วนการออมต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการออมของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและระดับความรู้ความเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยสถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) พบว่า $t = 0.19$ และ $\text{Sig. (2 - tailed)} = 0.85 (> 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีความสัมพันธ์กับสัดส่วนการออมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.3 รายละเอียดดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อสัดส่วนการออมที่ต่างกัน

สัดส่วนการออม	จำนวน ตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	Sig (2-tailed)
ออมเงินน้อยกว่า 10% ของรายได้ต่อเดือน	282	10.67	4.53	0.19	0.85
ออมเงินมากกว่า 10% ของรายได้ต่อเดือน	138	10.57	5.01		
รวม	420	10.62			

สมมติฐานที่ 2.4 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนเงินสำรองต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินสำรองของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและระดับความรู้ความเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยสถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) พบว่า $t = 2.11$ และ $\text{Sig. (2 - tailed)} = 0.04 (< 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินสำรองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2.4 รายละเอียดดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อจำนวนเงินสำรองที่ต่างกัน

จำนวนเงินสำรอง	จำนวน ตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	Sig (2-tailed)
เงินสำรองน้อยกว่า 3 เดือน	294	10.97	4.39	2.11	0.04
เงินสำรองมากกว่า 3 เดือน	126	9.85	5.25		
รวม	420	10.41			

สมมติฐานที่ 2.5 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.5 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและระดับความรู้ความเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยสถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) พบว่า $t = 0.63$ และ $\text{Sig. (2 - tailed)} = 0.53 (> 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้จ่ายไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.5 รายละเอียดดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ต่างกัน

พฤติกรรมการใช้จ่าย	จำนวน ตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	Sig (2-tailed)
จ่ายเมื่ออยากได้ หรือมี โปรโมชั่นลดราคา จึง จะซื้อ	154	10.82	4.60	0.63	0.53
พิจารณาว่าจำเป็นและ ได้ใช้แน่นอน จึงจะซื้อ	266	10.53	4.75		
รวม	420	10.68			

สมมติฐานที่ 2.6 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีภาระหนี้สินต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.6 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาระหนี้สินของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและระดับความรู้ความเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยสถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) พบว่า $t = 1.24$ และ $\text{Sig. (2 - tailed)} = 0.22 (> 0.05)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.6 รายละเอียดดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อภาระหนี้สินที่ต่างกัน

ภาระหนี้สิน	จำนวน ตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	Sig (2-tailed)
มีภาระหนี้สิน	246	10.87	4.81	1.24	0.22
ไม่มีภาระหนี้สิน	174	10.30	4.51		
รวม	420	10.59			

สมมติฐานที่ 2.7 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีทัศนคติต่อการประกันชีวิตต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.7 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการประกันชีวิตของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและระดับความรู้ความเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยสถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) พบว่า $t = 0.62$ และ $\text{Sig. (2 - tailed)} = 0.53$ (> 0.05) หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการประกันชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.7 รายละเอียดดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อทัศนคติต่อการประกันชีวิตที่ต่างกัน

ทัศนคติต่อการประกันชีวิต	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	Sig (2-tailed)
ไม่เห็นความจำเป็น	296	10.73	4.50	0.62	0.53
เห็นความจำเป็น	124	10.40	5.13		
รวม	420	10.57			

สมมติฐานที่ 2.8 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีทัศนคติต่อการลงทุนต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.8 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการลงทุนของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและระดับความรู้ความเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยสถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) พบว่า $t = 0.14$ และ $\text{Sig. (2 - tailed)} = 0.89$ (> 0.05) หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการลงทุนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.8 รายละเอียดดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อทัศนคติต่อการลงทุนที่ต่างกัน

ทัศนคติต่อการลงทุน	จำนวน ตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	Sig (2-tailed)
ไม่สามารถยอมรับการ ขาดทุนจากการลงทุนได้ เลย	208	10.67	4.75	0.14	0.89
เข้าใจและรับผลขาดทุน ได้	212	10.60	4.64		
รวม	420	10.64			

สมมติฐานที่ 2.9 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการยอมรับความเสี่ยงต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.9 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการยอมรับความเสี่ยงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและระดับความรู้ความเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยสถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) พบว่า $t = -0.66$ และ Sig. (2 - tailed) = 0.51 (> 0.05) หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับความเสี่ยงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.9 รายละเอียดดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อระดับการยอมรับความเสี่ยงที่ต่างกัน

ระดับการยอมรับความ เสี่ยง	จำนวน ตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	Sig (2-tailed)
รับความเสี่ยงได้ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของคนทั่วไป	290	10.53	4.72	-0.66	0.51

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.26 (ต่อ): ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อระดับการยอมรับความเสี่ยงที่ต่างกัน

ระดับการยอมรับความเสี่ยง	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	Sig (2-tailed)
รับความเสี่ยงได้ในระดับเท่ากับหรือมากกว่าค่าเฉลี่ยของคนทั่วไป	130	10.86	4.62		
รวม	420				

สมมติฐานที่ 2.10 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการวางแผนทางการเงินต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.10 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนทางการเงินของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและระดับความรู้ความเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยสถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t – test) พบว่า $t = 1.24$ และ $\text{Sig. (2 – tailed)} = 0.22 (< 0.10)$ หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2.10 รายละเอียดดังตารางที่ 4.27

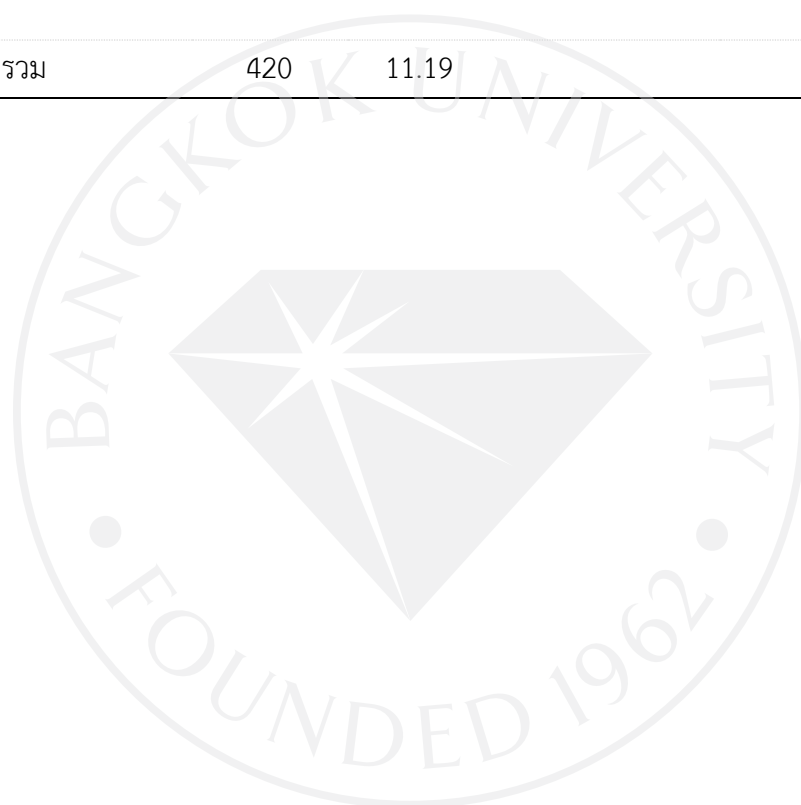
ตารางที่ 4.27: ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อการวางแผนทางการเงินที่ต่างกัน

การวางแผนทางการเงิน	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	Sig (2-tailed)
ไม่มีเวลาในการวางแผน ไม่สามารถประมาณการรายได้ รายจ่ายในอนาคตได้	373	10.47	4.64	-1.99	0.05

(ตารางมีสอบ)

ตารางที่ 4.27 (ต่อ): ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครต่อการวางแผนทางการเงินที่ต่างกัน

การวางแผนทางการเงิน	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	Sig (2-tailed)
ไม่มีความรู้ทางการเงิน					
วางแผนการเงินส่วนบุคคล	47	11.91	4.93		
รวม	420	11.19			

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง (Sample Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพ เพื่อหาแนวทางในการเผยแพร่แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเหมาะสม

กลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้แก่ คนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 420 ตัวอย่าง ทำการสุ่มด้วยวิธี Cluster Random Sampling เก็บข้อมูล ณ วันที่ 15 กันยายน 2560 ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2560 รวมระยะเวลาประมาณ 2 เดือน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS Version 14.0) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งสามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.24 อายุระหว่าง 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 68.33 ซึ่งส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 60.24 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.33 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 65.47 มีรายได้ประมาณ 10,001 - 30,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 65.47 มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 3 - 5 คน คิดเป็นร้อยละ 64.05 ระยะเวลาที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่ถึง 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.90 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า

ตนเองรู้จักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.62

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาจบใหม่เงินเดือนจึงไม่สูงมาก ยังไม่มีภาระค่าใช้จ่าย เพราะยังไม่มีบัตรเครดิต ไม่มีภาระหนี้สิน และยังไม่มียางจ่ายที่เป็นเงินก้อนใหญ่ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เหลือเวลาการทำงานมากกว่า 20 ปี จึงจะเกษียณอายุ จึงไม่มีเงินเก็บสำรองเอาไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ไม่เคยคิดเรื่องการวางแผนทางการเงินและไม่มีการวางแผนทางการเงิน

รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน จึงมีความจำเป็นต้องพอเพียง ที่จะต้องดิ้นรนกันเพื่อเลี้ยงชีพตนและครอบครัว

จากปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน ทำให้ทราบถึง คำว่าพอเพียงของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครว่า พอเพียงเพราะอยากพอเพียง หรือพอเพียงเพราะจำเป็นต้องพอเพียง ซึ่งคำตอบที่ได้คือพอเพียงเพราะจำเป็นต้องพอเพียง โดยคำกล่าวที่ได้ยินบ่อยๆ คือ “สิ้นเดือนเหมือนสิ้นใจ” สาเหตุมาจากคนวัยทำงานยังขาดความพอเพียง และขาดการวางแผนทางการเงินที่ดี จึงจำเป็นต้องพอเพียงในการพึ่งตนเองเป็นหลัก

5.1.2 ข้อมูลด้านระดับความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง โดยมีผู้ที่ตอบถูกต้อง จำนวน 351 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 83.5 ข้อที่ตอบถูกมากที่สุดเป็นลำดับที่สอง คือ กลุ่มตัวอย่างรู้ว่าคนพอเพียงจะใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผล สมดุลกับรายรับและอัตราของตน โดยมีผู้ที่ตอบถูกต้อง จำนวน 331 คน คิดเป็นร้อยละ 78.81 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังเข้าใจว่าคนพอเพียงจะคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและส่วนรวม โดยข้อนี้มีผู้ที่ตอบถูกต้อง จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 76.19 และมีกลุ่มตัวอย่างตอบถูกว่า คนพอเพียงจะไม่สร้างภาระหนี้มากจนเกินทุน และสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 75.71 นอกจากนี้ มีผู้ตอบถูกว่าคนพอเพียงจะสามารถรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีสติ ทำให้เกิดความผันผวนน้อยลง จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 72.38 และรู้ว่าการปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มต้นที่การมีความรู้ที่ถูกต้อง โดยมีผู้ที่ตอบถูกจำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 69.76

สำหรับคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกไม่ถึงร้อยละ 35 ได้แก่ คำถามที่ว่าเศรษฐกิจพอเพียงห้ามซื้อของหรูหรา ราคาแพง โดยมีผู้ที่ตอบถูกต้องเพียง 134 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ประมาณร้อยละ 75) ยังเชื่อว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดใน

อุดมคติ นอกจากนี้ ผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 80 ยังเข้าใจว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเพียงแนวคิดสำหรับเกษตรกร

จากคำถามเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 20 ข้อ จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.3 ข้อมูลด้านพฤติกรรมทางการเงินของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่ามีรายได้หลักมาจากเงินเดือน ค่าจ้าง (ร้อยละ 78.33) ซึ่งนอกเหนือจากรายได้หลักแล้ว ผู้ที่ไม่มีรายได้จากแหล่งรายได้อื่นมีมากถึงร้อยละ 59.29 ซึ่งหากพิจารณาความสอดคล้องของพฤติกรรมทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปได้ดังนี้

ความพอประมาณในการจัดสรรรายได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 70 และมีพฤติกรรมการออมเงินก่อนใช้เงินซึ่งแสดงถึงความพยายามในการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินและการใช้จ่ายบนพื้นฐานของความพอเหมาะพอดีถึงร้อยละ 47

ความมีเหตุผล พบว่ากลุ่มตัวอย่างมากถึงร้อยละ 63 เมื่อจะซื้อของจะพิจารณาถึงความจำเป็นและคาดว่าจะได้ใช้แน่นอนก่อนจึงจะซื้อ

สำหรับในด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เพียงร้อยละ 15 เท่านั้นที่มีเงินสำรองเผื่อฉุกเฉินที่สามารถดำรงชีพอยู่ได้มากกว่า 6 เดือนโดยไม่มีรายได้ และร้อยละ 16 มีเงินสำรองฉุกเฉินสำหรับ 3 – 6 เดือน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 28 มีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ยังไม่ดีพอเพราะมีเงินสำรองไม่เพียงพอสำหรับ 3 เดือน และอีกร้อยละ 41.90 ไม่มีภูมิคุ้มกันทางการเงินในระยะสั้น เพราะไม่มีเงินสำรองเผื่อฉุกเฉินเลย หรืออาจสรุปได้ว่ามากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างขาดภูมิคุ้มกันทางการเงิน (ร้อยละ 70) นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมากถึงร้อยละ 55.24 ยังยอมรับว่าครอบครัวจะประสบปัญหาเดือดร้อนถ้าไม่สามารถทำงานหารรายได้ได้อีกต่อไปเพราะขาดหลักประกันในชีวิต รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างมากถึงร้อยละ 50.96 มีความเห็นว่าการทำประกันชีวิตไม่มีใช้เรื่องจำเป็น

จากข้อมูลหนี้สินส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พบว่า ร้อยละ 57.14 มีหนี้บัตรเครดิต เงินกู้ยืมนอกระบบและเงินกู้ในระบบ ซึ่งหนี้สินที่เป็นปัญหาในชีวิตมากที่สุด (ร้อยละ 56.67) คือ เงินกู้ยืมนอกระบบ โดยมีภาระต้องชำระหนี้ไม่เกินร้อยละ 20 ของรายได้

สำหรับข้อมูลด้านการลงทุนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.05 ประเมินว่า ตนเองสามารถรับความเสี่ยงได้ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของคนทั่วไป และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.57) ยอมรับว่าการวางแผนการเงินจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ในอนาคตได้ แต่

กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหรือร้อยละ 45.48 ไม่มีการวางแผนทางการเงิน เพราะคิดไม่สามารถประมาณการรายจ่ายในอนาคตได้

5.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเงินของพนักงานในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 1.1 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.1 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 1.2 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.2 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 1.3 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีภูมิลำเนาต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.3 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 1.4 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.4 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 1.5 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.5 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2.9 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการยอมรับความเสี่ยงต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่ 2.9 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับความเสี่ยงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2.10 กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการวางแผนทางการเงินต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐานที่ 2.10 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

จากการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ดังตาราง 5.1

ตารางที่ 5.1: สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	
		มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
1. ปัจจัยส่วนบุคคล			
1.1 เพศ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		✓
1.2 อายุ			✓
1.3 ภูมิลำเนา			✓
1.4 สถานภาพ			✓
1.5 ระดับการศึกษา			✓
1.6 อาชีพ		✓	
1.7 จำนวนสมาชิกในครอบครัว		✓	
1.8 ระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณ			✓

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ): สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	
		มี ความสัมพันธ์	ไม่มี ความสัมพันธ์
2. ปัจจัยด้านการเงินส่วนบุคคล			
2.1 ระดับรายได้			✓
2.2 พฤติกรรมการออม			✓
2.3 สัดส่วนการออม			✓
2.4 จำนวนเงินสำรอง	ความรู้ความเข้าใจ	✓	
2.5 พฤติกรรมการใช้จ่าย	เกี่ยวกับปรัชญาของ		✓
2.6 ภาระหนี้สิน	เศรษฐกิจพอเพียง		✓
2.7 ทักษะคิดต่อการประกันชีวิต			✓
2.8 ทักษะคิดต่อการลงทุน			✓
2.9 ระดับการยอมรับความเสี่ยง			✓
2.10 การวางแผนทางการเงิน		✓	

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ คนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

5.2.1.1 อาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า อาชีพมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากแต่ละอาชีพมีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันอันเนื่องมีสังคมที่แตกต่างกัน เวลาการทำงานที่ต่างกัน รวมทั้ง การให้ความรู้ หรือการสื่อสารอาจจะไม่สามารถถ่ายทอดให้กลุ่มตัวอย่างทุกอาชีพได้เข้าใจเหมือนกันหรือเท่าเทียมกัน จึงทำให้อาชีพมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวัน มีนรัชฌ์เรือนเดช (2549) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ผลการวิจัยพบว่า อาชีพเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์แนวคิด

เศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ และสอดคล้องกับ การศึกษาของ ศีลวัต ศรีสวัสดิ์ (2552) ที่ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า อาชีพเป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร

5.2.1.2 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวสูงก็ยังมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงขึ้นไปด้วย อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก จะมีภาระความรับผิดชอบสูง จึงต้องมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายเป็นอย่างมาก เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาทางการเงินของครอบครัว ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับงานวิจัยของ สนทยา เขมวิรัตน์ และดวงใจ เขมวิรัตน์ (2556) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล ของบุคลากร มหาวิทยาลัยกลุ่มเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร

5.2.1.3 จำนวนเงินสำรอง

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนเงินสำรองต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างยังมีเงินสำรองมาก จะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีเงินสำรอง เนื่องจาก ผู้ที่มีการเก็บเงินสำรองถือเป็นผู้ที่มีภูมิคุ้มกันทางการเงิน ซึ่งมักมีความคิดที่รอบคอบก่อนการใช้จ่าย เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชู ดินันท์ ทองคำ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือนในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การออมเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือนในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

5.2.2 ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

5.2.2.1 เพศ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศหญิงและเพศชายมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิววัต ศรีสวัสดิ์ (2552) ที่ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า เพศของประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.2.2.2 อายุ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า อายุของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ สันสกฤต มณีโมไนย (2551) ที่ศึกษาเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต : ศึกษากรณี นักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

5.2.2.3 ภูมิลำเนา

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีภูมิลำเนาต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างแต่ละภูมิลำเนามีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ศศิพรรณ บัวทรัพย์ (2547) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า ภูมิลำเนา เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญา

5.2.2.4 สถานภาพ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ เกรียงไกร ฐระพันธ์ (2554) ที่ศึกษาเรื่อง ตัวบ่งชี้ครอบครัวเศรษฐกิจพอเพียงของ ประชาชนในชนบท อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพมีระดับความพอเพียงของครอบครัวของ ประชาชนในชนบท อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานีไม่แตกต่างกัน

5.2.2.5 ระดับการศึกษา

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มี ระดับการศึกษาต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ปราโมทย์ มลคล้ำ (2551) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ นำครอบครัวในเขตปกครองท้องที่อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา ไม่มี ผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ นำครอบครัวในเขตปกครองท้องที่ อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับการศึกษาของ เกรียงไกร ฐระพันธ์ (2554) ที่ศึกษาเรื่อง ตัวบ่งชี้ครอบครัวเศรษฐกิจพอเพียงของ ประชาชนในชนบท อำเภอมือง จังหวัด อุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อระดับความพอเพียงของ ประชาชนในชนบท อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี

5.2.2.6 ระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มี ระยะเวลาการทำงานก่อนเกษียณต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ระยะเวลาการทำงาน ก่อนเกษียณของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่ แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และปรรณ เก้าเอี้ยน (2558 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธร จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า การวางแผนเพื่อเกษียณอายุของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่แหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้ เพื่อการเกษียณ เป็นเงินบำเหน็จ/บำนาญ จึงไม่ตระหนัก ถึงความสำคัญของการเกษียณ

5.2.2.7 ระดับรายได้

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มี ระดับรายได้ต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ณา

จันทร์สม และณัฐพงษ์ ทองภักดี (2550) ที่ศึกษาเรื่อง คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของ คสช. ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2.2.8 พฤติกรรมการออม

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีพฤติกรรมการออมต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า พฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และปรรณ เก้าเอี้ยน (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า การออมโดยมีวัตถุประสงค์ในการออมเงินเพื่อความจำเป็น/ฉุกเฉิน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

5.2.2.9 สัดส่วนการออม

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสัดส่วนการออมต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สัดส่วนการออมของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และปรรณ เก้าเอี้ยน (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า การออม ส่วนใหญ่มีการออมต่อเดือนไม่เกิน 5% ของ รายได้ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า เมื่อข้าราชการตำรวจมีระดับการศึกษาสูงขึ้น อายุราชการเพิ่มขึ้น จะให้ ความสำคัญกับการออมมากขึ้นตามลำดับ

5.2.2.10 พฤติกรรมการใช้จ่าย

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างยังมีพฤติกรรมการใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากในปัจจุบัน ครั้วเรือนมีค่าครองชีพสูงขึ้น เป็นสาเหตุที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย สอดคล้องกับการศึกษาของ ชุตินันท์ ทองคำ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของครั้วเรือนในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า รายจ่ายเป็นปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของครั้วเรือนในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

5.2.2.11 ภาระหนี้สิน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีภาระหนี้สิน ต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ภาระหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากในปัจจุบัน คริวเรือนมีค่าครองชีพสูงขึ้น เป็นสาเหตุที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายจึงต้องมี การกู้ยืม ซึ่งสาเหตุของการกู้ยืมนั้นมีหลายสาเหตุ เช่น ต้องการซื้อที่อยู่อาศัย กู้ยืมมาใช้ในกรณีฉุกเฉิน กู้ยืมทำธุรกิจ เป็นต้น การกู้ยืมอาจนำมาซึ่งปัญหาต่อความสามารถในการชำระหนี้ได้ หากกลุ่มตัวอย่างใช้เงินกู้อย่างไม่เหมาะสมและไม่คุ้มคากับประโยชน์ที่ได้รับจากการกู้ยืม สอดคล้องกับการศึกษาของ พงศ์ รัตนะ (2551) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต1 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ไม่มีหนี้สินหรือมีหนี้สินพอใช้คืนได้ มีค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่า ผู้ที่มีหนี้สินและมีปัญหาในการใช้คืน

5.2.2.12 ทักษะคิดต่อการประกันชีวิต

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีทักษะคิดต่อการประกันชีวิต ต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ทักษะคิดต่อการประกันชีวิตของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่สามารถประมาณการรายจ่ายในอนาคตได้ ซึ่งมองว่าการทำประกันชีวิตจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และปรณ แก้วเอี่ยม (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทำประกันชีวิต สำหรับผู้ที่ทำประกันชีวิตมีเป้าหมายในการทำเพื่อความคุ้มครอง เพื่อประโยชน์ ทางภาษี และเพื่อเป็นการลงทุนและออมทรัพย์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่างานที่ทำมีความมั่นคง และมีสวัสดิการที่ดีอยู่แล้ว จึงไม่ได้ให้ความสำคัญ และการทำประกันชีวิตนั้นจะทำให้บุคคลมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น นั่นคือ ค่าเบี้ยประกัน

5.2.2.13 ทักษะคิดต่อการลงทุน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีทักษะคิดต่อการลงทุนต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ทักษะคิดต่อการลงทุนของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้อง

กับการศึกษาของ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และปรรณ แก้วเอี่ยม (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า การลงทุนของข้าราชการตำรวจยังขาดความรู้ในการจัดสรรเงินลงทุนเพื่อกระจายความเสี่ยง จากการลงทุนและความรู้เกี่ยวกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ จึงไม่มีการเลือก ลงทุนในหุ้นหรือตัวแลกเปลี่ยน โดยปัจจัยที่พิจารณาในการเลือกลงทุนส่วนใหญ่ คำนึงถึงผลตอบแทนซึ่งหมายถึงรายได้เสริมที่ข้าราชการตำรวจจะได้รับนั่นเอง

5.2.2.14 ระดับการยอมรับความเสี่ยง

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการยอมรับความเสี่ยงต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ระดับการยอมรับความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างถ้ามีการภูเงินมาลงทุนก็เพื่อลงทุนหรือนำมาใช้จ่าย แต่ไม่สามารถการบริหารความเสี่ยง หรือจัดการเงินกู้ได้อย่างเหมาะสมได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และปรรณ แก้วเอี่ยม (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า การบริหารความเสี่ยงและการประกันชีวิตส่วนใหญ่ไม่ทำ เพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่างานที่ทำมีความมั่นคง และมีสวัสดิการที่ได้อยู่แล้ว จึงไม่ได้ให้ความสำคัญ

5.2.2.15 การวางแผนทางการเงิน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการวางแผนทางการเงินต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 หมายความว่า การวางแผนทางการเงินของกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาของ สุรสิทธิ์ หอมแสน (2553) ที่ศึกษาเรื่อง การแก้ไขปัญหาหนี้สินตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน ทหารกองพันทหารช่าง ที่ 1 รักษาพระองค์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดภาวะหนี้สินในครอบครัวขาดการวางแผนเรื่องการใช้จ่าย ทำให้ไม่รู้จักการประมาณ การในเรื่องการใช้จ่ายเงินในครอบครัว และมีภาระที่จะต้องรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว ค่อนข้างมาก

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบข้อมูลที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ ต่อการนำไปพัฒนาเรื่องความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดการเงินส่วนบุคคล ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

5.3.1.1 จากการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับปานกลาง และยังเข้าใจว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเพียงแนวคิดสำหรับเกษตรกร โดยกลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ และยังพบว่าคนมีหนี้สินและคนไม่มีหนี้สินมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใกล้เคียงกัน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ควรให้ความรู้ที่ถูกต้อง ผ่านการนำเสนอตัวอย่างบุคคลในหลากหลายอาชีพที่สามารถเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่สังคมได้ เพื่อให้คนส่วนใหญ่เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องและสามารถประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนบุคคลของประชากร และสร้างความเข้มแข็งให้กับประชากร ชุมชน และประเทศอย่างยั่งยืน

5.3.1.2 จากการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีภูมิคุ้มกันทางการเงินค่อนข้างน้อย โดย 28.10% มีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ยังไม่ดีพอเพราะมีเงินสำรองเงินไม่เกิน 3 เดือน และอีก 41.90% ไม่มีภูมิคุ้มกันทางการเงินเลย เพราะไม่มีเงินเก็บเงินสำรองเพื่อฉุกเฉินและยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกินครึ่ง หรือ 55.24% ครอบคลุมจะเดือดร้อนถ้าไม่มีเหตุให้ต้องขาดรายได้ รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเงินลงทุน (58.57%) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมุ่งให้ความรู้พื้นฐานและข้อมูลเชิงลึกในเรื่องการจัดการการเงินส่วนบุคคล การวางแผนทางการเงิน การออม และการลงทุนที่ถูกต้อง รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินและการลงทุนแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้ประชากรสามารถวางแผนทางการเงินระยะยาวสำหรับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้ความรู้ทางการเงินและความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินจะต้องเป็นไปตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ ต้องคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ทั้งนี้ ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยประสบกับปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่สมัครใจจะเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเชิงลึก ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลแบบลับเฉพาะที่กลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการจะเปิดเผย การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปอาจจะต้องคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงเพื่อให้ได้ข้อมูลทางการเงินเชิงลึก

นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึง “ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร” เท่านั้น จึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคลในพื้นที่อื่น ซึ่งอาจมีความแตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกอย่างครบถ้วน และสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อการให้ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพฤติกรรมในการบริหารจัดการทางการเงินส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างต่อไป

รวมทั้ง งานวิจัยในอนาคตอาจจะศึกษาเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคลในประเด็นอื่นๆ ที่ประยุกต์หลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุอย่างมั่นคง การใช้จ่ายตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่ออนาคตที่มั่นคง เป็นต้น

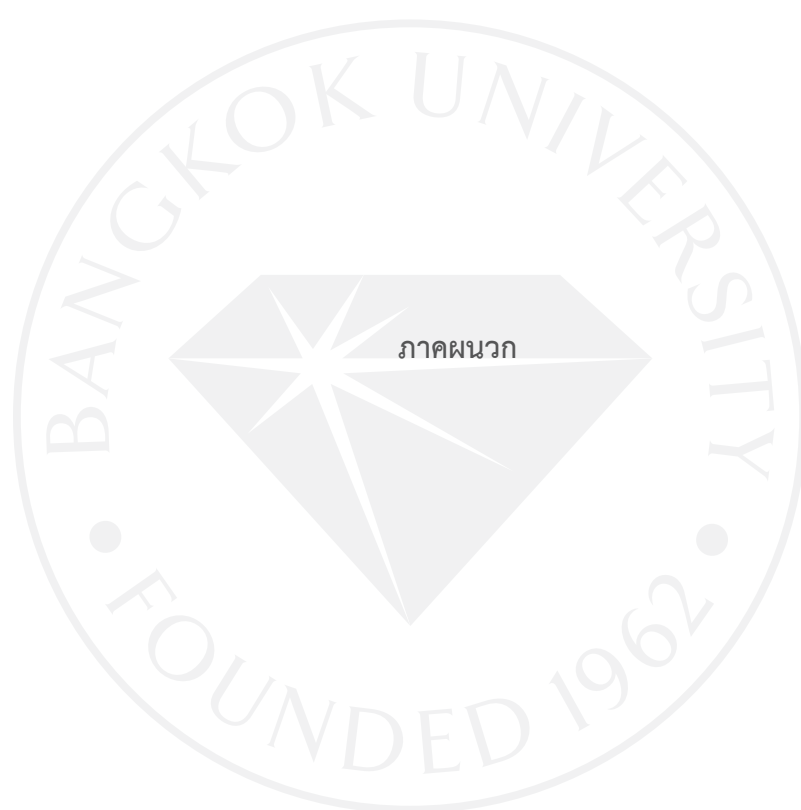

บรรณานุกรม

- การจัดการทางการเงิน. (2561). สืบค้นจาก http://www.konpakanpai.com/webpage/financial_plan.
- เกรียงไกร ชูระพันธ์. (2554). *ตัวบ่งชี้ครอบครัวเศรษฐกิจพอเพียงของ ประชาชนในชนบท อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี* วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ความเชื่อมั่นครัวเรือนคาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้าปรับตัวดีขึ้น. (2560). สืบค้นจาก <http://www.thansettakij.com/content/138821>.
- โครงสร้างประชากร 30 ปีข้างหน้า (2): คนรุ่นใหม่วัยทำงานวันนี้กับภาระที่ต้องเลี้ยงดูคนแก่และเด็ก. (2556). สืบค้นจาก <https://thaipublica.org/2013/08/population-structure-2/>.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช ธรรมปิยา. (2556). *ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/0ByOJKeWgkMLRRFloWUdteWycUk/view>.
- ชุตินันท์ ทองคำ. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือนในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา*. รายงานวิจัยปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ณดา จันทร์สม และณัฐพงษ์ ทองภักดี. (2550). *คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. สืบค้นจาก http://cse.nida.ac.th/main/images/research/moral_NADA.pdf.
- เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับสังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย. (2560). สืบค้นจาก <http://www.scgbuildingmaterials.com/th/LivingIdea/NewBuild/Preparation-for-Aging-Society-in-Thailand.aspx>.
- ถอดบทเรียนธุรกิจยั่งยืน กับดัก “ต้มยำกุ้ง” บนเส้นทาง “ไม่พอประมาณ”. (2560). สืบค้นจาก http://www.scg.com/sufficiency/case-study-single_th.php?p=s1-1. SCG
- ธิดารัตน์ เห็นพร้อม. (2560). *ความเชื่อมั่นครัวเรือนคาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้าปรับตัวดีขึ้น แม้ว่าปัจจุบันยังมีความกังวลเรื่องรายได้และการมีงานทำ*. สืบค้นจาก <https://www.thunhoon.com/ความเชื่อมั่นครัวเรือน-4>.
- นับถอยหลังสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” โอกาสหรืออันตรายของ “เอสเอ็มอีไทย”. (2560). *MGR Online*. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/iBizchannel/ViewNews.aspx?NewsID=9590000122404>.

- ปราโมทย์ มลคล้ำ. (2551). *พฤติกรรมกรรการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัวในเขตปกครองท้องที่ อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปวัน มีนรักษ์เรือนเดช. (2549). *การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำ*. ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พงศ์ รัตน์. (2551). *พฤติกรรมกรรการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1*. สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงทอง ไกรพิบูลย์. (2557). *ผู้สูงอายุ (Older person)*. สืบค้นจาก <http://haamor.com/th>.
- โพลชี้คนไทยขาดเงินออม-หนี้เฉลี่ยต่อหัว 5 แสนบาท. (2560). สืบค้นจาก http://www.moneychannel.co.th/news_detail/17903.
- มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ. (2558). *สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society)*. สืบค้นจาก <http://fopdev.or.th/>.
- แรงงานไทยหนี้ท่วม. (2560). สืบค้นจาก <https://www.posttoday.com/economy/finance/492230>.
- วีระชาติ ชูตินันท์วิโรฒ. (2556). *การบริหารเงินส่วนบุคคล (Personal Finance)*. สืบค้นจาก <http://guru.sanook.com/6458/>.
- ศศิพรรณ บัวทรัพย์. (2547). *ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. ภาคนิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิวัต ศรีสวัสดิ์. (2552). *ความรูความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร*. ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สถาบันไทยพัฒนาทุนนิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561). *Sufficiency Economy Initiative*. สืบค้นจาก <http://www.sufficiencyeconomy.com/2006/01/blog-post.html>.
- สนทยา เขมวิรัตน์ และดวงใจ เขมวิรัตน์. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร*. รายงานวิจัย ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และปรรณ แก้วเอี่ยม. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 32(July-December 2015).
- สาเหตุของวิกฤติเศรษฐกิจ ต้มยำกุ้ง. (2561). สืบค้นจาก <https://www.stock2morrow.com/article-detail.php?id=1034>.
- สุกฤตา สงวนพันธุ์. (2558). *หนี้ครัวเรือน - ธนาคารแห่งประเทศไทย*. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Highlights/.../Vol3Issue1.pdf>.
- สุรสิทธิ์ หอมแสน. (2553). *การแก้ไขปัญหานี้่สินตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนทหารกองพันทหารช่าง ที่ 1 รักษาพระองค์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุวิมล ปานทอง. (2557). *การเงินส่วนบุคคล*. สืบค้นจาก <http://moneymoneyn.blogspot.com/2014/02/1.html>.
- สังคมผู้สูงอายุ สังคมผู้สูงอายุ. (2559). สืบค้นจาก <http://www.hahahome55.com>.
- สันสกฤต มณีโมไนย. (2551). *ความรู้ ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต : ศึกษากรณี นักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). *สรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560*. สืบค้นจาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/>.
- หนังสือหมักนาน วัลย์รุ่งถึงเกษียณ ไทยติดอันดับ 3 เอเชีย-แปซิฟิก. (2560). *ประชาชาติธุรกิจ*. สืบค้นจาก http://m.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1498629341.
- อัจฉรา โยมสินธุ์. (2559). *How to be เศรษฐีพอเพียง*. กรุงเทพฯ: พรีเมียม.
- 20 ปีวิกฤตต้มยำกุ้ง: 4 คำถามกับ บัณฑิต นิจถาวร. (2560). สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-40466072>.
- Foundation For Older Persons' Development. (2560). *สถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย (ด้านประชากร)*. สืบค้นจาก <http://fopdev.or.th/>.
- Nation TV. (2560). สืบค้นจาก <http://www.nationtv.tv /main/content/37862>.

ภาคผนวก ก แบบสอบถามงานวิจัย ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

NO.....

แบบสอบถามงานวิจัย

หัวข้อ ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนทำงานในเขต
กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยในระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการหาแนวทางในการจัดการการเงินส่วนบุคคลตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อประโยชน์ส่วนรวมต่อไป

ในการนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด เพราะทุกคำตอบของท่านมีคุณค่ามาก ซึ่งข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น และจะถูกเก็บเป็นความลับ โอกาสนี้ผู้ศึกษาวิจัย นางสาวอริสรา เกิดผล นักศึกษาปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านเป็นอย่างสูง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อที่ตรงกับท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 20 ปี

20-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51-60 ปี

61 ปีขึ้นไป

3. ภูมิลำเนา

☐ ภาคเหนือ	☐ ภาคใต้
☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	☐ ภาคตะวันออก
☐ ภาคตะวันตก	☐ ภาคกลาง
☐ กรุงเทพมหานคร	

4. สถานภาพ

☐ โสด	☐ สมรส
☐ หย่าร้าง/ หม้าย	☐ แยกกันอยู่

5. ระดับการศึกษา

☐ มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.
☐ อนุปริญญา/ ปวส.	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก

6. อาชีพ

☐ ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัทเอกชน
☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	☐ รับจ้างทั่วไป
☐ พ่อบ้าน / แม่บ้าน	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. รายได้ต่อเดือน

☐ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	☐ 10,001-30,000 บาท
☐ 30,001-50,000 บาท	☐ 50,001-80,000 บาท
☐ 80,001-100,000 บาท	☐ มากกว่า 100,000 บาท

8. จำนวนสมาชิกในครอบครัว

☐ 1 - 2 คน	☐ 3 - 5 คน
☐ 6 - 10 คน	☐ มากกว่า 10 คน

9. ระยะเวลาที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร

- ไม่ถึง 1 ปี
 1 ปี – 3 ปี
 3 ปี - 5 ปี
 5 ปี – 10 ปี
 มากกว่า 10 ปี

10. ท่านรู้จักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่

- รู้จัก
 ไม่รู้จัก
 ไม่แน่ใจ

11. ท่านได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อใดมากที่สุด (กรุณาใส่ตัวเลข 1, 2, 3 ตามลำดับ)

- อินเทอร์เน็ต
 โทรทัศน์
 วิทยุ
 หนังสือ / นิตยสาร / วารสาร
 ครู / อาจารย์ / โรงเรียน
 เพื่อน /ญาติพี่น้อง
 การอบรมสัมมนา
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 คำถามด้านความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง : โปรดทำ ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อเพียงคำตอบเดียว

ความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง			
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดสำหรับเกษตรกรเป็นหลัก			
3. การดำเนินชีวิตแบบพอเพียง คือไม่แก่งแย่งแข่งขันกับใคร ไม่ก่อกวน ไม่ลงทุณ			
4. เศรษฐกิจพอเพียงกับโลกาภิวัตน์ไปด้วยกันไม่ได้			
5. การลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ หรือ เมกะโปรเจกต์ สามารถเป็นไปตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้			

ความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
6. เศรษฐกิจพอเพียง ขัดต่อหลักการทางธุรกิจที่เน้นการหากำไร			
7. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ได้กับทุกศาสนา			
8. ความพอเพียงใช้ได้กับคนบางกลุ่ม บางอาชีพ			
9. พอเพียงแล้วห้ามกู้เงิน			
10. การวางแผนระยะยาวเพื่อเตรียมพร้อมกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ถือเป็นภูมิคุ้มกันในตัวตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง			
11. เศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิตเพื่อบริโภคเองเท่านั้น ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อการค้าขาย			
12. เศรษฐกิจพอเพียงให้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นทุนเดิมของตนเองหรือภายในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดก่อน			
13. เศรษฐกิจพอเพียงห้ามซื้อของหรูหรา ราคาแพง			
14. คนพอเพียงจะคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและส่วนรวม อย่างรอบคอบ			
15. คนพอเพียงจะใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผล สมดุลกับรายรับและอัตภาพของตน			
16. คนพอเพียงจะไม่สร้างภาระหนี้มากจนเกินทุน และสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด			
17. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีสามารถลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ความเสี่ยงของสภาพเศรษฐกิจ			
18. คนพอเพียงจะสามารถรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีสติ ทำให้เกิดความผันผวนน้อยลง			
19. การปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มต้นที่การมีความรู้ที่ถูกต้อง			
20. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดอุดมคติ			

ส่วนที่ 3 คำถามด้านการเงินส่วนบุคคล

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวเลขที่ตรงกับท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ปัจจุบันคุณมีรายได้หลักมาจากแหล่งใด

ก. เงินเดือน ค่าจ้าง	ข. รายได้จากธุรกิจส่วนตัว
ค. รายได้จากเงินปันผล	ง. ไม่มีรายได้ประจำ

2. นอกจากรายได้ในข้อ 1 แล้ว คุณยังมีรายได้มาจากแหล่งอื่นอีกหรือไม่

ก. ไม่มี	ข. มี... แต่รายได้ไม่แน่นอน
ค. มี... แต่รายได้ไม่ต่อเนื่อง	ง. มี... รายได้แน่นอนและต่อเนื่อง

3. คุณจัดการเงินแบบใด

ก. แบ่งเงินเพื่อออมก่อนการใช้จ่าย	ข. ใช้ก่อน เหลือจึงค่อยออม
ค. ไม่เคยออม	ง. อยากออมนะ แต่ไม่เคยมีเงินพอใช้ถึงสิ้นเดือน

4. ที่ผ่านมากคุณออมเงินประมาณเท่าใดของรายได้ต่อเดือน

ก. ไม่เคยออมเงิน	ข. น้อยกว่า 10%
ค. 10% - 20%	ง. มากกว่า 20%

5. ถ้าคุณได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท คุณจะจัดสรรเงินอย่างไร

ก. ใช้เงินซื้อของที่อยากได้ทั้งหมด
ข. แบ่งออม 3,000 บาท และแบ่งไว้ใช้อีก 7,000
ค. แบ่งออม 5,000 บาท และแบ่งไว้ใช้อีก 5,000 บาท
ง. เก็บไว้ โดยฝากธนาคารหรือลงทุนทั้ง 10,000

6. ปัจจุบันคุณมีเงินสำรองเผื่อฉุกเฉินที่ทำให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยไม่มีรายได้ นานที่สุดกี่เดือน

ก. ไม่เคยเก็บเงินสำรองเลย	ข. ไม่เกิน 3 เดือน
ค. ประมาณ 3 - 6 เดือน	ง. มากกว่า 6 เดือน

7. เวลาคุณจะใช้เงินซื้ออะไรบางอย่าง คุณจะ...

- ก. พิจารณาว่าจำเป็นและได้ใช้แน่นอน จึงจะซื้อ
ข. หากมีการลดราคา 50% - 70% จึงจะซื้อ
ค. หากมีโปรโมชั่นซื้อ 1 แถม 1 จึงจะซื้อ ง. อยากได้ก็ซื้อทันที

8. ปัจจุบันคุณมีภาระหนี้สินประเภทใดมากที่สุด

- ก. เงินกู้ยืมในระบบ ข. หนี้สินจากบัตรเครดิต
ค. เงินกู้ในระบบ ง. ไม่มีภาระหนี้สิน

9. คุณมีบัตรเครดิตกี่ใบ

- ก. ไม่มี ข. 1 ใบ
ค. 2 ใบ ง. มากกว่า 3 ใบ

10. คุณมีบัตรเครดิตที่มียอดคงค้างและต้องชำระดอกเบี้ยกี่ใบ

- ก. ไม่มีบัตร หรือไม่มียอดคงค้างเลย ข. 1 ใบ
ค. 2 ใบ ง. มากกว่า 3 ใบ

11. สมมุติว่าคุณมีหนี้อยู่หลายประเภท หนี้ประเภทใดที่เป็นปัญหาในชีวิตของคุณมากที่สุด

- ก. เงินกู้ยืมในระบบ ข. หนี้บัตรเครดิต
ค. เงินกู้ระยะสั้น เช่น เงินกู้ค่าผ่อนชำระ สินค้าสินเชื่อส่วนบุคคล ฯลฯ
ง. เงินกู้ระยะยาว เช่น เงินกู้เพื่อซื้อบ้าน ฯลฯ

12. ในแต่ละเดือน คุณมีภาระต้องชำระหนี้สินทุกประเภทคิดเป็นร้อยละเท่าใดของรายได้

- ก. ไม่มีภาระหนี้สินต้องชำระ ข. 1% - 20%
ค. มากกว่า 20% - 40% ง. มากกว่า 40%

13. กรณีที่คุณเป็นเสาหลักของครอบครัว และไม่สามารถทำงานหารายได้ได้อีกต่อไป คุณคิดว่าครอบครัวของคุณจะเป็นอย่างไร

- ก. เตือดร้อนแน่ เพราะขาดหลักประกันในชีวิต
- ข. เตือดร้อนในระดับหนึ่ง เพราะมีเงินออม
- ค. เตือดร้อนในระดับหนึ่ง เพราะมีเงินออมและทำประกันชีวิตไว้บ้าง
- ง. ไม่เตือดร้อนเลย เพราะมีเงินออมและทำประกันชีวิตเพื่อเป็นหลักประกันแก่ตนเองและครอบครัว

14. คุณมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการทำประกันชีวิต

- ก. ไม่มีความจำเป็นต้องทำประกันชีวิต
- ข. ทำก็ได้ ไม่ทำก็ไม่เป็นไร
- ค. ต้องทำประกันชีวิต เพื่อเป็นหลักประกันแก่ตนเองและครอบครัว
- ง. เห็นความจำเป็น แต่ยังไม่ได้ทำประกัน

15. การลงทุนของคุณในปัจจุบันเป็นการลงทุนสำหรับ

ก. ไม่มีเงินลงทุน	ข. 1 - 5 ปี
ค. 6 - 10 ปี	ง. มากกว่า 10 ปี

ส่วนที่ 3 คำถามด้านการเงินส่วนบุคคล (ต่อ)

16. ขณะนี้คุณมีทัศนคติเกี่ยวกับการลงทุนอย่างไร

- ก. ฉันไม่สามารถยอมรับการขาดทุนจากการลงทุนได้เลย
- ข. ฉันสามารถรับการขาดทุนได้บ้าง ถ้าได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น
- ค. ฉันยอมรับการขาดทุนได้เต็มที่
- ง. ฉันเข้าใจดีกว่า การลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูง ย่อมมีความเสี่ยงสูง และฉันมีเป้าหมายในการลงทุนที่เน้น ด้านผลตอบแทนเป็นหลัก

17. คุณคิดว่าคุณจะยอมรับความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด

- ก. รับความเสี่ยงได้ในระดับต่ำมาก
- ข. รับความเสี่ยงได้ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของคนทั่วไป
- ค. รับความเสี่ยงได้เท่ากับค่าเฉลี่ยของคนทั่วไป
- ง. รับความเสี่ยงได้ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคนทั่วไป

18. คุณเหลือเวลาอีกกี่ปี จึงจะเกษียณอายุ

ก. 1 - 5 ปี

ข. 6 - 10 ปี

ค. 15 - 20 ปี

ง. มากกว่า 20 ปี

19. เหตุผลที่คุณไม่มีการวางแผนทางการเงิน

ก. รายได้ไม่แน่นอน

ข. ไม่มีเวลาในการวางแผน

ค. ไม่สามารถประมาณการรายจ่ายในอนาคตได้

ง. ไม่มีความรู้ทางการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

20. คุณทราบหรือไม่ว่าการวางแผนการเงินช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ในอนาคต

ก. ทราบ

ข. ไม่ทราบ

ค. ไม่แน่ใจ

ง. ไม่เคยได้ยินมาก่อน

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามด้านสถานการณ์ทางการเงิน

คำชี้แจง : โปรดกรอกรายละเอียด ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

โปรดระบุเป้าหมายชีวิตและเป้าหมายทางการเงินของคุณในวันนี้

เป้าหมายที่ต้องการ	จำนวนเงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	ระยะเวลาไปถึงเป้าหมาย
1.....2.....	1.....2.....	1.....2.....
.....3.....3.....3.....
.....

แบบสำรวจสินทรัพย์และหนี้สิน (งบดุลส่วนบุคคล)

ณ วันที่.....

งบดุลส่วนบุคคล			
สินทรัพย์		หนี้สิน	
สินทรัพย์สภาพคล่อง	บาท	หนี้สินระยะสั้น (ไม่เกิน 1ปี)	บาท
เงินสด		หนี้บัตรเครดิต	
เงินฝาก		หนี้นอกระบบ	
ทองคำ		เงินกู้ (< 1ปี)	
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....		อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
สินทรัพย์สภาพคล่องรวม		หนี้สินระยะสั้นรวม	
สินทรัพย์ส่วนตัว	บาท	หนี้สินระยะยาว (เกิน 1ปี)	บาท
บ้าน		เงินกู้ซื้อบ้าน	
ที่ดิน		เงินกู้ซื้อที่ดิน	
รถยนต์		เงินกู้ซื้อรถ	
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....		เงินกู้อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
สินทรัพย์ส่วนตัวรวม		ผ่อนสินค้า (>1ปี)	
สินทรัพย์ลงทุน	บาท	เงินกู้เพื่อการศึกษา (กยศ.)	
พันธบัตร / หุ้น		ยอดคงค้างหนี้บัตรเครดิต	
กองทุน		ยอดหนี้คงค้างจากการกู้ ธกส.	
ประกันชีวิต		ยอดหนี้คงค้างจากการกู้สหกรณ์	
เงินออมเกษียณ		อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
สินทรัพย์ลงทุนรวม		หนี้สินระยะยาวรวม	
สินทรัพย์รวม		หนี้สินรวม	
สินทรัพย์รวม - หนี้สินรวม = ความมั่งคั่งสุทธิ			

แบบสำรวจรายได้รายจ่าย (รายได้และรายจ่ายส่วนบุคคล)

สำหรับเดือน.....

งบรายได้รายจ่าย			
รายได้		รายจ่าย	
รายได้หลักจากการทำงาน	บาท	รายจ่ายเพื่อการออม / การลงทุน	บาท
เงินเดือน		เงินฝากธนาคาร	
ค่าล่วงเวลา		เงินสหกรณ์	
รายได้จากธุรกิจส่วนตัว		กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....		อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
รายได้หลักจากการทำงานรวม		รายจ่ายเพื่อการออมรวม	
รายได้จากแหล่งอื่น	บาท	รายจ่ายคงที่	บาท
รายได้จากอาชีพเสริม		ค่าผ่อนบ้าน / ค่าเช่าบ้าน	
ดอกเบี้ยรับเงินฝาก		ค่าผ่อนรถ	
เงินปันผลจากหุ้น / กองทุน		ค่าผ่อนบัตรเครดิต	
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....		อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
สินทรัพย์ส่วนตัวรวม		รายจ่ายคงที่รวม	
สินทรัพย์ลงทุน	บาท	รายจ่ายผันแปร	บาท
หุ้น		ค่าอาหาร	
พันธบัตร		ค่าสาธารณูปโภค(น้ำ-ไฟ-โทรศัพท์)	
กองทุน		ค่าของใช้ในชีวิตประจำวัน	
ประกันชีวิต		ค่าห่วย / ลี้อตเตอร์	
เงินออมเกษียณ		อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
สินทรัพย์ลงทุนรวม		รายจ่ายผันแปรรวม	
รายได้รวม		รายจ่ายรวม	
รายได้รวม - รายจ่ายรวม = เงินคงเหลือ (ขาด)			

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....

**** ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ****
ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้จะถูกเก็บ เป็นความลับ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวอริสรา เกิดผล
วัน เดือน ปีเกิด	14 มกราคม 2531
สถานที่ติดต่อ	100/49 หมู่2 ซอยเติมสายทอง ถนนเศรษฐกิจ ตำบลนาดี อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร 74000
ประวัติการศึกษา	- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ประสบการณ์การทำงาน	- ปี 2560 - ปัจจุบัน บริษัท พี.เอส.พี. สเปเชียลตี้ส์ จำกัด ตำแหน่ง ผู้ควบคุมงานอาวุโสแผนธุรกิจและงบประมาณ แผนก แผนธุรกิจและงบประมาณ ฝ่าย บัญชี และการเงิน - ปี 2560 - 2560 บริษัท เอเจ เวนดิง จำกัด ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบัญชี แผนก บัญชี ฝ่าย บัญชี และการเงิน - ปี 2559 - 2560 บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด ตำแหน่ง หัวหน้าบัญชีต้นทุน แผนก บัญชี ฝ่าย บัญชี - ปี 2552 - 2559 บริษัท ไทยยูเนียน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่อาวุโส แผนก รายงานและควบคุมต้นทุน ฝ่าย บัญชีและควบคุมต้นทุนโรงงาน

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

วันที่ 30 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2561

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) อยู่บ้านเลขที่ 100/49

ชื่อย เต็มสายทอง ถนน เศรษฐกิจ ตำบล/แขวง ญาติ

อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด สมุทรสาคร รหัสไปรษณีย์ 74000

เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว 4590202409

ระดับปริญญา ตรี โท เอก

หลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา -

คณะ บริหารธุรกิจ ซึ่งต่อไปเรียกว่า “ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ” ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

10110 ซึ่งต่อไปเรียกว่า “ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ” อีกฝ่ายหนึ่ง ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานวิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์หัวข้อ

ความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจ เมืองของคนทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (ต่อไปเรียกว่า “วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์”)

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มีกำหนดระยะเวลาในการนำวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เข้าต้นฉบับหรือสำเนา งาน ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการกระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาลิขสิทธิ์ในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่นๆ เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือโฆษณาได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดชอบและชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญาที่ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญาโดยละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(อาจารย์ อัญฐิภา จุลพิสิฐ)
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและพื้นที่การเรียนรู้

ลงชื่อ.....พยาน
(ดร.สุชาติ เจริญพันธุ์ศิริกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลงชื่อ.....พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษมสันต์ พิพัฒน์ศิริศักดิ์)
ผู้อำนวยการหลักสูตร/ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร